



Rozvoj města Náchod
Sídliště u nemocnice

Diplomová práce
Adam Hloušek
Ateliér Rehwaldt & Conception
FA ČVUT v Praze

Autor: Bc. Adam Hloušek
Název: Rozvoj města Náchod – Sídliště u nemocnice
Rok 2022/2023 Letní semestr

Vedoucí: Dipl. Ing. Till Rehwaldt
Oponent: Ing. arch. MgA. Michal Fišer

Univerzita: České vysoké učení technické v Praze
Fakulta: Fakulta architektury
Obor: Krajinářská architektura



Práci bych rád věnoval především Náchodu, bez kterého by nikdy nevznikla, a který mám stále rád. Velké díky patří rodině, mé milé Kačence a přátelům se kterými jsem mohl práci probírat.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Adam Hloušek AR 2020/2021, ZS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: Rozvoj města Náchod Development of Náchod	
JAZYK PRÁCE: Čeština	
Vedoucí práce:	Dipl. Ing. Till Rehwaldt
Oponent práce:	Ing. arch. MgA. Michal Fišer Ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury
Klíčová slova (česká):	Náchod, rozvoj, veřejná prostranství, sídliště, krajinářská architektura
Anotace (česká):	Práce se zabývá rozvojem města Náchod ve vztahu ke krajině, který řeší na dvou úrovních. V první části, pomocí obecných analýz okolí, definuje kritické místo pro rozvoj města. Poté se v další části zaměřuje na konkrétní vizi definovaného území, kterým se stalo sídliště u nemocnice. Na této úrovni se návrh věnuje především, definováním rozhraní města a krajiny, vytvoření lokální identity separovaného území a celkovou kultivací veřejných prostranství. Cílem je navrhnout opatření, která podpoří harmonický rozvoj města Náchod a zlepší jeho vztah s okolní krajinou.
Anotace (anglická):	The thesis deals with the development of the city of Náchod in relation to the landscape, which it addresses on two levels. In the first part, using general analyses of surroundings, it defines a critical place for the development of the city. Then, in the next part, it focuses on the specific vision of the defined area, which became the "sídlíště u nemocnice" housing estate. At this level, the proposal is mainly concerned with defining the interface between the city and the landscape, creating a local identity for this segregated area and the overall cultivation of public spaces. The aim is to propose measures that will promote the harmonious development of Náchod and improve its relationship with the surrounding landscape.

1) PROHLÁŠENÍ autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2) ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

Jméno a příjmení / Name and surname: Bc. Adam Hloušek
Datum narození / Date of birth: 16. 5. 1998

Akademický rok / semestr: 2022-2023 / letní semestr
Obor: Krajinářská architektura
Ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury
Vedoucí diplomové práce: Dipl. Ing. Till Rehwaldt

Téma diplomové práce / Thesis topic:
Rozvoj města Náchod / Development of Náchod

Zadání diplomové práce:

a) popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Diplomová práce se bude zabývat vybranou částí území v okolí města Náchod. Vybraná část území bude specifikovaná v analytické části na základě zvolených podmínek. Na zvolený výřez bude následně zpracovaný návrh odpovídající územní studii. Návrh se zaměří na rozvoj města s důrazem na trvalou udržitelnost.

b) popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Portfolio A4 bude rozděleno na analytickou část, která definuje zadání a na část návrhu. Výkresy/ výstavní plakáty budou rozměru 1188 x 1682 mm (4 x A1), 2 x portfolio A4 se všemi náležitostmi práce, 1x CD s výstupy dle požadavků fakulty. Obsah, rozsah a měřítka vypracovaných výkresů budou specifikovány na základě rozsahu řešeného území.

3) seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Model vybrané části řešeného území v adekvátním měřítku.

Datum a podpis studenta: 3. 3. 2023

Datum a podpis vedoucího DP: 03.03.2023

Datum a podpis děkana FA ČVUT:

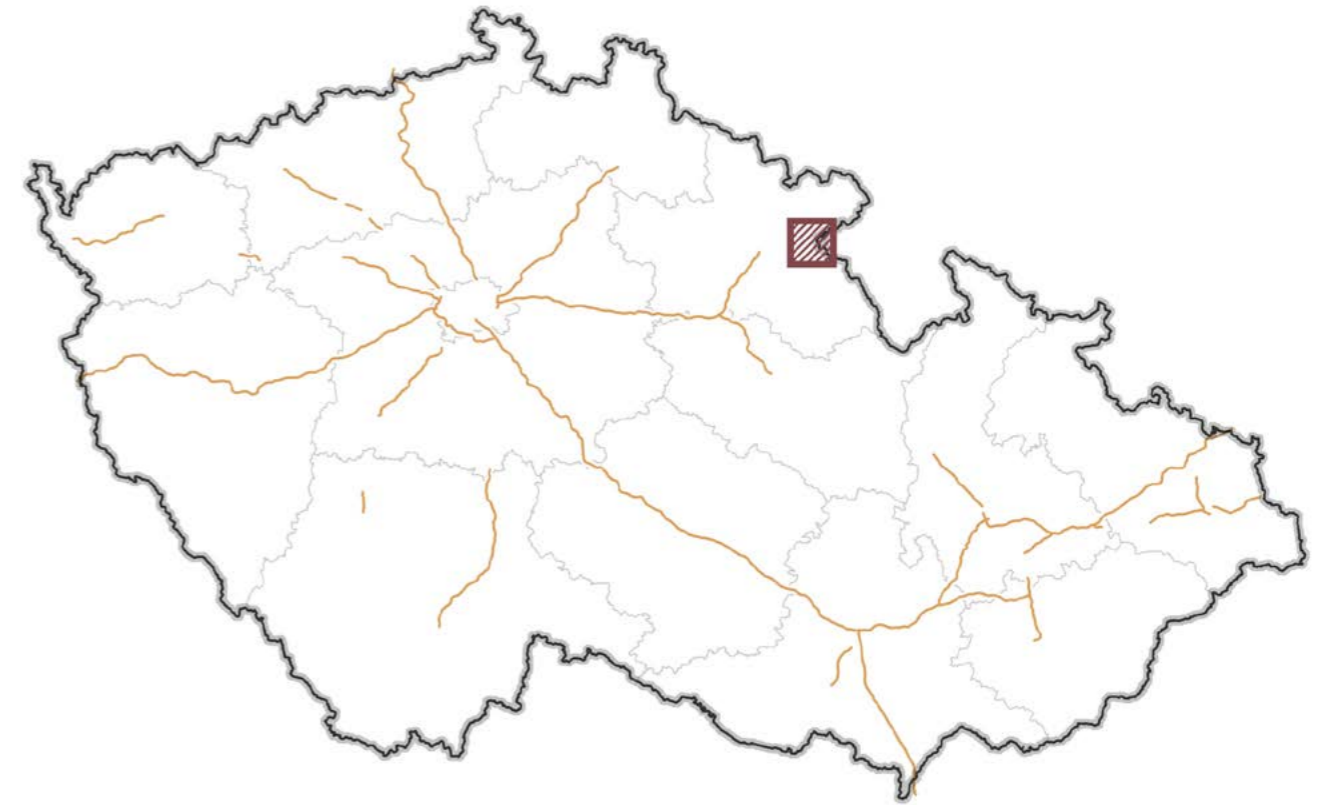
Registrováno studijním oddělením dne:

3. 3. 2023

Obsah

Úvod	9
<u>Analytická část</u>	
Analýzy	12
1) Zájmové území	14
2) Přírodní prostředí	15
3) Člověk v krajině	22
SWOT	52
1) SWOT	52
2) Problémová mapa	55
Závěr analýz	56
Výběr konkrétního území	57
<u>Návrhová část</u>	
Analýzy konkrétního území	63
Fotodokumentace	72
Koncept	83
1) Hypotéza	83
2) Principy	87
Návrh	89
1) Těžiště	97
2) Rozhraní	100
3) Blízkost přírody	105
4) Intenzita	111
5) Sortiment stromů	114
Závěr a reflexe	119
Seznam zdrojů	120

Úvod



Úvod

Při volbě území pro zpracování mé diplomové práce jsem měl poměrně rychle jasno. Chtěl jsem, aby to bylo mé rodné město Náchod. Ke svému rodišti mám totiž velmi vřelý vztah, a rád bych přispěl dobrým návrhem pro jeho rozvoj. Území dobře znám a mám již dlouho na něj můj názor. Hluboká znalost území a místních vazeb je určitě velkou výhodou, ale pevný názor na území může být handicap. Proto se snažím dát stranou

Fig. 01: Orientační mapa ČR s vyznačenou dálniční sítí

melancholii a vidět město raději pragmatickým pohledem a věřím v to, že můj názor na rodnou obec bude nakonec pozitivnější než před zpracováním diplomního projektu. Na první zdání město vyniká pouze v pár věcech, svojí polohou na státní hranici s Polskem a umístěním v údolí (Fig. 03). Na jenom ze svahů údolí se pak tyčí náchodský zámek. Jinak se by se dalo říci, že se jedná o docela průměrné asi 20tisícové město.

Úvod

Kromě mé osobní ambice pozitivně ovlivnit místo, které mám rád, vidím v Náchodě dobrou příležitost podívat se na to jaký osud čeká středně velké město v 21. století. Enormní nárůst obyvatel, spojený s nástupem průmyslu, již máme dlouho za sebou, a i když jsou města v České republice stále atraktivní, značná část malých a středních měst se pomaleji či rychleji se vylidňuje. Do jisté míry za to může stárnutí populace, ale i to, že lidé odchází za lepšími příležitostmi do (zázemí) měst velkých. Bohatnutí společnosti v posledních desetiletích také pomohlo ke splnění snu mnoha lidí o vlastním rodinném domě mimo rušné město. Středně velkých měst se tento trend to týká ještě více než těch malých, mezi lety 2009 a 2019 v městech o velikosti 10-30 tisíc ubylo asi 80 tisíc obyvatel (Tab 01 a 02).

2009	10,51 mil	
> 50 000	3,35 mil.	31,9%
50 000 - 30 000	0,58 mil.	5,5%
30 000 - 10 000	1,63 mil.	15,5%
10 000 - 3 000	1,64 mil.	15,6%
< 3 000	3,31 mil.	31,5%

Tab. 01: Počet obyvatel v obcích podle velikosti v roce 2009 – czso.cz

2019	10,69 mil	
> 50 000	3,24 mil.	30,3%
50 000 - 30 000	0,71 mil.	6,6%
30 000 - 10 000	1,55 mil.	14,5%
10 000 - 3 000	1,69 mil.	15,8%
< 3 000	3,5 mil.	32,8%

Tab. 02: Počet obyvatel v obcích podle velikosti v roce 2019 – czso.cz

Pozornost chci věnovat především rozvoji města, a to ve vztahu ke krajině. Rozvojem ale nutně nemyslím růst, jak bylo zmíněno, dramatický růst už mají města jako Náchod za sebou a obyvatel spíše ubývá, proto nemůžeme čekat, že město o velikosti Náchoda čeká samovolný stavební boom. Nicméně přestat stavět nemůžeme. Bohužel se v současnosti stále velká část výstavby odehrává stranou měst, místo toho abychom hledali způsoby, jak města zahustit a zefektivnit. Města se často zbytečně "rozlézají" do krajiny a zabírají volnou půdu, která se stává čím dál vzácnější. I k této

problematice bych se rád z pozice krajinářského architekta vyjádřil.

Rozvoj ≠ Růst

Obecnými analýzami chci vytipovat kritické místo pro následující rozvoj města a pro toto místo pak navrhnout konkrétnější řešení.

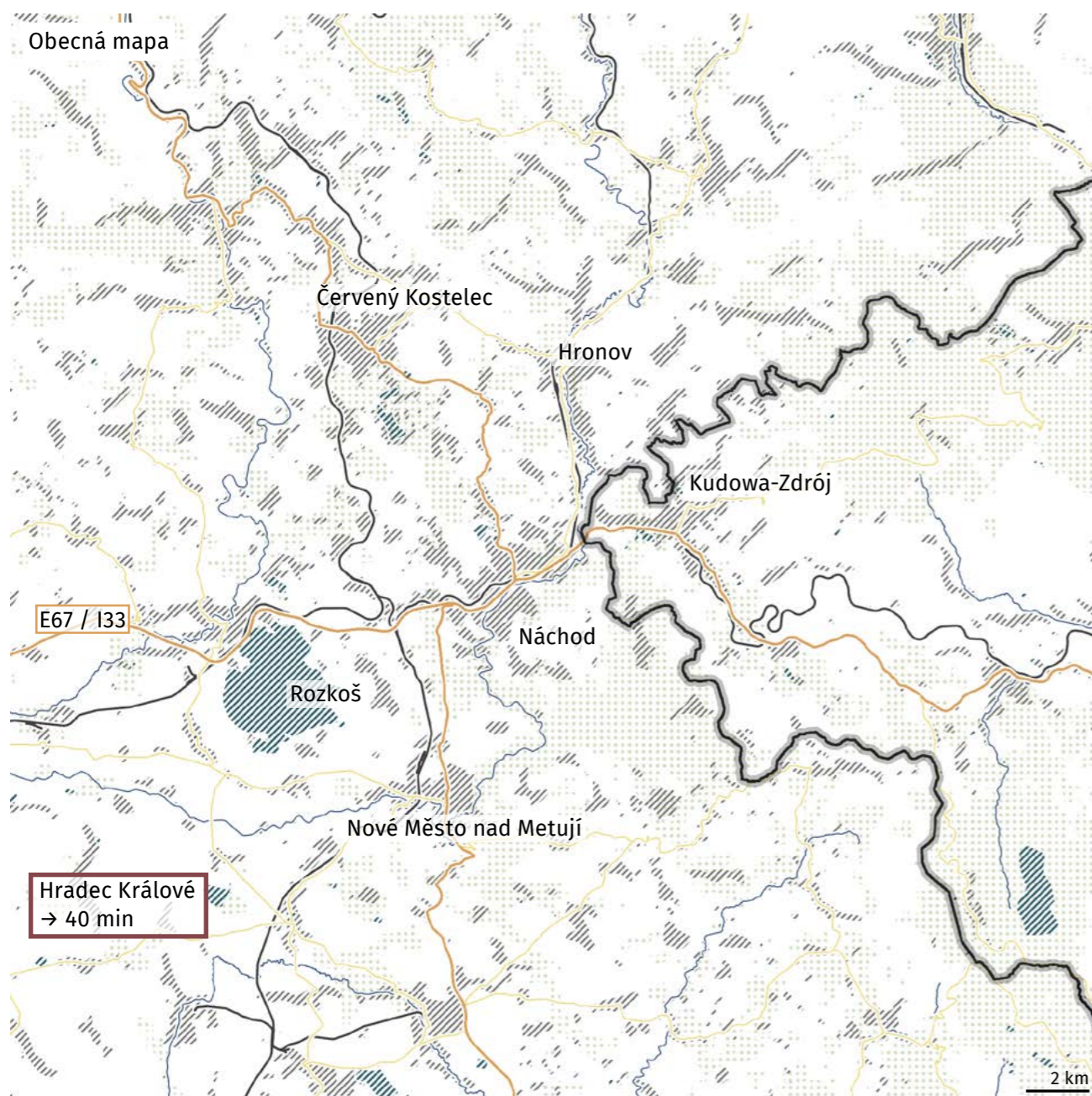


Fig. 02: Obecná mapa

Analytická část

Analýzy

Náchodem prochází evropská silnice E67 (I33), která od státní hranice vede do polské Vratislavi (Wrocław) a dále na sever. Směrem do Čech

pak prochází Hradcem Králové, který je také nejbližším velkým městem. Jihovýchodně od Náchoda leží vodní nádrž Rozkoš, které se přezdívá východočeské moře. Náchodem prochází železniční trať vedoucí přes Hronov až do Broumova. Vlakové spojení do Hradce Králové je v současnosti komplikované nutností přestoupit do vlaku jedoucího z Trutnova (přes Červený Kostelec). Přímé vlakové spojení zde běžně nejedí, ztěžuje ho totiž železniční uzel západně od Náchoda, viz Fig 02. Náchodem také od severu protéká řeka Metuje

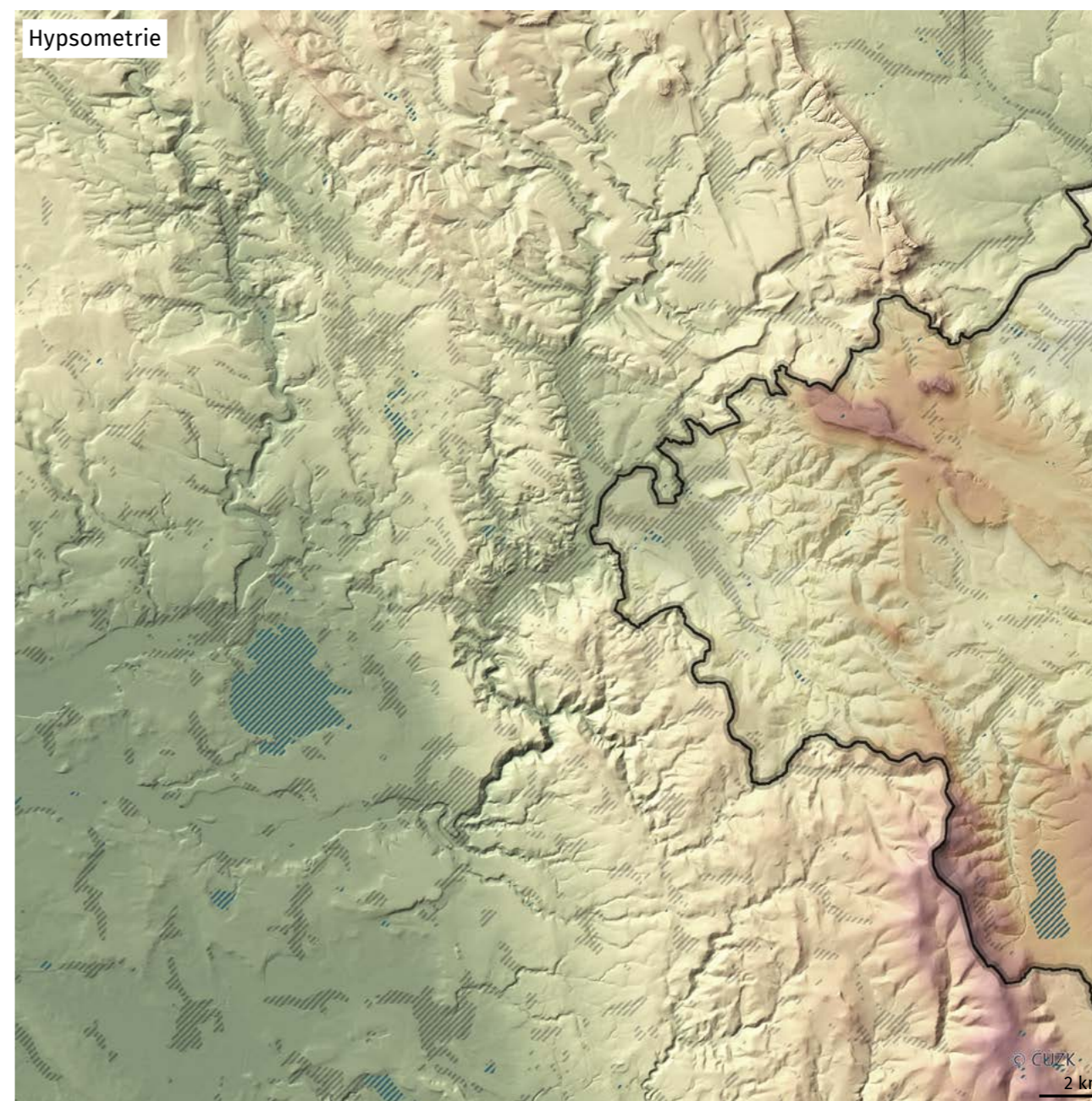


Fig. 03: Barevná hypsometrie – ags.cuzk.cz, mapy.geoportal.gov.pl

pramenící západně od Adršpašských skal, která se pak v Jaroměři vlévá do Labe.

Dobře patrné údolí řeky Metuje (Fig. 03) tvoří odědvna strategický prostup skrz pohraniční pásmo pahorkatin a vrchovin. Proto zde ve 13. století založil rytíř Hron hrad, pod kterým vzniklo město Náchod. Toto spojení bylo vždy velmi důležité, je od něho odvozený i název města, od slova chodit. Cesta spojovala Čechy s Dolnoslezskou kotlinou již od pravěku, a to v dobách míru i války. Nejvýznamnější historickou trasou procházející

Náchodem byla jedna z bočních větví jantarové stezky spojující jižní Evropu s Pobaltím.*

* BAŠTECKÁ, Lydia, EBELOVÁ, Ivana, ed. Náchod. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-674-5.

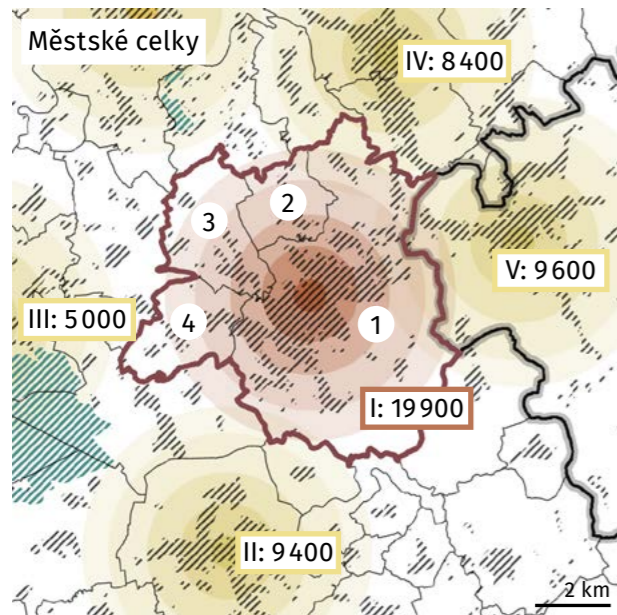


Fig. 04: Městské sídelní celky (počet obyvatel)

- Významné městské celky
- Městské celky

I: Náchod, II: Nové Město nad Metují, III: Česká Skalice, IV: Hronov + Velké Poříčí, V: Kudowa-Zdrój

1: Náchod, 2: Dolní Radechovná, 3: Kramolna, 4: Vysokov

1) Zájmové území

Stanovil jsem zájmové území pro obecné analýzy, na kterých budu prezentovat místní podmínky v širších souvislostech. Hranice zájmového území také slouží pro lepší orientaci v území. Oblast jsem stanovil na základě hranic obcí a prostorových vztahů. Dělení podle hranic obcí je obecně používané a usnadňuje interpretaci dat, ne vždy však zcela odpovídá prostorovým vztahům. Vzhledem ke značné terénní modelaci jsou některé samostatné obce Náchodu mnohem bližší než stranou položená katastrální území Náchoda. Postupným rozšiřováním zástavby podél komunikací navíc dochází ke smívání hranice mezi Náchodem a okolními obcemi. Z těchto důvodů jsem do zájmového území kromě katastrálního území Náchoda zahrnul také Dolní Radechovnou, Kramolnu a Vysokov. Pocitová blízkost se dá také demonstrovat na Fig. 05, kdy se u všech zmíněných

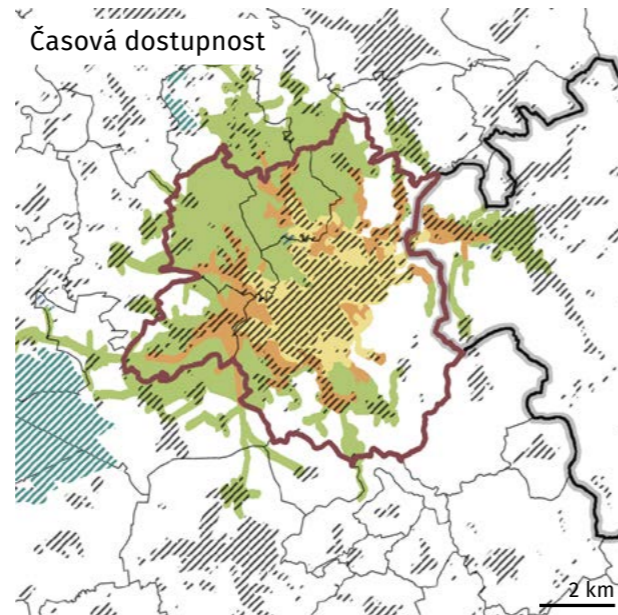


Fig. 05: Oblasti časové dostupnosti z centra Náchoda; síťová analýza obslužné oblasti, roads – openstreetmap.org

- < 5 min.
- 5 – 7 min.
- 7 – 10 min.
- 10 – 15 min.

obcí dá dojet autem do 5 minut alespoň na jejich hranici. Spádová oblast Náchoda jako okresního města sahá samozřejmě mnohem dál, ta ale pro tyto analýzy není příliš důležitá. Velmi dobře dostupná je i sousedící část Polské republiky, státní hranice je však v tomto případě mnohem výraznější než hranice katastrálního území, proto jsem území Polska nezahrnul.



Fig. 06: Zjednodušená hypsometrie

- < 350 m
- 500 – 550 m
- 350 – 400 m
- 550 – 600 m
- 400 – 450 m
- > 600 m
- 450 – 500 m

2) Přírodní prostředí

a) Topografie

Dobře můžeme vidět údolí, ve kterém se Náchod nachází, i výraznou kopcovitost okolní krajiny. Patrná je také terénní sníženina vedoucí do města od západu (Fig. 06) šedě v levé části obrázku). Právě tudy od nepaměti vede hlavní přístupová cesta směrem z Čech, příhodně se tomuto místu říká Branka. Město zabírá celou střední část plochy údolí. Lépe zde můžeme vidět prostorové napojení Dolní Radechové, zdánlivě volný prostor mezi obcemi je z velké části vyplněn vodní plochou. V blízkosti města se tak již nenachází téměř žádné volné pozemky na rovině (Fig. 07), pouze směrem proti proudu řeky na severovýchodě města a město se pomalu rozlézá do okolních svahů, především zástavbou rodinných domů.



Fig. 07: Svahová mapa

- 0 – 5 %
- 15 – 30 %
- 5 – 10 %
- 30 – 75 %
- 10 – 15 %

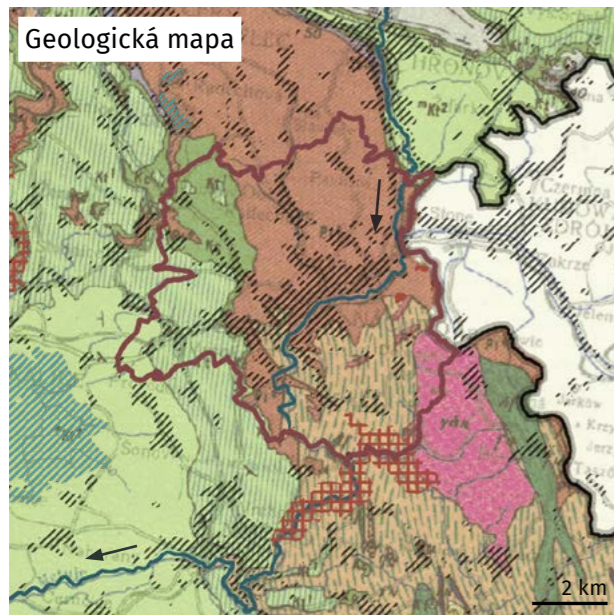










Fig. 08: Rastrová geologická mapa – mapy.geology.cz

-  Svrchní červená jalovina: červené vápnité pískovce, aleurolity a jílovce
-  Slepence, kvádrové kaolinické pískovce, místy křemité, glaukonitické a jílovité pískovce, lupky
-  Slínovce, písčité a spongilitické slínovce, spongility, pískovce slínité, vápnité a spongilitické
-  Vápnité jílovce a slínovce zčásti písčité, místy křemité, glaukonitické a jílovité pískovce spongilitické
-  Seritické a dvojslídne fylity
-  (Albitické) Granodiority
-  Zelené břidlice
-  Geologické plošné lokality

b) Geologie

Geologické složení podkladní vrstvy je základním skladebným prvkem přírodního prostředí, které



Fig. 09: Geomorfologické oblasti a okrsky – ags.cuzk.cz

ovlivňuje dlouhodobé procesy v krajině. Dává krajině morfologii. Váže se na jí charakter vodních toků nebo i půdotvorné procesy.

Pravý břeh řeky Metuje tvoří červené pískovce, aleurolity a jílovce. Příkré stráně jsou často zvrásněné malými údolími, ale je mezi nimi i jedno větší, tím přitéká potok Radachovka. Levý břeh je pozvolnější ale dosahuje vyšších nadmořských výšek. Ve vyšší polohách ho utvářejí seritické a dvojslídne fylity, které jsou dobře patrné pod vrcholem Dobrošov. Samotné údolí pak tvoří štěrkové sedimenty řeky Metuje, která zde před regulací na počátku 20. století meandrovala. * Do území zasahují tři geologické lokality. Dvě na východě území, blízko hranic s Polskem: “Náchodské slepence - Březinka” a “Lom v porfyrech v Bělovsi - Březinka”. Třetí oblast je “Peklo u Nového Města nad Metují” zasahující do řešeného území z jihu.

c) Půdy

Řešené území zahrnuje početnou skupinu kambizemí, především s mírně až silně kyselou reakcí. Kambizemě jsou vázané na výrazně členité reliéfy. Obecně lze říci, že se jedná o půdy s velmi malým produkčním potenciálem. V údolí řeky se nachází flu-

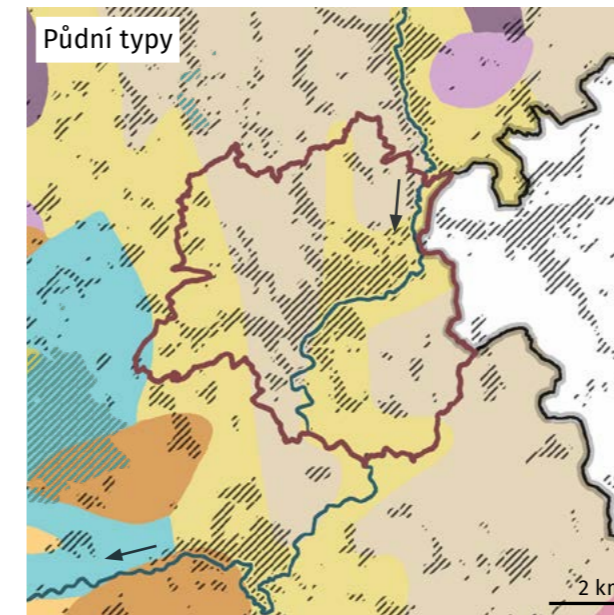







Fig. 10: Půdní typy – mapy.geology.cz

-  Kambizemě modální mesobazické
-  Kambizemě s rankery a litozeměmi
-  Pelozemě
-  Hnědozemě
-  Luvizemě s luvizeměmi oglejeným

vizemě vázané na zaplavované říční nivy, které vznikaly před regulací koryta. Nízká produkční hodnota půdy je dána především výraznými svahy. Nejhodnotnější půdy (Fig. 11) se nachází na rovinatějších územích, v údolí a na vrcholcích kopců.

d) Geomorfologie

Náchod je situovaný na rozmezí 3 geomorfologických celků. Většina území se nachází v nejsevernější části Podorlické pahorkatiny, která pozvolně přechází do Orlických hor. Od severu ale zároveň do území vbíhá jihovýchodní cíp Krkonošského podhůří v podobě Kocléřovského hřbetu. Ze západu pak území ukončuje roviny Východočeské tabule zastoupené Orlickou tabulí.

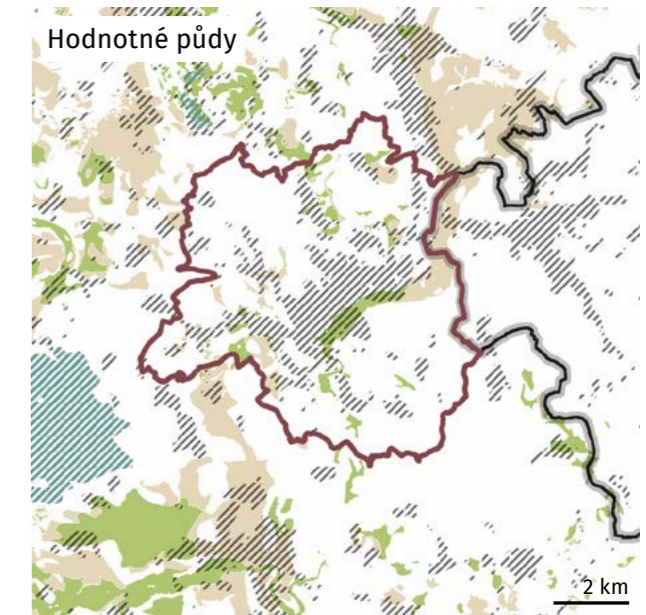




Fig. 11: Třídy ochrany zemědělského půdního fondu dle BPEJ – spucr.cz

-  I. třída ochrany zemědělského půdního fondu
-  II. třída ochrany zemědělského půdního fondu

Poloha mezi dvěma horskými masivy je pro město určující. Soustava hor a vrchovin, která tvoří hranici mezi Českem a Polskem, je v této části otevřenější a lépe prostupná i díky údolí řeky Metuje.*

* BAŠTECKÁ, Lydia, EBELOVÁ, Ivana, ed. Náchod. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-674-5.

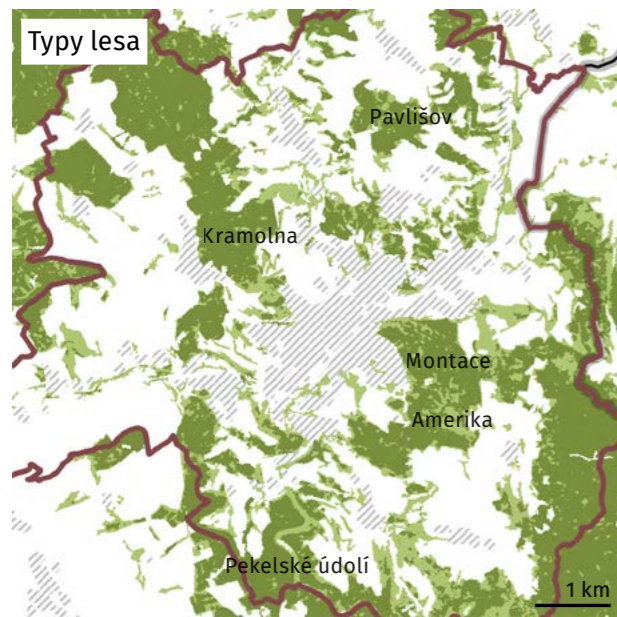


Fig. 12: Typy lesa – land.copernicus.eu

- Jehličnatý
- Listnatý les

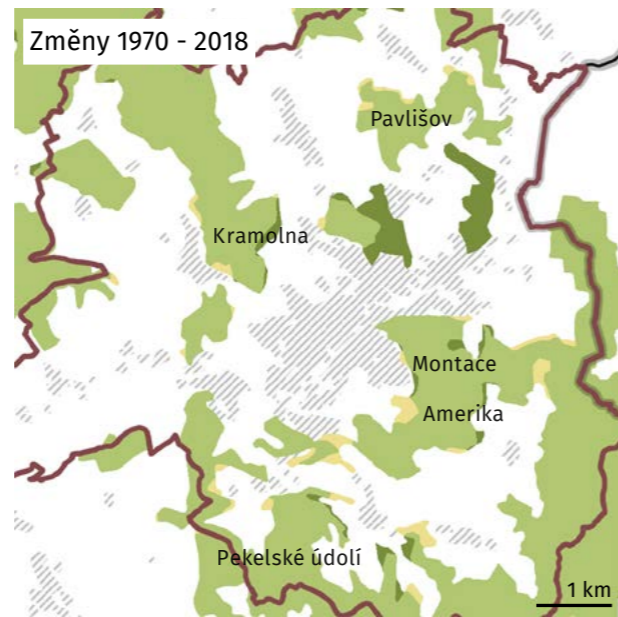


Fig. 13: Změny ploch lesa mezi lety 1970 a 2018 – land.copernicus.eu

- Příbytek
- Úbytek
- Stejný stav

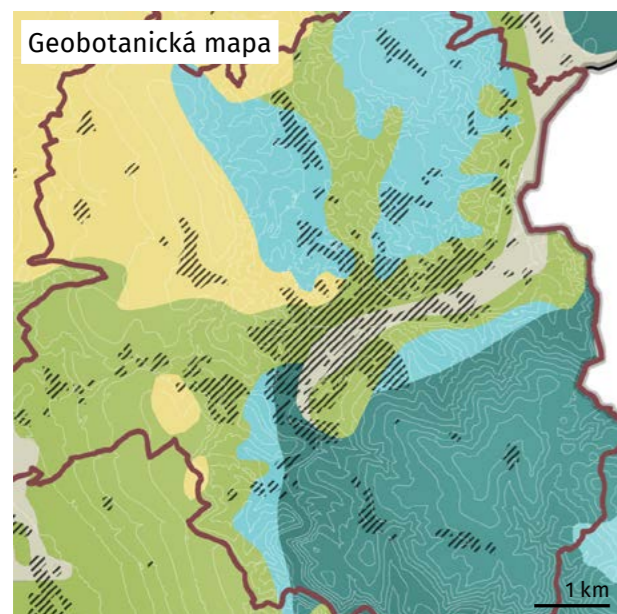


Fig. 14: Geobotanická mapa – gis.nature.cz

- ← Bikové bučiny / Luzulo-Fagion
- ← Acidofilní doubravy / Quercion robori-petraeae
- ← Dubo-habrové háje / Carpinion betuli
- ← Luhy a olšiny / Alno-Padion, Alnetea glutinosae, Salicetea purpureae
- ← Květnaté bučiny / Eu-Fagion

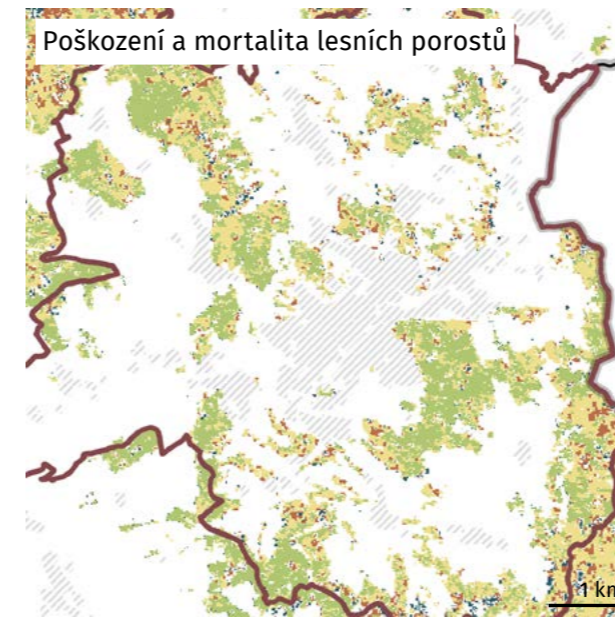


Fig. 15: Poškození a mortalita lesních porostů – geoportal.uhul.cz

- 0. Zdraví porost nebo porost s prvními příznaky poškození
- I. Mírně poškozený porost
- II. Středně poškozený porost
- III. – IV. Silně a velmi silně poškozený porost

e) Lesy

Za posledních 50 let došlo k mírnému rozšíření ploch lesa v území, a to hlavně na svazích severně od Náchoda. Ve valné většině lesů v okolí města převládají jehličnany, a to i přesto, že lesy v blízkosti zástavby nejsou primárně produkční, ale příměstské se zvýšenou rekreační funkcí nebo v ochranném pásmu minerálních vod. Nadmořská výška lesa se nejčastěji pohybuje mezi 350 a 600 m n. m. což odpovídá dubobukovému a bukovému vegetačnímu stupni. Většina těchto lesů patří městu Náchod, což je velká hodnota. Měs-

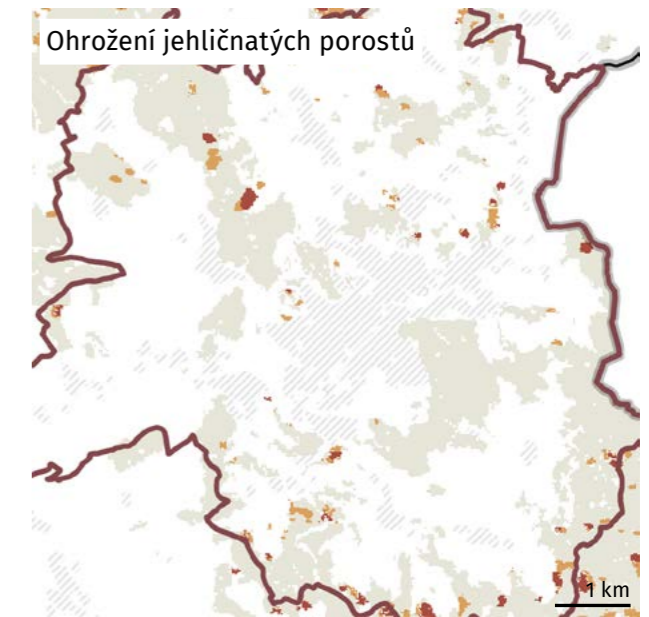


Fig. 16: Ohrožení jehličnatých porostů – geoportal.uhul.cz

- Postupné zhoršení – Kategorie II. a horší, zhoršení o stupeň za 5 - 15 let
- Náhlé zhoršení – Kategorie II. a horší, horšení o stupeň do 5 let

to není primárně zaměřeno na zisk z těžby dřeva, proto zde vidím potenciál v přiblížení lesů ke své přirozené skladbě. Přírodě blízký les s přirozenou skladbou dřevin je odolnější a má vyšší rekreační potenciál. Lesy v území jsou asi v průměrném, až mírně podprůměrném stavu (ve srovnání s ČR), nicméně stav jehličnatých porostů se rychle zhoršuje jen na několika místech. Dominantním jehličnanem je smrk ztepilý, ale občas se objevuje i douglaska tisolistá a v obvyklé míře i modřín opadavý. I přes svou sníženou vitalitu však lesy nabízejí velký rekreační potenciál, především pak les Montace (Fig. 12 a 13), díky husté síti cest.

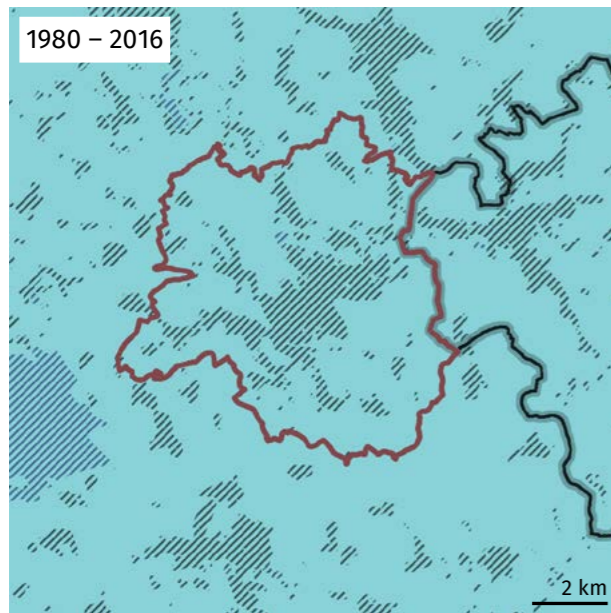


Fig. 17: Současná klimatická pásma 1980-2016 – Nová a vylepšená Köppenova-Geigerova klasifikace

f) Klima

Náchod a jeho okolí v současnosti odpovídá podle Köppenovy-Geigerovy klasifikace, stejně jako většina České republiky, vlhkému kontinentálnímu podnebí, s teplými léty (Fig. 17). Charakteristické pro toto podnebí jsou chladné zimy, kdy průměrná teplota nejchladnějšího měsíce je nižší než 0 °C a teplá léta kdy by průměrná teplota nejteplejších 4 měsíců by měla být vyšší než 10 °C. Srážky jsou poměrně rozložené v průběhu roku, ale kvůli studeným zimám, jsou letní měsíce na srážky vydatnější. * Konkrétně ve vegetačním období 400-450 mm a 250-300 mm v zimním období. Poslední mrazy se v okolí Náchoda objevují do 11. května. Lokální podnebí také ovlivňuje výrazný rozdíl nadmořských výšek na poměrně malém území. Průměrná teplota v lednu je až o 3 °C nižší ve výše položených oblastech na jihovýchod od města než v údolí řeky Metuje (-2 a -5 °C). Údolí ve, kterém se Náchod nachází není příliš dobře větrané a je náchylnější k inverzím, to je dáno hlavně morfologií terénu. V zimních měsících proto nárazově dochází ke zhoršení kvality vzduchu ve městě. **

* Vlhké kontinentální podnebí. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6ppenova_klasifikace_podnebí%C3%AD

** BAŠTECKÁ, Lydía, EBELOVÁ, Ivana, ed. Náchod. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-674-5.

*** Beck, H. E. et al. Present and future Köppen-Geiger climate classification maps at 1-km resolution. Sci. Data. 5:180214 doi: 10.1038/sdata.2018.214 (2018)

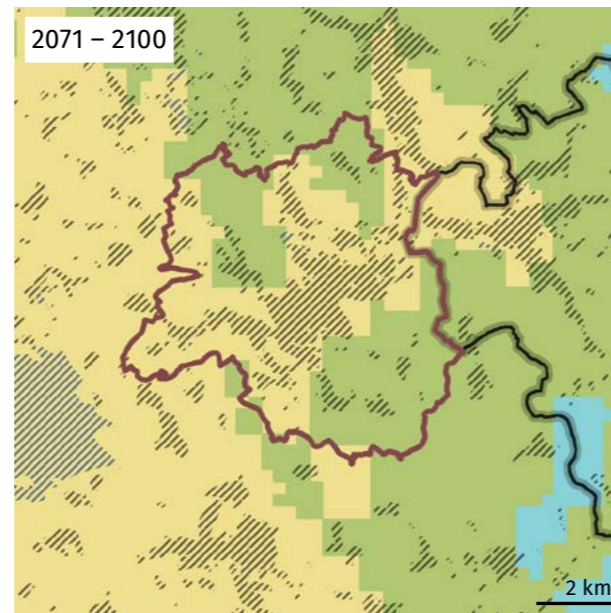


Fig. 18: Předpokládaná klimatická pásma 2071 – 2100 – Nová a vylepšená Köppenova-Geigerova klasifikace

- Vlhké kontinentální podnebí, teplá léta
- Vlhké subtropické podnebí, horká léta
- Mírné oceánické podnebí, teplá léta

Přicházející klimatická změna však podnebí výrazně ovlivní (Fig. 18). Podle Hylke et al. (2018) *** by se podnebí v nízkých polohách Náchoda mohlo, v horizontu 50-100 let, změnit až na vlhké subtropické s horkými léty, což v současnosti odpovídá například Chorvatsku nebo jižní a střední Itálii. Pro takové podnebí je typické dlouhé vegetační období přerušené krátkým ochlazením srovnatelným se současným říjnem až listopadem běžným v České republice. * Z tak výrazné změny vychází mnoho negativních důsledků i pro lidstvo. Jako je nepředvídatelnost počasí, klimatická migrace a další.

g) Voda

Náchodem protéká řeka Metuje. Tento 77 km dlouhý tok pramení západně od Adršpašských skal, odtud pokračuje na jih skrz Polickou a Náchodskou vrchovinu. Dále skrz malou Hronovskou kotli-

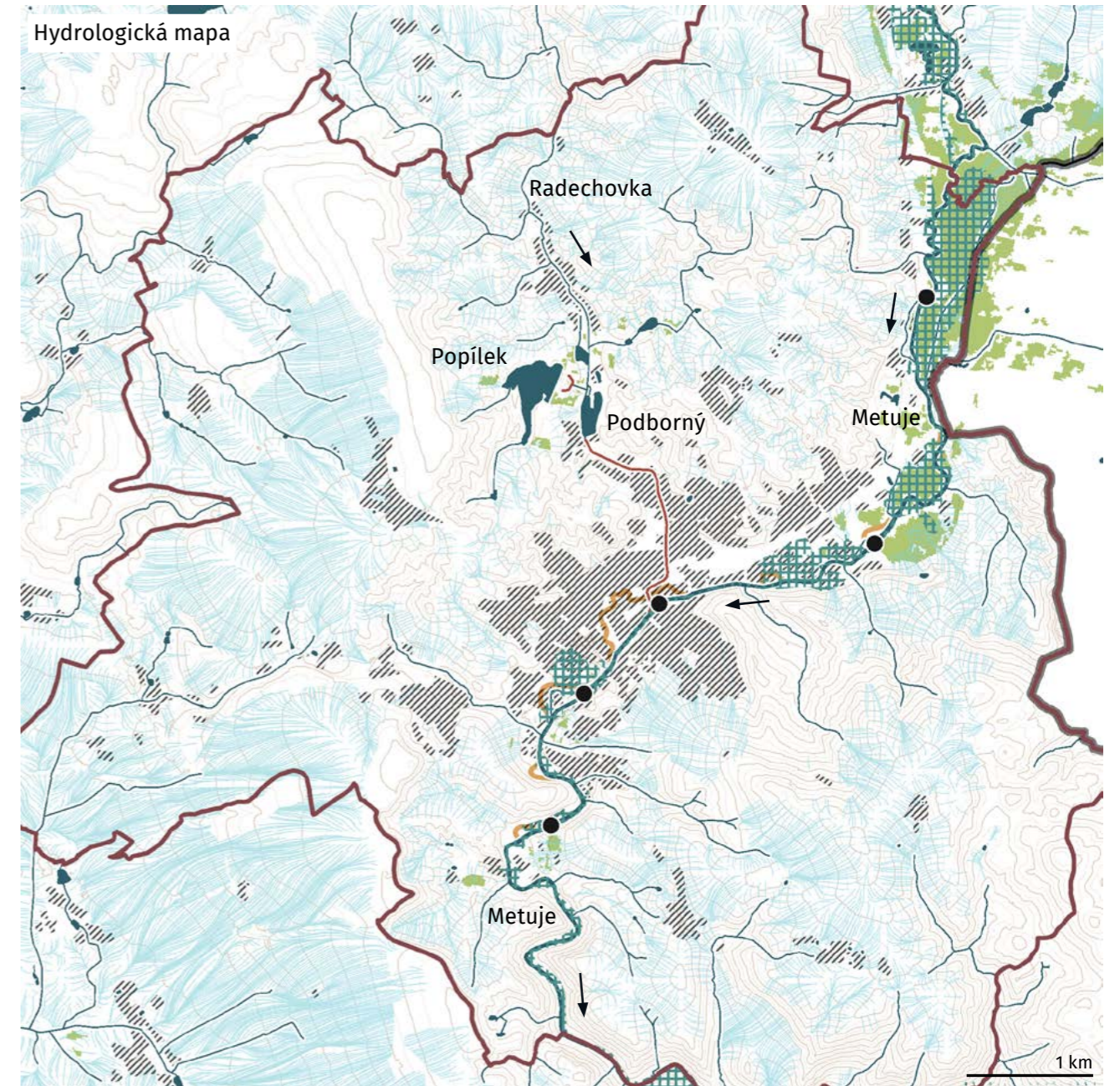


Fig. 19: Hydrologická mapa

- Vodní plochy a toky – openstreetmap.org
- Vlhké půdy – land.copernicus.eu; Water & Wetness 2018
- Záplavové území Q100 – heis.vuvv.cz
- Odtokové linie – eagri.cz
- Jezy
- Původní koryto řeky podle II. vojenského mapování (1836 - 1852)
- Zatrubněný toky – openstreetmap.org

nu, kterou uzavírá zastavěné údolí Náchoda. Po průtoku Náchodem pokračuje zařízeným Pekelským údolím. Následně z jihu obteče Nové Město nad Metují, aby zpomalil na ploše Východočeské tabule. Svou cestu pak končí v Jaroměři, kde se vlévá do Labe. Nejvýznamnějším přítokem Metuje v zájmovém území je potok Radechovka, přitéká zprava údolím Dolní Radechov. Radechovka je, poté co opustí rybník Podborný, svedená pod povrch a zatrubněná teče až do Metuje.

Oba toky jak Metuje, tak Radechovka byly v minulosti regulovány. Po dlouhých odkladech byla nejprve regulovaná Metuje. Výstavba začala v roce 1912. Do té doby řeka v náchodském údolí široce meandrovala. Regulace řeky zpřístupnila velké plochy pro zástavbu a byla podmiňující pro růst města. Finální regulace Radechovky byla dokončena až v roce 1950 * a posledních 1,8 km toku vede pod povrchem. Výstavba začala již za 2. světové války. Zajímavostí je, že pro stavbu kanálu nacisté použili i náhrobní kameny ze zničeného židovského hřbitova.

Díky rozsáhlým regulacím nejsou povodně v Náchodě běžnou hrozbou. Na mapě můžete vidět Q100, tedy stoletou vodu. Poslední velké povodeň v Náchodě proběhla před více než 50 lety. Největší riziko povodně představují na severovýchodní straně města v části Běloves. Určitou hrozbou do budoucna také představuje riziko častějších přiválových dešťů spojené se změnou klimatu. Protože se město nachází v údolí může při prudkém dešti rychle dojít k přeplnění jednotné kanalizační sítě a škodám na majetku.

V zájmovém území se nachází 2 významnější vodní plochy Rybník Podborný, který je v majetku města. Rybník je poměrně příjemným místem pro rekreaci jak v létě, tak i v zimě. Za dobrých podmínek se zde bruslí. Využívá se také k chovu ryb, především kaprů. Druhá vodní plocha, západně od rybníku Podborný, je na veřejnosti nepřístupném pozemku a v minulosti sloužila jako odkaliště pro popel z Náchodské teplárny. Odkaliště se přezdívá Popílek.

Na severovýchodě města v Bělovsi také pramení minerální vody. Ještě v 90. letech 20. století zde fungovali ozdravné lázně.

2) Člověk v krajině

a) Zemědělství

Území se nachází v bramborářsko-obilnářské výrobní oblasti. Na polích se zde pěstuje především obilí, poměrně běžná je i řepka. V nízkých polohách údolí Metuje na severu Náchoda se občas pěstuje i kukuřice. Asi polovinu plochy zemědělské půdy zabírají trvalé travní porosty. Půdy jsou mnohem ohroženější vodní erozí než větrnou. Větrná eroze je zanedbatelná, vodní eroze je dána především zmiňovanou kopcovitostí. Nicméně nezpůsobuje primární riziko, protože většina erozně ohrožených svahů je trvale zatravněna. Co se týče chovu zemědělských zvířat, nejpočetnější je chov skotu jihovýchodně od Náchoda. Na území se nachází pouze malé množství sadů.

Jedním z mála pozitivních důsledků klimatické změny může být zúrodnění území mezi 400-800 m n. m. ** Předpokládá se, že v těchto polohách nebude úbytek srážek tak znatelný, a dojde k prodloužení vegetačního období. Mohl by se tak zvýšit obsah organických látek v půdě a kvalita humusu. Velká část zemědělských ploch v území odpovídá tomuto rozmezí, proto je možné, že se částečně zúrodní. Problematický je ale výrazně členitý terén, který komplikuje obhospodařování. Zájmovém území tak nenabízí mnoho vhodných ploch k rozvoji velkoplošného zemědělství.

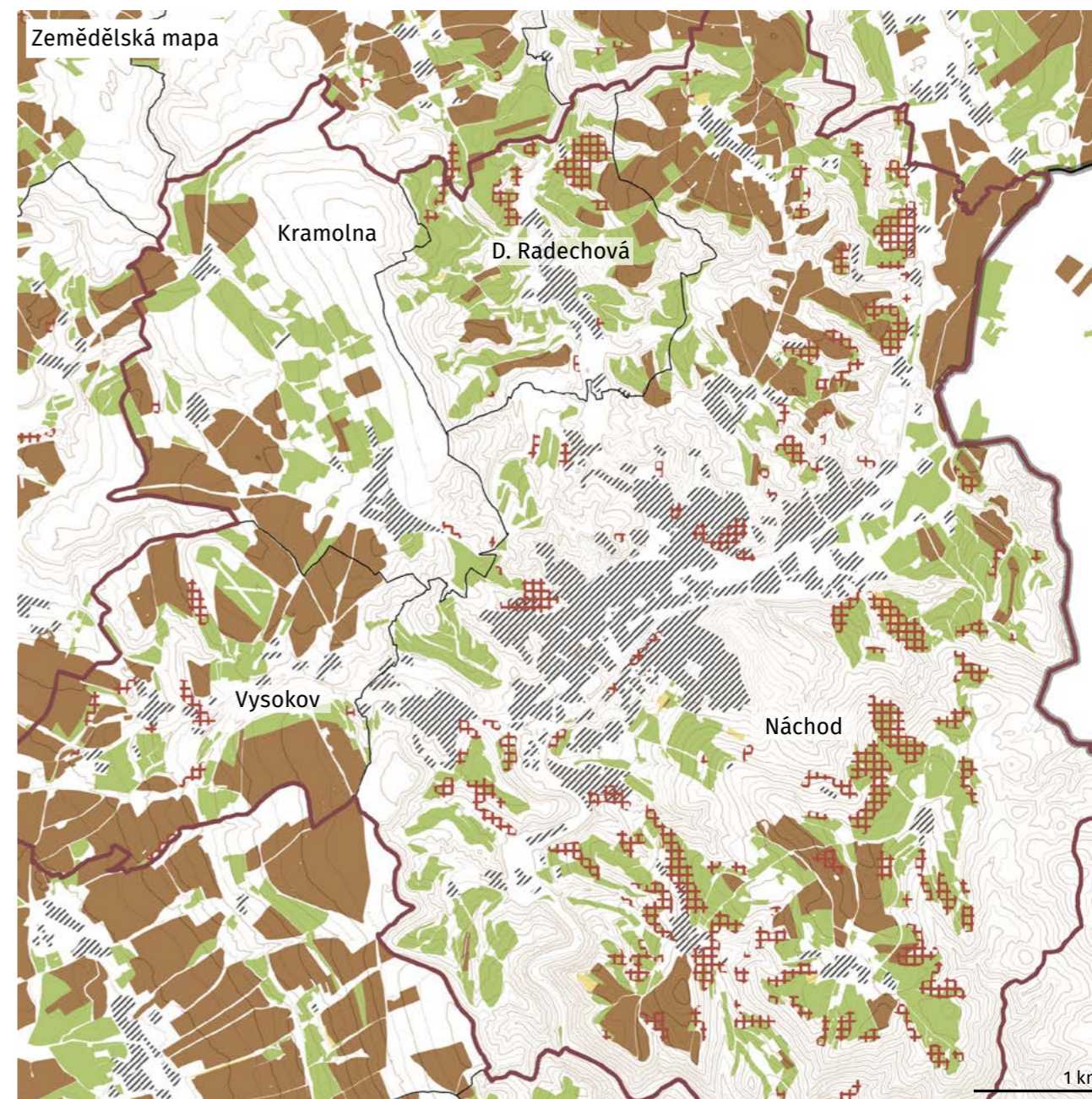


Fig. 20: Mapa zemědělských ploch a trvalých travních porostů

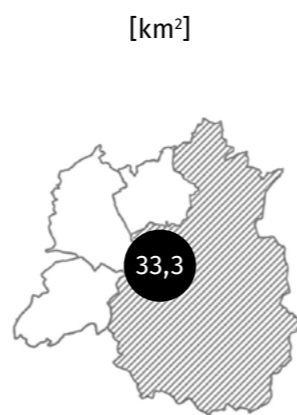
- Zemědělské plochy – openstreetmap.org
- Louky – openstreetmap.org
- Sady – openstreetmap.org
- Silně erozně ohrožené půdy – eagri.cz

* BAŠTECKÁ, Lydia, EBELOVÁ, Ivana, ed. Náchod. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-674-5.

** SWOT analýzy podle nadmořské výšky | Klimatická změna v České republice. [online]. Copyright © 2023 Klimatická změna [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://www.klimatickazmena.cz/cs/adaptace/swot-analzy/>

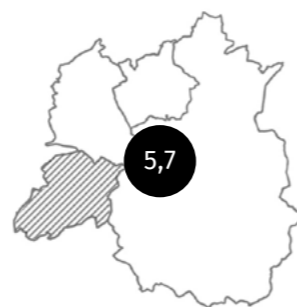
Náchod

Je pochopitelné že v Náchodě jakožto v obci s největší plochou ze sledovaných sídel dojde k nejmenším změnám. Větší než 5% změna by musel být na obrovské ploše, tím jsou data trochu zkreslená. Jako největší město má také největší procento zastavěných ploch. Zajímavé je vysoké procento ostatních ploch



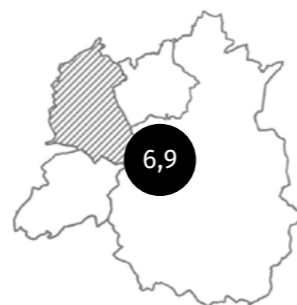
Vysokov

Má zdaleka největší zastoupení orné půdy. 11 % nárůst zastavěných ploch je výrazně ovlivněn výstavbou skladovacích hal na západě území (průmyslová zóna). Pokud by se jednalo o zástavbu pro bydlení pravděpodobně by přibýly i plochy zahrad.



Kramolna

Obec s největším procentuálním růstem zástavby pro bydlení ze sledovaných obcí. Společně se zastavěnými plochami se zvětšila i plocha zahrad, především na úkor sadů a orné půdy. Zástavba vzniká hlavně na západě území.



Dolní Radechová

Překvapivě se v posledních přibližně 10 letech nerozšířila. Plocha zahrad se zvětšila pouze o 7 %. Zajímavý je poměrně výrazný úbytek vodních ploch.



Fig. 21: Vybrané obce

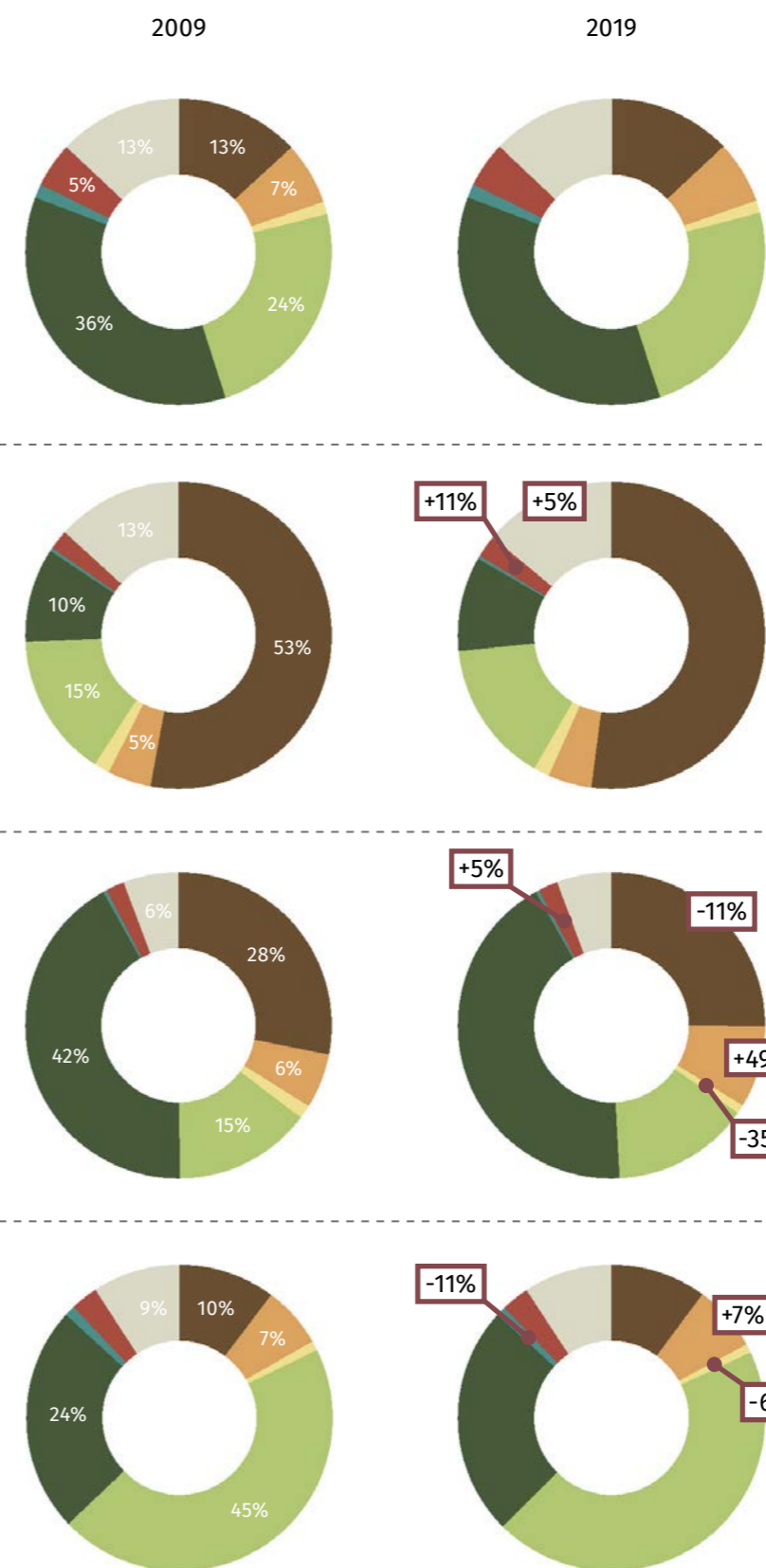


Fig. 22: Změny kategorií pozemků ve vybraných obcích mezi lety 2009 a 2019 – czso.cz

b) Změny v krajině

Tyto grafy sledují změny ploch v katastrálních územích vybraných obcí. Porovnávám zde stav z roku 2009 a 2019

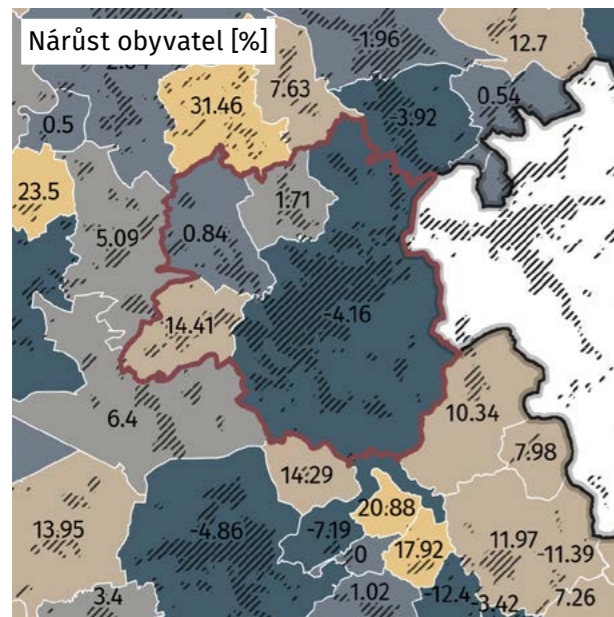


Fig. 23: Procentuální nárůst obyvatel mezi lety 2009 a 2019 – czso.cz

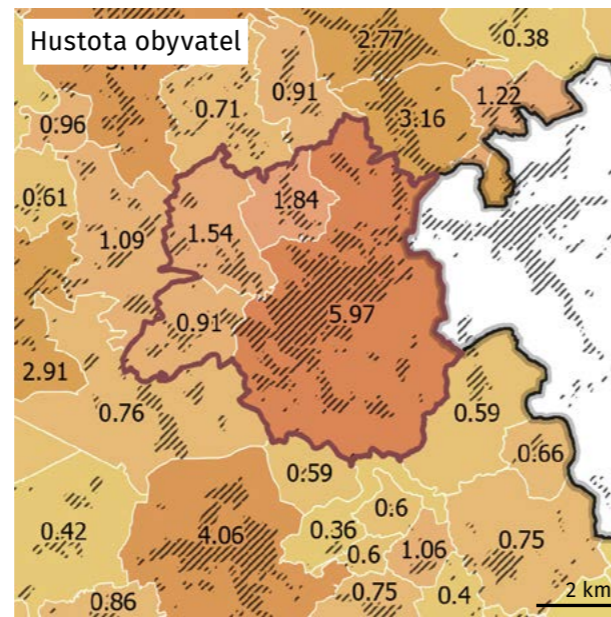


Fig. 24: Hustota obyvatel 2019 [poč. ob./ha] (počet obyvatel / plocha obce) – czso.cz

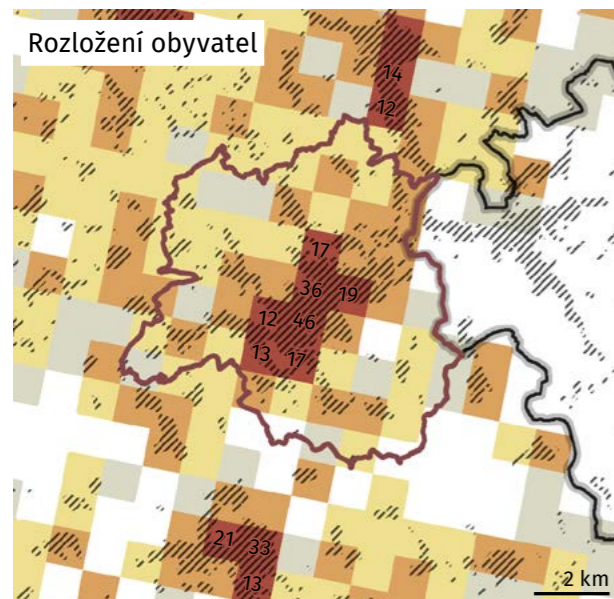


Fig. 25: Rozložení obyvatelstva ČR 2011 – 1 x 1 km – geoportal.gov.cz

- 0,001 - 0,10 [ob./ha]
- 0,10 - 1,00 [ob./ha]
- 1,00 - 10,00 [ob./ha]
- < 10,00 [ob./ha]

XX Skutečná hustota [ob./ha]

c) Nárůst obyvatel

Náchod je jediná ze sledovaných obcí, ve které v současnosti ubývají obyvatelé (Fig. 23) Ostatní menší sledované obce se zvětšují, i když jejich procentuální přírůstky se v posledních letech zmenšily. Toto je dobře vidět na Fig. 26. Velké přírůstky obyvatel, někdy i přes 20 %, můžeme pozorovat mimo zájmové území v malých obcích. I zde tedy sledujeme trend stěhování lidí do malých obcí, mimo město. I přes tento trend ale stále platí, že ve městech žije mnohem více lidí (Tab. 01), a to na menší ploše, jinak řečeno: města mají vyšší hustotu obyvatel (Fig. 24).

d) Hustota a rozložení obyvatel

Hustota sídla je velmi důležitý předpoklad pro jeho efektivní fungování, vyšší soběstačnost a udržitelnost. Za jakousi spodní ideální hustotu města by se dalo považovat 100 obyvatel na hektar. O takové hodnotě alespoň mluví Newman a Kenworthy ve své studii *Cities and Automobile Dependence* (Města a závislost na automobilu). * Od hodnoty 100 ob./ha se podle nich dá pohodlně pohybovat městem pěšky bez nutnosti používat automobil. V takové struktuře se užijí obchody a

* NEWMAN, Peter – KENWORTHY, Jeffrey: *Cities and Automobile Dependence*. Aldershot 1989. in HNILČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů: urbanismus do kapsy. 2.,*

služby v partech domů a vzniká tak rozmanitá struktura plná života. V oblastech s nízkou hustotou obyvatel se kvůli nízkému ruchu lidí obchody neuvijí a nevyplatí se ani provozovat veřejnou dopravu, proto jsou lidé často odkázáni na to dojíždět všude autem, bez jiné pohodlné možnosti. To může být problém například u seniorů žijících na okraji města. V blízkém okolí se často nenachází obchod s potravinami a pokud se starší člověk necítí na řízení nebo nemá automobil je odkázaný na pomoc ostatních. Řidší zástavba má také výrazně vyšší náklady na obyvatele na výstavbu a údržbu infrastruktury jako jsou cesty a inženýrské sítě. * Obecně je žádoucí města zahušťovat a tím zvyšovat jejich efektivitu. Navíc v těchto místech již existuje veřejná infrastruktura. Výstavbou na

plochách v rámci zastavěného území také šetříme místo, které by bylo zastavěno ve volné krajině. Podle Fig. 25 centrum Náchoda nedosahuje ani poloviny "ideální" hustoty. Pozor, o hustotě obyvatel v pravém slova smyslu můžeme mluvit pouze u plně vyšrafovaných čtverců, a to i tak s určitou rezervou. Přeci jen mapa znázorňuje rozmístění obyvatel. Pro větší přesnost můžeme uvažovat, že hustota obyvatel v plně vyšrafovaných územích bude ve skutečnosti o něco vyšší, odečetli by se totiž veřejná prostranství a podobné plochy. I tak k mému překvapení jsou hodnoty dost nízké. To je kromě nepřesností také pravděpodobně dáno strukturou města, v širším centru města se totiž nachází velké množství průmyslových a výrobních budov.

dopl. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-592-4.

* HNILČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů: urbanismus do kapsy. 2.,* dopl. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-592-4.

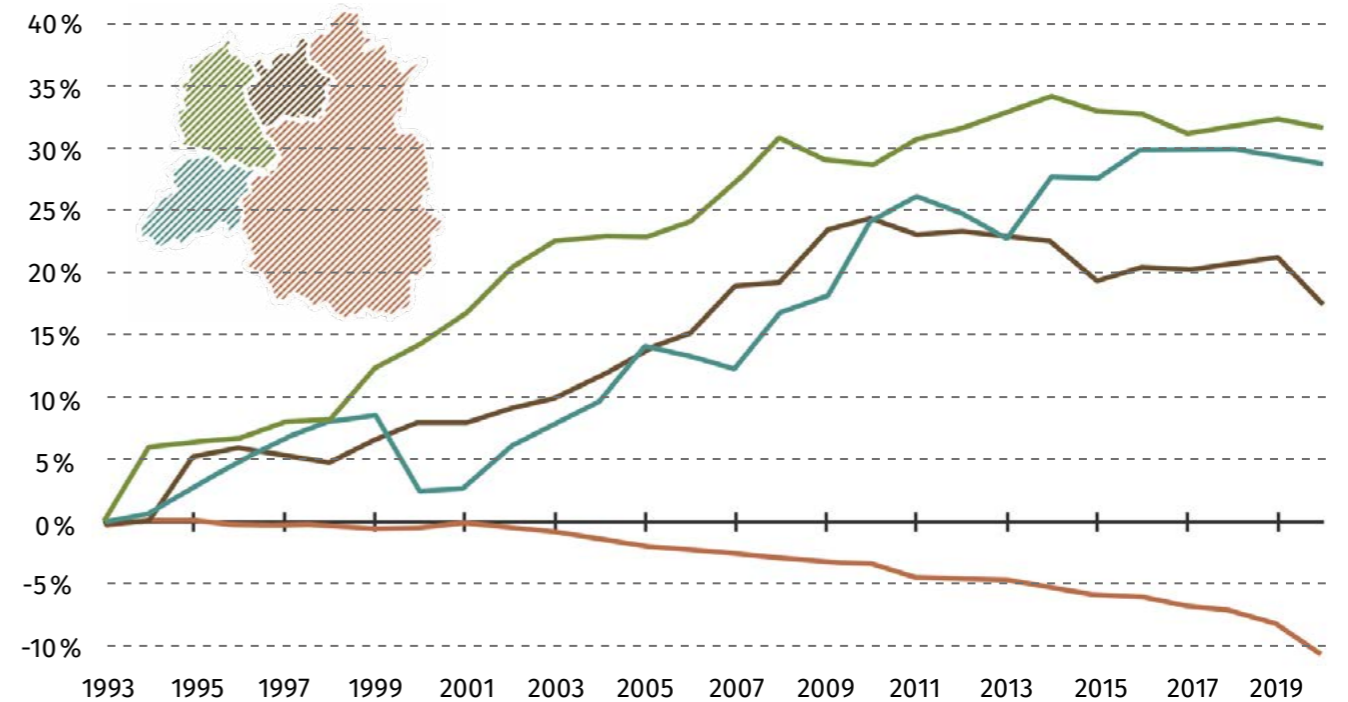


Fig. 26: Kumulativní nárůst obyvatel obcí v řešeném území

	1993	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Náchod	21 329	21 388	21 303	21 317	21 260	21 263	21 079	20 898	20 760	20 665	20 417	20 267	20 132	19 897
Dol. Rad.	624	624	663	655	677	685	703	728	759	800	792	784	769	772
Kramolna	781	830	836	849	903	961	985	998	1 068	1 045	1 076	1 105	1 089	1 077
Vysokov	378	381	398	411	389	404	419	435	451	486	489	504	516	516

Tab. 03: Vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích

Jak jsem již zmiňoval, obecně je žádoucí města zahušťovat, proto velmi pozitivně hodnotím to, že město Náchod v roce 2019 vypsaló soutěžní dialog na zastavění rozsáhlého brownfieldu. Výsledkem soutěže je velmi povedený návrh. Pokud bude projekt realizovaný, výrazně přispěje ke správnému rozvoji města. Náchod má ale i jiné možnosti, jak zvýšit počet obyvatel v rámci centra a širšího centra města, a to díky velkému množství proluk, nezastavěných nároží a podobných potenciálních stavebních parcel.

e) Zahušťování a budoucnost

Všechny zmiňované “žádoucí” a “vhodné” záměry jsou, ale v rozporu se zmiňovaným trendem stěhováním lidí mimo města. Navíc je pochopitelné, že bydlení ve městě není pro každého a určitě nechci tvrdit, že správnou cestou je všechny lidi přestěhovat do městských bytů. Myslím si ale, že je důležité hledat střídmy kompromis. Je důležité navrhovat takové bydlení, které lidem nabídne solidní život třeba v rodinném domě a v klidném sousedství, ale zároveň takové bydlení, které bude udržitelné a nebude způsobovat negativní externality. (Progresivnější urbanisté by “udržitelné bydlení v rodinném domě” označili za protimluv). Při návrhu nové zástavby je velmi důležité dbát na její urbánní strukturu. Jednotlivé budovy v území se časem nahradí, ale změnit existující strukturu je velmi složité.

f) Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel

Zajímavé je sledovat historický vývoj počtu obyvatel (Fig 27 – 30). Bezpochyby nejvýznamnější období růstu města byl přelom 19. a 20. století. Mezi lety 1880 a 1910 se počet obyvatel katastrálního území Náchoda téměř ztrojnásobil. Růst je spojený s dovedením železnice do města a rozvojem průmyslu. * Náchodu se kvůli významným textilkám přezdívalo Manchester východu. V té době také rostou okolní vesnice ale pomalejším tempem. Přírůstek obyvatel je výrazně ovlivněn blízkostí sídelního celku k městu. Vesnice s dobrým napojením na Náchod rostou násobně víc (viz Dolní Radchová) než ty vzdálenější. Obě světové války růst města zpomalily, ale pořád ve městě lidé přibývají, zato počet obyvatel v sousedních meších celcích znatelně klesá.

V současnosti je trend obrácený, lidé přibývají v menších a vzdálenějších sídelních celcích, zatímco v městských částech lidé ubývají. V tomto kontextu je zajímavý vývoj katastrálního území Staré město nad Metují za poslední 2 období. Označené je bílou čárkovanou čarou na Fig. 29 a Fig. 30. Toto katastrální území je jediné charakterem městské území, ve kterém za poslední 2 období přibyli obyvatelé. Od 50. let tu vyrostla řada panelových domů, nová čtvrť rodinných domů a v 90. letech 20. století zde vzniklo také sídliště. I v současnosti zde probíhá poměrně významná výstavba menších bytových domů.

* BAŠTECKÁ, Lydia, EBELOVÁ, Ivana, ed. Náchod. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-674-5.

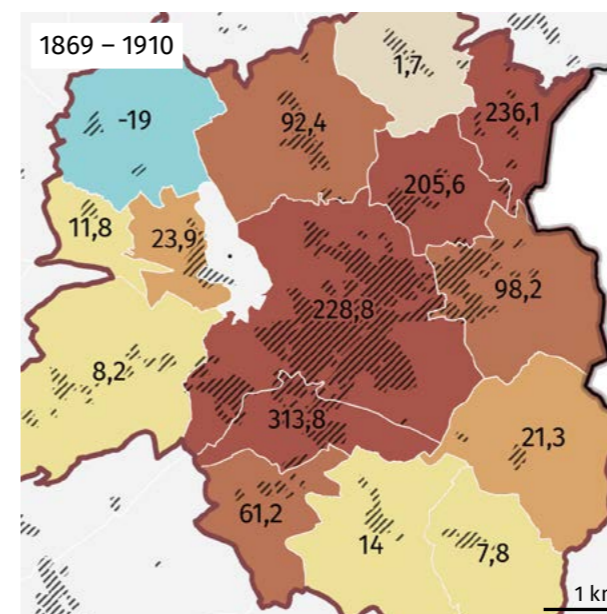


Fig. 27: Procentuální nárůst obyvatel v katastrálních územích mezi lety 1896 až 1910

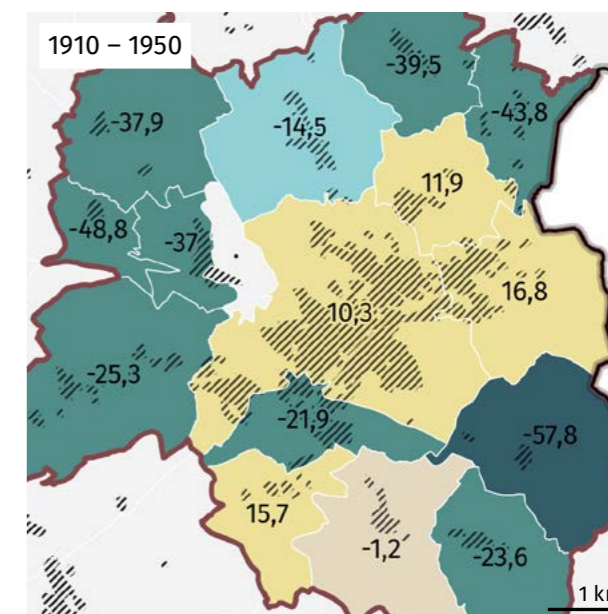


Fig. 28: Procentuální nárůst obyvatel v katastrálních územích mezi lety 1910 až 1950

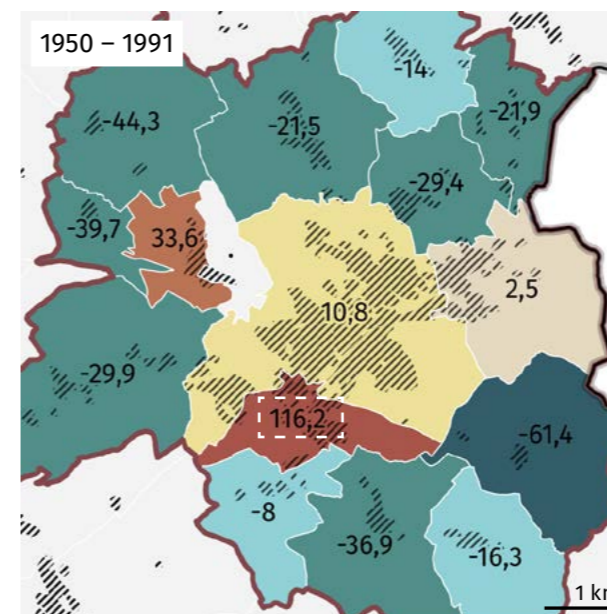


Fig. 29: Procentuální nárůst obyvatel v katastrálních územích mezi lety 1950 až 1991

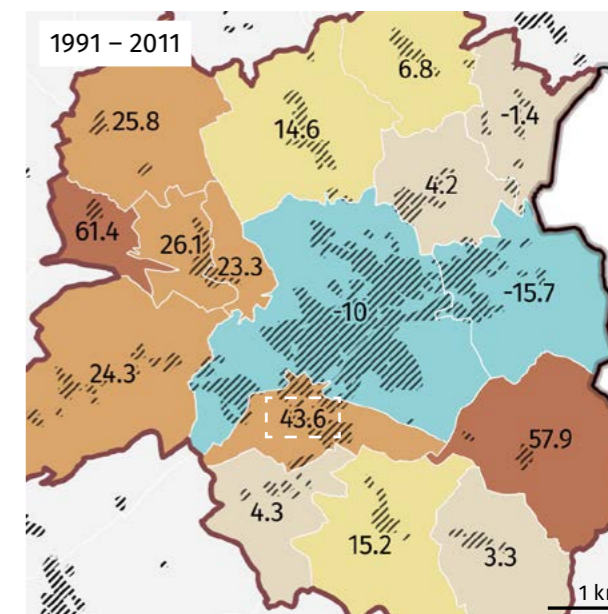
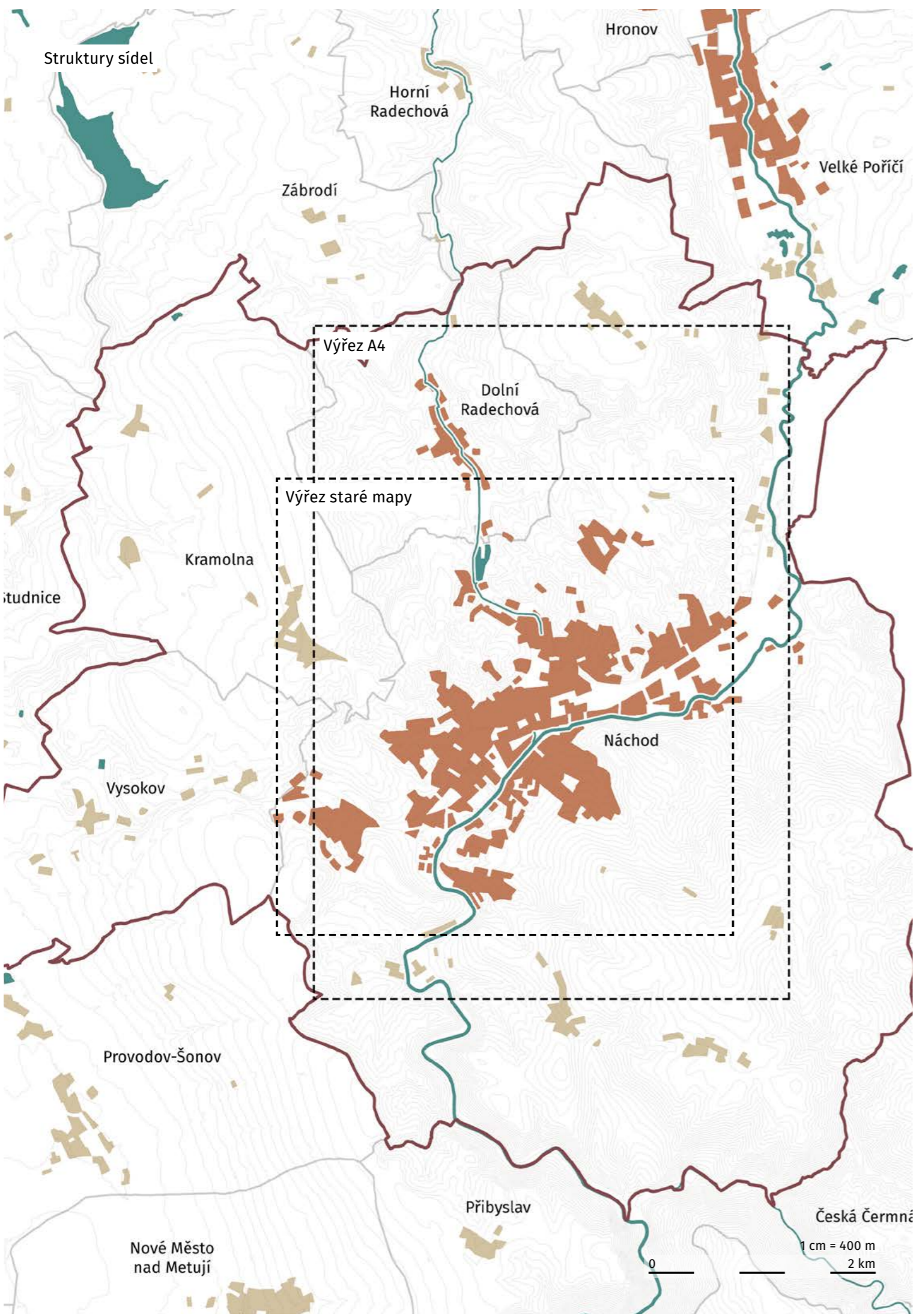


Fig. 30: Procentuální nárůst obyvatel v katastrálních územích mezi lety 1991 až 2011

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
KÚ Náchod	3 537	3 996	6 364	9 915	11 630	10 825	11 697	12 825	13 104	13 148	14 045	14 216	13 570	12 795

Tab. 04: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v KÚ Náchod



Analytická část – Analýzy

g) Orientační mapa struktur sídel

V další části se chci zaměřit přímo na území města Náchod, a na témata spojená s větším detailem. Pro lepší orientaci v další části mapa znázorňuje výřezy používané pro přiblížené mapy. Čtvercový výřez je použitý pro staré mapy a výřez A4 pro analýzy struktury zástavby. Rozdělení na městské a vesnické struktury je především orientační a pocitové.

- Sídelní celky – městské struktury
- Sídelní celky – vesnické struktury
- Vodní plochy a toky

Fig. 31: Orientační mapa struktur sídel



Fig. 32: I. vojenské mapování s vyznačením současné zástavby – geoportal.gov.cz; data50

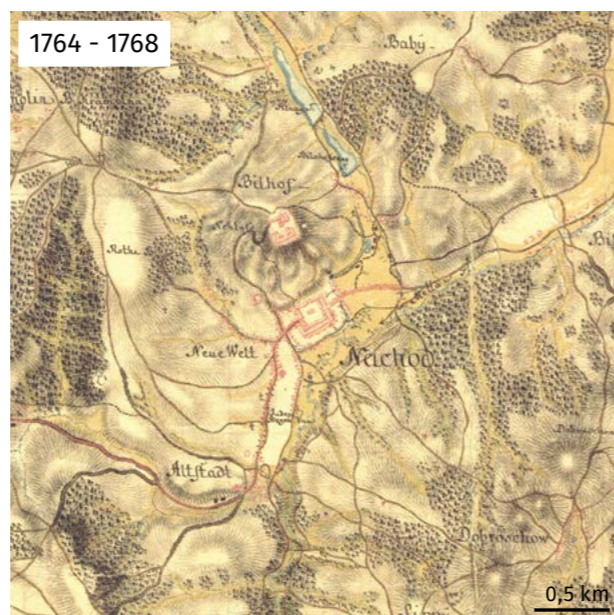


Fig. 33: I. vojenské mapování – geoportal.gov.cz

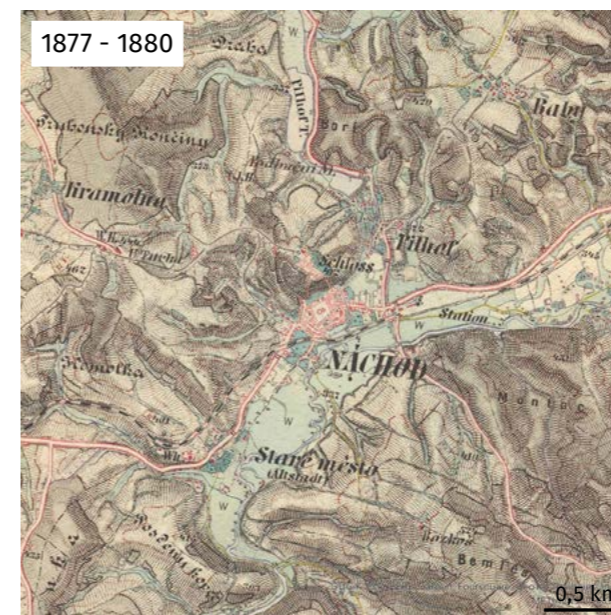


Fig. 36: III. vojenské mapování – geoportal.gov.cz

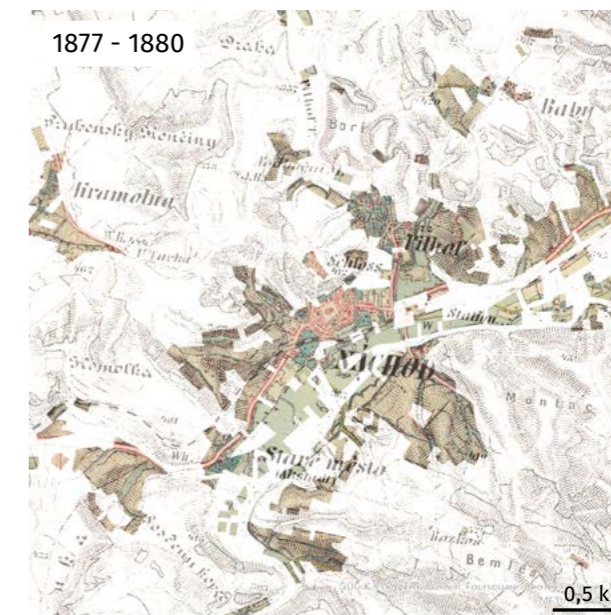


Fig. 37: III. vojenské mapování s vyznačením současné zástavby – geoportal.gov.cz; data50

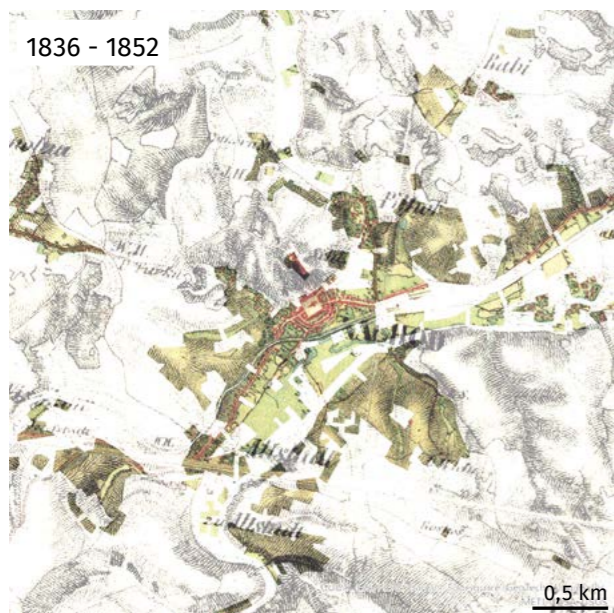


Fig. 34: II. vojenské mapování s vyznačením současné zástavby – geoportal.gov.cz; data50



Fig. 35: II. vojenské mapování – geoportal.gov.cz

h) Vývoj Náchoda

Na starých mapách je dobře vidět, jak byl Náchod ještě ke konci 19. století malé město. Okolo poměrně velkého náměstí můžeme ještě na mapě II. vojenského mapování (Fig. 35) vidět jen pouze dvě řady domů. Ještě v té době zástavba téměř neopustila prostor vyhrazený středověkými hradbami. Nové budovy vznikají pouze podél v té době hlavní cesty. Dnes Tyršova a Komenského směrem na západ a Kamenice a Kladská směrem na východ. Pozorovat také můžeme meandrující řeku Metuji, která až do začátku 20. století zabírala velkou část údolí. Metuje dlouho způsobovala škody v podobě povodní, město také bylo údajně hodně podmáčené. Město před hrozbou záplav nejprve mírně ochránil železniční val, později pak regulace řeky. * Na Fig. 35 lze již také pozorovat železniční dráhu a rozsáhlé prostory nádraží.

* BAŠTECKÁ, Lydía, EBELOVÁ, Ivana, ed. Náchod. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-674-5.



Analytická část – Analýzy

i) Historie v bodech

1254 – První písemná zmínka o městě Náchod. *

1566-1614 – Přestavba hradu na renesanční zámek.**

1663 – Rozsáhlý požár města (největší katastrofa v historii města). **

1849 – Uzákonění obecní samosprávy (vázané na revoluci)

1866 – Bitva u Náchoda.

1870-1875 – Výstavba železnice. **

1881-1882 – Výstavba mechanické tkalcovny na Plhově dnes bývalá TEPNA. Později se Náchod stal jedním z nejvýznamnějších textilních center v Rakousko-Uhersku. **

Přelom 19. a 20. století byl pro Náchod zlomový. Z malého podhorského městečka se stalo významné průmyslové město a sídlo kulturních a vzdělávacích institucí. **

1912 – Zahájení regulace řeky Metuje. **

1947-1950 – Výstavba silnice 33 (Pražská a Běloveská) jako hlavního průjezdu městem. Do té doby veškerý provoz vedl přes náměstí a dnešní Kamenici. **

Celá 50. léta jsou obdobím stagnace města. Budovy v centru města (často znárodněné) chátrají kvůli nedostatku financí. **

1960-1965 – Rozsáhlé asanace: židovská čtvrť včetně synagogy, ulice Mlýnská. Charakter centra města se velmi proměnil. **

Během 70. a 80. let probíhá výstavba velkých panelových sídlišť. Vznikla v Bělovsi na Karlově kopci a Pod Montací. Dále na Hamrech, Brance a na Plhově (severovýchodně od centra). Plhovské

sídliště je ze zmiňovaných největší, asi 1000 bytů, jeho výstavbě předcházela demolice původní zástavby. ** Posledním sídlištěm je sídliště u nemocnice ve Starém městě nad Metují, které bylo dokončeno až v průběhu 90. let.

j) Krajina 1953

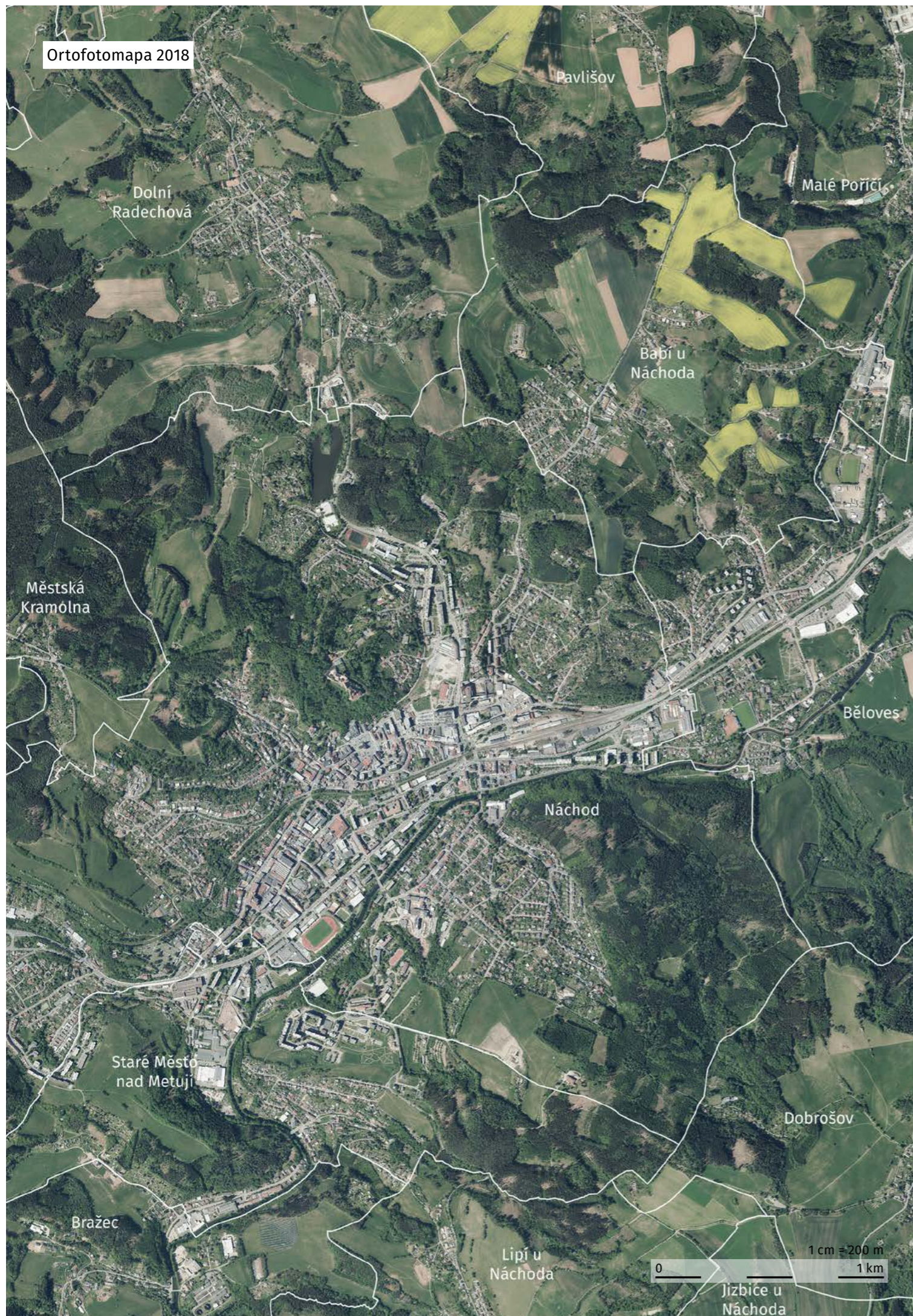
Na starém fotografickém snímku krajiny můžeme pozorovat řadu rozdílů od současné krajiny. Mnoho těchto rozdílů je společných pro celé území Česka a jsou spojené s celkovou změnou v obhospodařování a přístupu ke krajině. Ortofoto mapa zachycuje krajinu před zemědělskou kolektivizací a rozoráváním mezí. Vidět tak můžeme pestrou mozaiku malých polí, často přímo vázaných na statky.

Konkrétně v Náchodě vidíme historické centrum města před rozsáhlými asanacemi, jedná se o velmi hustou zástavbu. V té době ještě existovala poměrně velká část středověkého opevnění, postupně ho totiž pohltila tato asanovaná zástavba. Patrný je také nově dokončený průtah městem, dnešní silnice 33 (E67). Ploché pozemky v údolí se zaplňují, zejména na jihozápad od centra a na okolních svazích pomalu vznikají čtvrtě rodinných domů.

* Historie města. Město Náchod. <https://www.mestonachod.cz/zivot-v-nachode/o-meste/historie/> (accessed March 19, 2023).

** BAŠTECKÁ, Lydia, EBELOVÁ, Ivana, ed. Náchod. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-674-5.

Fig. 38: Ortofotomapa 1953 – cuzk.cz



Analytická část – Analýzy

k) Krajina 2018

V provnání s fotografií z roku 1953 pozorujeme celkový úbytek plochy polí. Velikost jednotlivých lánů se samozřejmě zvětšila. Často na úkor polí přibýlí trvalé travní porosty a lesy, zejména jehličnaté. Zmenšení ploch polí je dáno především výrazným úbytkem malých hospodářství. Kolektivizace byla pro zemědělství obrovská rána, která se nikdy nepodařila obnovit. Přispívá k tomu také větší efektivita zemědělství spojená s větší mechanizací a malý zájem o zemědělskou výrobu.

Údolí Náchoda je v současnosti téměř celé zastavěné až na několik ploch v Bělovsi, kde v nedávné minulosti vznikly velkoplošné komerční objekty. Další volnou plochou je brownfield TEPNY severovýchodně od centra města, kde je plánovaný rozsáhlý development. Patrná je modernistická zástavba sídlišť napříč městem. Okolní svahy jsou zastavěné z velké části zaplněné rodinnými domy. Počet domů se i poměrně rozšířil v okolních menších celcích například v Dolní Radechové.

Fig. 39: Ortofotomapa 2018 – cuzk.cz



Analytická část – Analýzy

l) Schwarzplan

Asanace a průmyslová minulost mají za následek to, že urbánní struktura Náchoda je poměrně roztržitá. Výstavba na asanovaných plochách, hlavně v centru města, nedosáhla takových architektonických a urbanistických hodnot jako předchozí budovy. Uliční fronty domů často nahradili samostatně stojící modernistické hmoty. I v současnosti se zde nachází řada proluk a volných nároží. V širším centru města se také nachází mnoho výrobních a průmyslových budov. Struktura proto může působit nesourodě. Zajímavý charakter městu dává terénní modelace. Předností je dobrá orientace ve městě, člověk pohybující se městem, se může upnout k řadě orientačních bodů, například k Náchodskému zámku. Morfologie terénu také ovlivňuje charakter zástavby napříč městem. V údolí se nachází spíše velkoplošná zástavba, na svazích pak budovy menší, jako jsou rodinné domy. Celkově nesourodá zástavba tak následuje alespoň nějaký vzor.

Velmi kladně hodnotím strukturu historického centra na východ od náměstí. Tím že hlavní městská komunikace až do poloviny 20. století vedla skrz náměstí, vznikla podél ní řada architektonicky hodnotných budov. Po následném přesunutí hlavního průjezdu na silnici 33, zde mohla vzniknout rozsáhlá pěší promenáda (ulice Kamenice), která je pro město velkou hodnotou.

Fig. 41: Schwarzplan

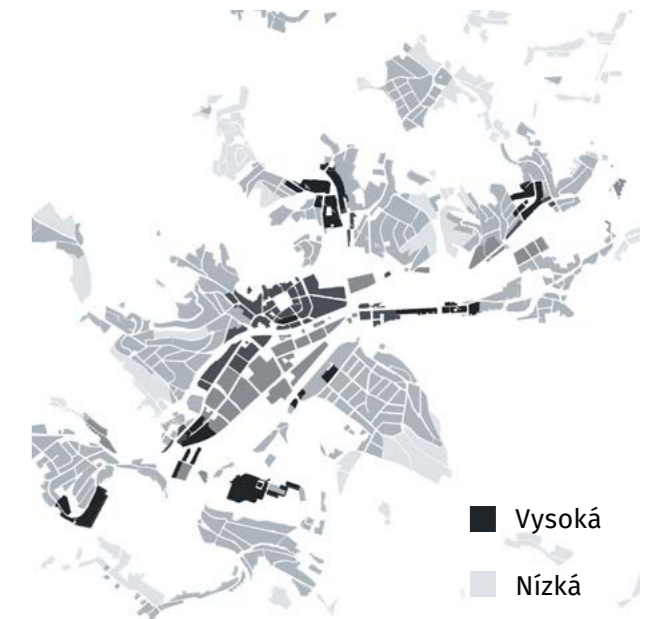
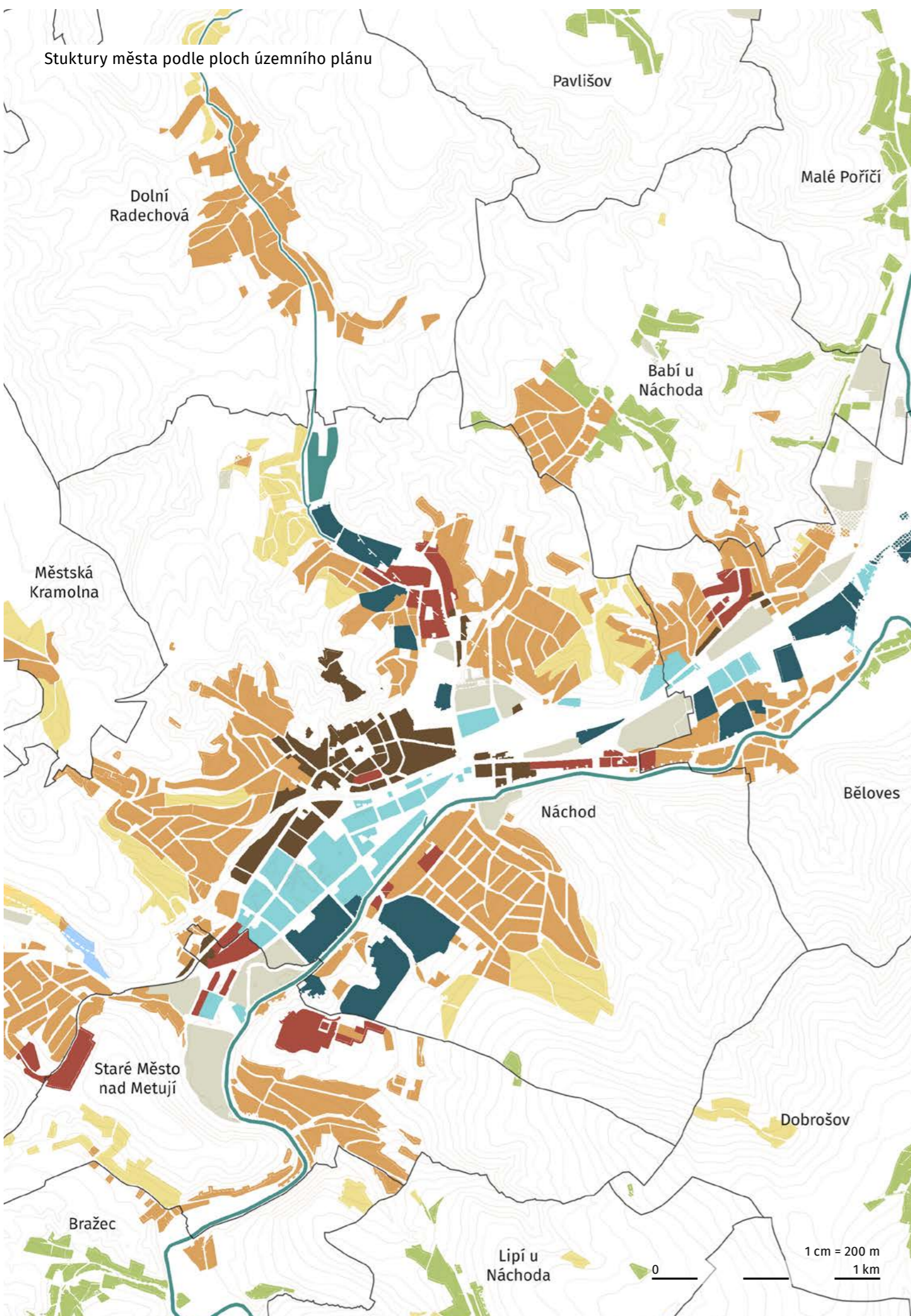


Fig. 40: Hustota obyvatel

Hustota obyvatel stanovená odborným odhadem podle charakteru struktury města na základě územního plánu a hodnot hustoty obyvatelstva v knize *Hustota a ekonomika měst* (Hudeček, T. et al., 2018)

Stuktury města podle ploch územního plánu



Analytická část – Analýzy

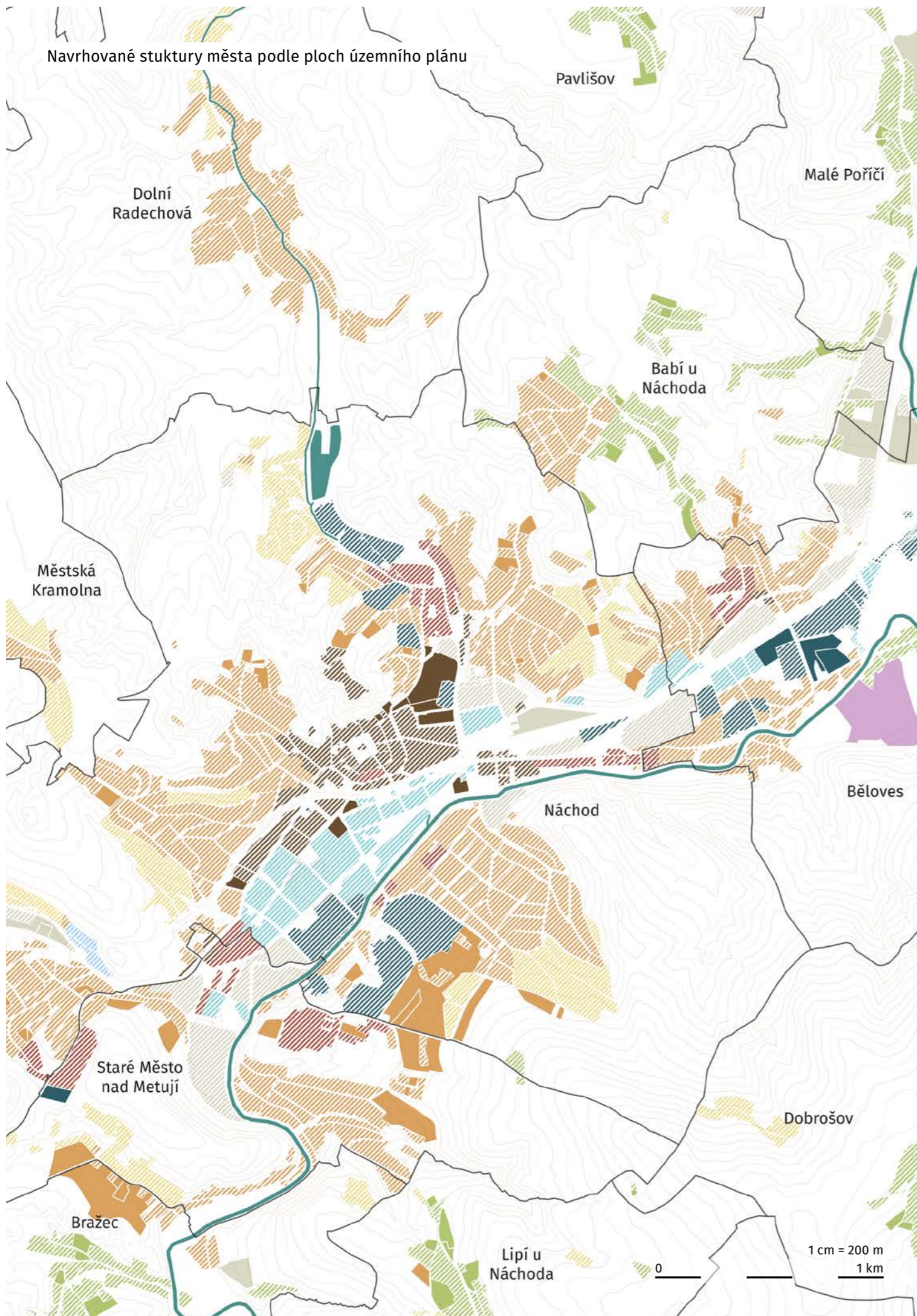
- Kompaktní městská / historická struktura**
 - Ve většině případů uzavřená stavební čára (uliční a stavební čára je totožná).
 - Struktura má často aktivní parter
- Heterogenní struktura**
 - Poměrně hustá zástavba různorodých domů i z pohledu využití, od běžných bytových domů po průmyslovou výrobu
- Modernistická / struktura sídliště**
- Struktura městských rodinných domů**
 - Poměrně hustá zástavba rodinných domů
 - Jednotná stavební čára (v některých případech uzavřená a totožná s uliční čarou)
- Struktura roztržitých rodinných domů**
 - Nejednotná stavební čára
 - Zahrnuje i budovy neurčené primárně pro bydlení
- Venkovská struktura**
- Areály vybavenosti**
 - Sportovní areály, Areály škol, Velkoplošná komerce a podobně
- Areály produkce**
- Vodní plochy a toky**

m) Struktury města

Mapa struktur vznikla na základě ploch územního plánu. Jak již zmíněno, ploché pozemky údolí jsou většinou zastavěné velmi různorodou / heterogenní strukturou, naopak okolní svahy spíše rodinnými domy. Na mapě jsou také vidět centra původních vesnic, které zástavba Náchoda pohltila. Podle nich se jmenují části města například Běloves a Staré město nad Metují. Dobře jsou zde vidět panelová sídliště, která vznikala hlavně v 70. a 80. letech. Některá z nich vyrostla na samotném okraji města, jako sídliště na Brance na jihovýchodním okraji města nebo sídliště u nemocnice na jihu města. Tato výstavba sídlišť na okrajích měst je z dnešního pohledu v mnoha ohledech problematická.

Fig. 42: Stuktury města podle ploch územního plánu

Navrhované stuktury města podle ploch územního plánu



Analytická část – Analýzy

- Navržené územím plánem
- ▨ Existující

- Lázně
- Kompaktní městská / historická struktura
- Heterogenní struktura
- Modernistická / struktura sídliště
- Struktura městských rodinných domů
- Struktura roztržitých rodinných domů
- Venkovská struktura
- Areály vybavenosti
- Areály produkce
- Vodní plochy a toky – existující

Fig. 43: Navrhované stuktury města podle ploch územního plánu

n) Navrhované struktury

I pro tuto mapu byl jako podklad použitý územní plán. Nejvýznamnější plochou pro novou výstavbu je rozhodně brownfield TEPNA severovýchodně od náměstí. Pozemky z velké části patří městu a v současnosti se zde plánuje bloková zástavba. Mnoho nových ploch pro bydlení v rodinných domech územní plán definuje hlavně na jihu a jihozápadě města. Další rozšiřování velkoplošné komerce je naplánované na východě města v Bělovsi. V Bělovsi má také do budoucna vzniknout lázeňský komplex. Z pohledu rozvoje, jsou pro město problematické malé možnosti pro rozšiřování výrobních areálů. * Prosperující podniky lehkého průmyslu jsou velkým ekonomickým hybatelem v regionu. Z důvodu nedostatku prostoru však město nemůže nabídnout nové vhodné plochy pro jejich rozšíření.

Vymezení navrhovaných ploch územním plánem vidím celkově kladně. Za nedostatek však považuji vysokou míru velkoplošné komerce na okraji města v Bělovsi. Taková výstavba je často likvidační pro prodej v centrech měst. Naopak je kontraproduktivní z pohledu město tvornosti. Jedná se, ale bohužel o obecný trend pozorovatelný v mnoha městech a Náchod bohužel není výjimkou.

* ČTVRTEČKA, Jan; (2022)

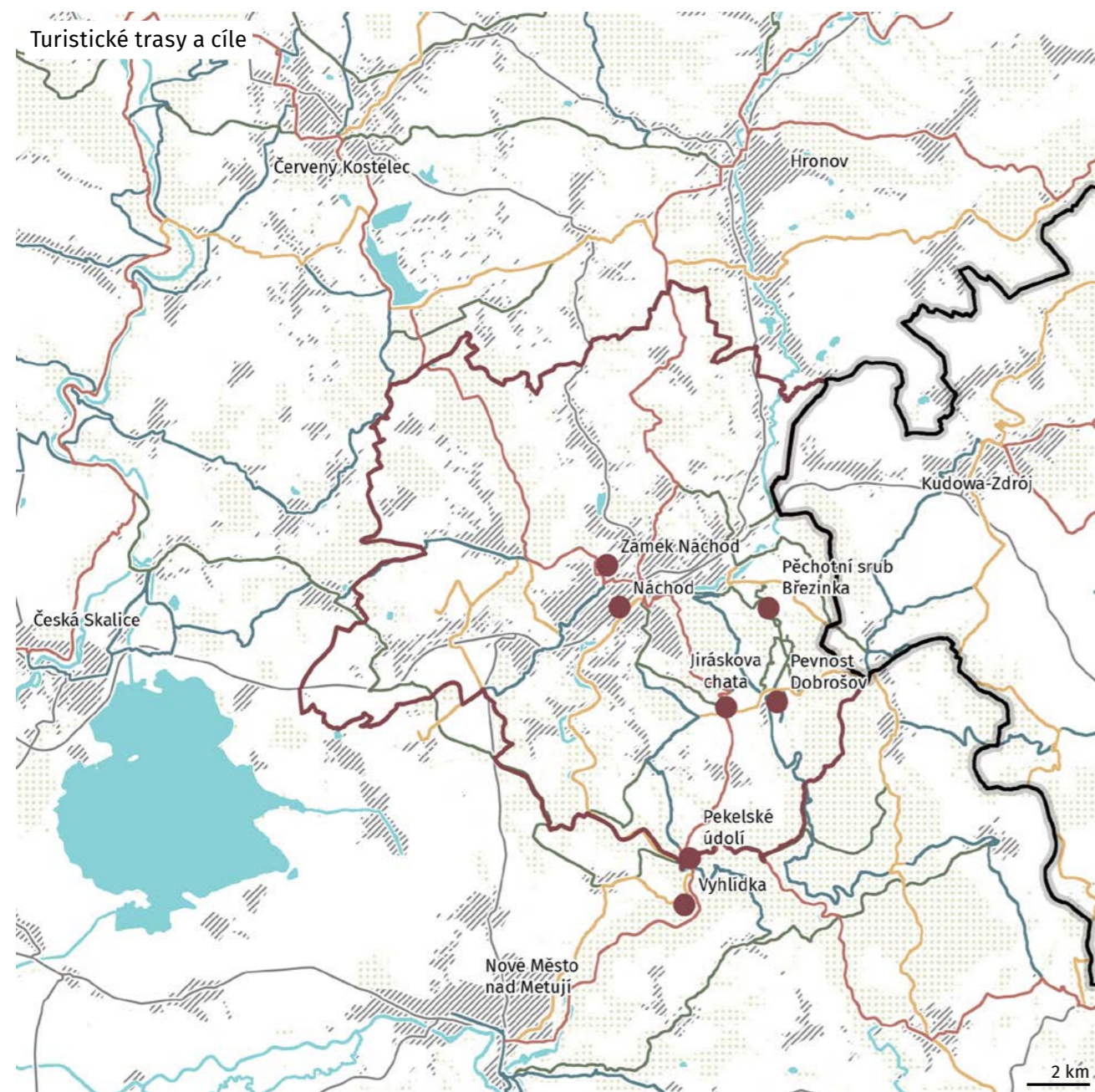


Fig. 44: Turistické trasy a cíle

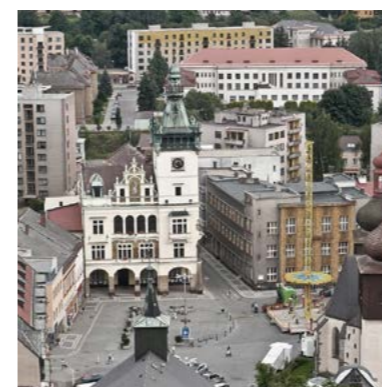


Fig. 45: Náchod – atlasceska.cz



Fig. 46: Zámek Náchod – public-domainpictures.net

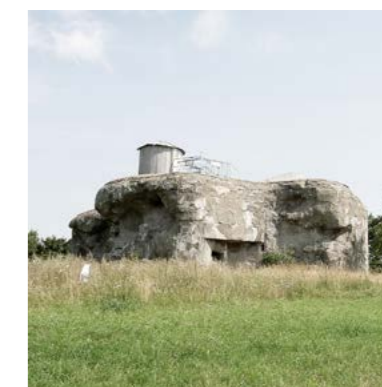


Fig. 47: Pevnost Dobrošov – commons.wikimedia.org



Fig. 48: Pěchotní srub Březinka – stoplusjednicka.cz



Fig. 49: Jiráskova chata – justride.cz



Fig. 50: Peklo – hkregion.cz

o) Napojení a cíle

Pěší

V blízkosti Náchoda se nachází nejen kvalitní přírodní prostředí pro odpočinek, ale je zde i mnoho cílů, a turistických tras. Město je ve většině případů velmi dobře propojené s okolní krajinou. Nejdůležitější dominantou města je Náchodský zámek, který se tyčí nad městem. Původně se však jednalo o tvrz na obranu významné stezky vedoucí průsmykem, do dnešní podoby byl přestavěn v 16. století. Ze stejného důvodu, proč rytíř Hron založil nad průsmykem tvrz, se okolí Náchoda stalo významným úsekem pohraničního opevnění postaveného před 2. světovou válkou. Mnoho bunkrů i komplexů opevnění je oblíbenými turistickými cíli, například pevnost Dobrošov. V těchto místech byla také postavená Jiráskova chata podle návrhu známého architekta Jurkoviče. Velmi hustá síť turistických tras i naučných stezek se nalézá především jihovýchodně od města směrem k Orlickým horám. Kombinace hezké přírody, husté sítě stezek a počet cílů, dělá zázemí Náchoda velmi nadstandartní. Hodnotou je také, že do prostředí Náchoda Josef Škvorecký zasadil svůj román první román Zbabělci.

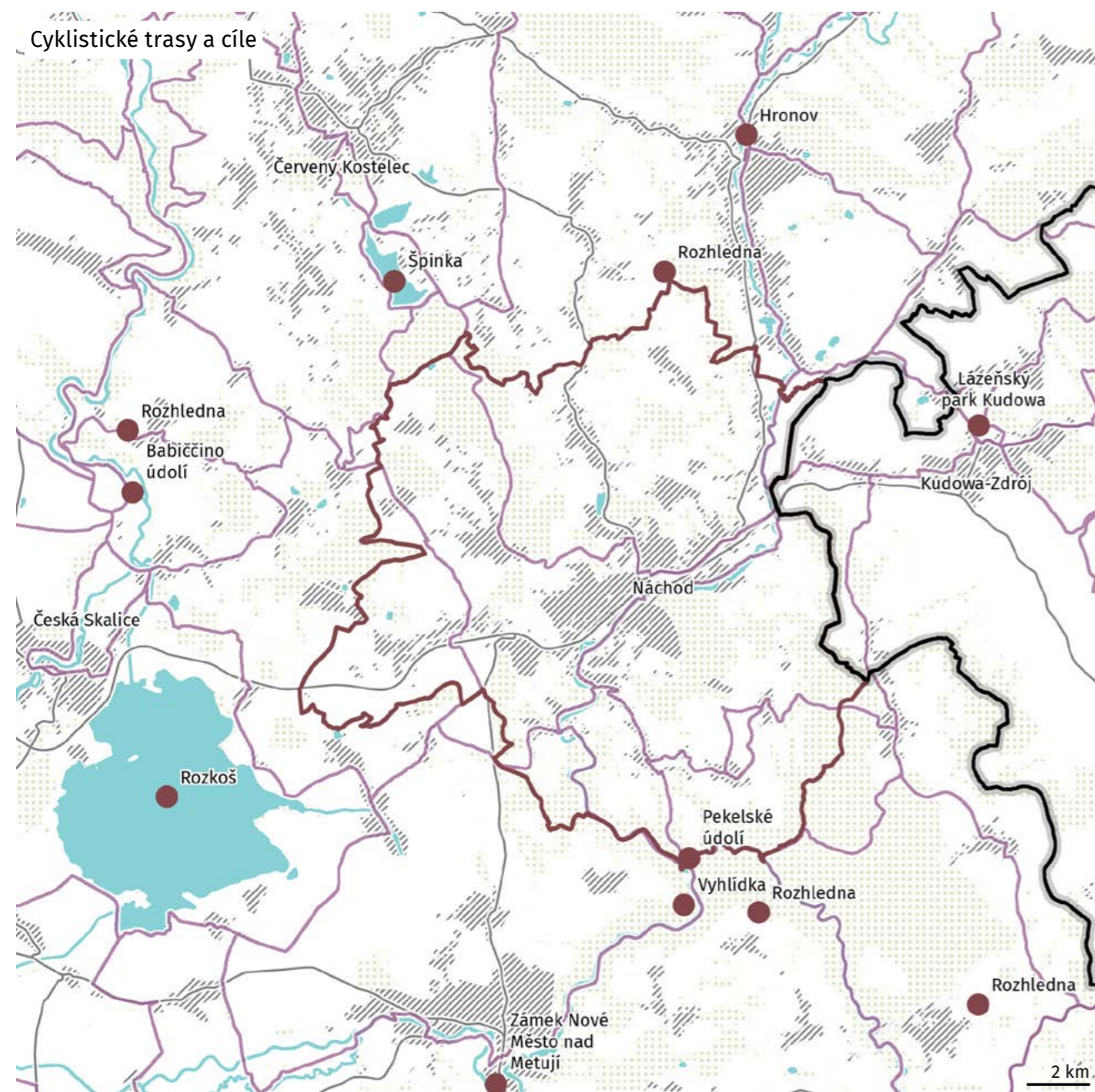


Fig. 51: Cyklistické trasy a cíle



Fig. 52: Zámek Nové Město nad Metují – hrdec.rozhlas.cz



Fig. 53: Kudowa-Zdrój – wiezanasniezniku.pl



Fig. 54: Hronov – hkregion.cz



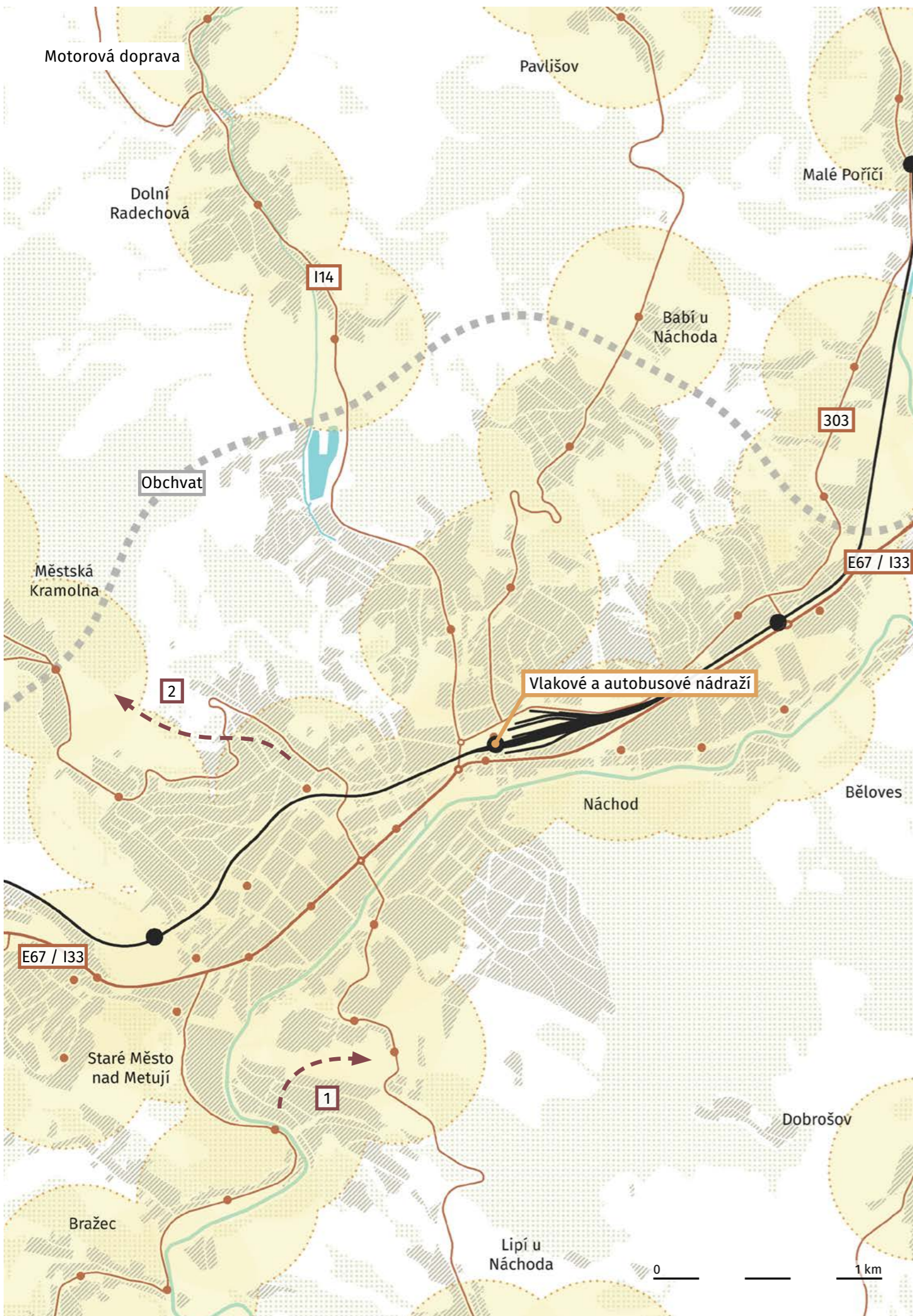
Fig. 55: Babiččino údolí – cestopisnydenik.cz



Fig. 56: Rozkoš – foto.turistika.cz

Cyklistická

Širší okolí města nabízí stejně jako Náchod, mnoho kvalitních cílů, pohodlně se k nim dá dostat pomocí sítě cyklotras a cyklostezek. Samotný Náchod má síť pro městskou cyklistickou dopravu v průměrném stavu, tedy není jí věnována zvláštní péče. V dojezdové vzdálenosti Náchoda se nachází města jako Nové Město nad Metují s renesančním náměstím a zámek s rozsáhlou zahradou, Kudowa-Zdrój, lázeňské město s krásným parkem nebo Hronov, rodiště spisovatele Aloise Jiráska. Blízko od Náchoda je také Babiččino údolí, kam Božena Němcová zasadila svůj román Babička. Významná je také vodní nádrž Rozkoš, která je oblíbeným cílem rybářů a fanoušků vodních sportů.



Analytická část – Analýzy

- Významné komunikace
- Autobusová zastávka
- Rádus 400 m
- Železnice
- Železniční stanice/zastávka
- Plánovaná trasa obchvatu

Fig. 57: Mapa motorové dopravy

Motorová doprava

Jak již bylo zmíněno, Náchod je umístěný ve velmi strategickém průsmyku, který spojuje Východní Čechy s Polským Dolnoslezským vojvodstvím. Kvůli tomu je Náchod zatížený jak tranzitní, tak osobní automobilovou dopravou. Hlavním průtahem městem je silnice E67/I33, která v současnosti vede širším centrem města, denně se tu tvoří kolony, někdy i 5 kilometrů dlouhé. Podle dat z roku 2018 Náchodem projede i 24 tisíc automobilů denně z toho 6 tisíc kamionů. * Městu by měl do budoucna ulevit plánovaný obchvat, který ale bude kvůli výrazné topografii velice nákladný. Na úseku dlouhém asi 6,5 kilometrů má vzniknout 16 mostů a 2 tunely. * Situaci by také mělo zlepšit dokončení dálnice D11 od Jaroměře do Polska směrem na Trutnov. Pro tranzitní a dálkovou dopravu pak bude pravděpodobně výhodnější použít dálnici než projíždět Náchodem.

* TŮMOVÁ, Š. Obchvat Náchoda se dostane do zákona, který chce zrychlit výstavbu, 2018. iDNES.cz. https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/obchvat-nachod-i-33-d11-kralovehradecky-zakon-416-vystavba-rsd-jaromer.A180621_410049_hradec-zpravy_tuu (accessed March 19, 2023).

Další nedostatky silniční sítě kromě zahlcené E67/I33 jsou:

- 1 Chybějící tangenciální napojení Lipí a Bražce, automobilová doprava je vedena přes širší centrum města, kde vytváří zbytečnou zátěž.
- 2 Vyústění silnice napojující obce na severozápadě v centru města, které dopravně zatěžuje.

V současnosti je vlakové spojení směrem na Hradec Králové ztížené nutností přestoupit do vlaku jedoucího z Trutnova, a to zejména kvůli železničnímu uzlu západně od města (Fig. 02). Další slabinou místní železniční sítě je absence napojení do Polska. Přitom železnice do sousední Kudowy-Zdrój vede, chybí pouze napojení na českou síť.

Náchod má, i přesto že se nejedná o významný dopravní uzel veřejné dopravy, velmi dobré vzájemné napojení vlakové a autobusové dopravy. Obě nádraží / stanice se nachází přímo vedle sebe v dobré návaznosti na centrum. Město je také dobře obsloužené autobusovou dopravou, kdy dálkové i regionální spoje zastavují na četných zastávkách. Město má také 2 autobusové linky městské hromadné dopravy. Autobusové spoje také jezdí do sousední Kudowy-Zdrój, napojení na Polsko je velmi dobré. Většina území je dobře obsloužena, až na území severně od náměstí, nachází se zde největší náchodské sídliště a jedna ze 3 největších základních škol. Zastávka také chybí na jihovýchodě města v zástavbě převážně rodinných domů, a to hlavně kvůli nízké hustotě obyvatel.



Fig. 58: Urbanistická studie brownfieldu TEPNA – cceamoba.cz

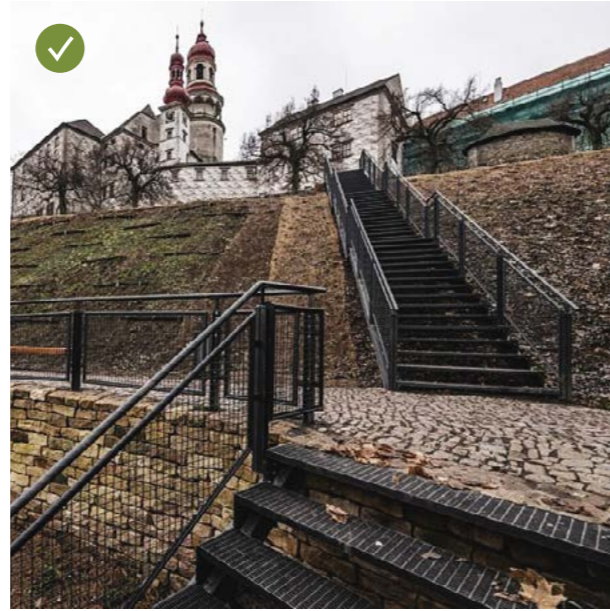


Fig. 59: Revitalizace Zámeckého kopce – nachodsky.denik.cz



Fig. 60: Plánovaný obchvat města – mestonachod.cz



Fig. 61: Projekt lázeňského parku – atsunami.cz

p) Projekty

Na území města probíhá nebo se plánuje řada významných projektů, které zásadně ovlivní ráz a obraz města. Velikost a šíře řešených témat také vypovídá o velmi aktivní politické reprezentaci.

Brownfield TEPNA

Nejvýznamnější projekt v Náchodě je plánovaný development brownfieldu TEPNA. Brownfield se nachází přímo vedle centra města směrem na sever. Brownfield vznikl na místě bývalých textilních podniků Náchod, zkráceně TEPNA. Město areál odkoupilo a zdemolovalo zchátrané budovy, aby uvolnilo místo nové zástavbě. Území má rozlohu přibližně 5 ha, což je přibližně velikost Náchoda ve středověku, jedná se tedy na poměry města o velké území. V roce 2021 na území proběhla urbanistická soutěž, kterou vyhrál velmi povedený návrh polského týmu. Navržená struktura primárně pro bydlení obsahuje mimo jiné i dům pro seniory, školku a parkovací dům. Pokud bude projekt úspěšný, výrazně přispěje k rozvoji města.

Obchvat města

Plánovaný obchvat města by měl městu ulevit od převážně tranzitní dopravy. Kvůli výraznému převýšení ale bude velice nákladný. Na úseku dlouhém asi 6,5 kilometrů má vzniknout 16 mostů a 2 tunely. * Otázku tranzitní dopravy by také mělo zlepšit dokončení dálnice D11 od Jaroměře do Polska. V současnosti již probíhá výkup pozemků. I přesto je však realizace nejistá, a to hlavně kvůli nákladnosti realizace

* TŮMOVÁ, Š. Obchvat Náchoda se dostane do zákona, který chce zrychlit výstavbu, 2018. iDNES.cz. https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/obchvat-nachod-i-33-d11-kralovehradecky-zakon-416-vystavba-rsd-jaromer.A180621_410049_hradec-zpravy_tuu (accessed March 19, 2023).

Zámecký kopec

Revitalizace Zámeckého kopce dokončená v roce 2022. Povedená revitalizace dlouho zanedbávaného svahu pod zámek vytváří příjemný a dobře přístupný prostor pro rekreaci a výrazně povyšuje kvalitu veřejných prostranství v centru města.

Obnova lázní

Náchod má status lázeňského města, v současnosti se zde však nenachází funkční lázně. Lázně tu lépe či hůře fungovali do roku 1996. Současná politická reprezentace výrazně usiluje o obnovu lázeňství ve městě. Lázně by mohly zvýšit rekreační potenciál a prestiž města. Bohužel, je ale podle mě snaha obnovit lázeňství značně politicky vykonstruovaná. V záměru nevidím širší souvislosti a vazby na okolí, vzniká také mnoho návrhů a vizí skrz nepřilíživé průhledné procesy.

SWOT

1) SWOT

(S = Strengths / Silné stránky), W = Weaknesses / Slabé stránky, O = Opportunities / Příležitosti, T = Threats / Hrozby).

SWOT analýza je původně byznysový nástroj, který se rozšířil do mnoha odvětví. V současnosti se již běžně používá i při plánování krajiny, ale často se zapomíná na pravidla tohoto komplexního nástroje. Analýza spočívá v odděleném rozboru vnitřního a vnějšího prostředí. Vnitřní prostředí dělíme na silné a slabé stránky a vnější prostředí na příležitosti a hrozby. Za vnější prostředí pak považujeme to, co leží mimo kontrolu subjektu (tedy města). V případě plánování je bohužel toto rozdělení často nejednoznačné (viz atraktivní zázemí města).

a) Silné stránky

Atraktivní zázemí města – Bezprostřední okolí města nabízí mnoho cílů pro krátké výlety, a také hustou síť pěších tras a cyklostezek. Navíc svým zasazením a velikostí je město velmi blízko přírodě. Tato kombinace dělá zázemí města opravdu nadstandartní.

Development brownfieldu TEPNA – Brownfield se nachází na velmi strategickém místě, přímo vedle centra města. Město výborně využilo příležitost, systematicky postupovalo v zadání soutěže a určování parametrů. Navržená struktura je urbanisticky kvalitní a již teď je jisté, že pokud bude projekt úspěšný, že velmi kladně přispěje k rozvoji města

Sportovní zázemí – Náchod má velmi dobré sportovní zázemí, nachází se zde mnoho různorodých sportovních klubů a areálů. Město spravuje fotbalový a hokejový stadion, tenisové kurty, plavecký bazén, vnitřní haly a další sportovní zařízení. Náchod v roce 2013 získal titul Evropské město sportu.

Aktivní politikové a kontinuita – Současné vedení města je velmi aktivní a zapálené do rozvoje města, účastní se také mnoha akcí a dobře se na venek prezentuje. Hodnotná je i kontinuita, současný starosta je ve funkci již od roku 2010. Proto má město možnost pokračovat v dlouhodobějších vizích a záměrech. Od roku se dokončilo mnoho projektů a intervencí ve veřejném prostoru. Zvýšila se také úroveň budov veřejné správy a veřejné vybavenosti.

Pěší zóna Kamenice – Historickými okolnostmi vznikla v centru města nákupní ulice s pěší zónou. Pěší zóna takového rozsahu a kvality je pro město velikosti Náchoda výjimečná.

Spojení s Josefem Škvoreckým – Škvorecký do Náchoda zasadil svůj první román Zbabělci. S jeho osobou je spojená část veřejných kulturních akcí, například studentský festival Prima sezóna.

b) Slabé stránky

Zatížení dopravou – Město je hodně zatížené projíždějí dopravou. Na hlavním průtahu městem, silnicí E67 / I33, se denně tvoří kolony aut. Projíždějí osobní a nákladní auta způsobují hluk a znečištění vzduchu.

Nesourodá urbánní struktura – Kvůli průmyslovému rázu města, nešťastným asanacím a okolnostem rozvoje v druhé polovině 20. století působí struktura města nesourodě. K tomu přispívá i výstavba sídlišť na okrajích města, kde panelové

domy často arogantně navázaly na zástavbu rodinných domů.

Neprůhledné procesy – Procesy výstavby a plánování často nejsou zcela průhledné. I pro důležité stavby město často nevypisuje architektonické soutěže a projekty zadává z “první ruky”. Město nemá městského architekta.

Železniční napojení – Spojení je směrem na Hradec Králové a Prahu ztížené nutností přestoupit do vlaku jedoucího z Trutnova. Přímý vlak do města většího, než je Náchod běžně nejezdí.

c) Příležitosti

Výstavba obchvatu – Plánovaný obchvat by měl výrazně snížit dopravní zatížení města.

Dokončení D11 – Dokončení úseku dálnice mezi Jaroměří a Polskem bude pro Náchod znamenat

úlevu od dálkové a tranzitní silniční dopravy.

Blížkost Polska – Dobrá dostupnost sousedního státu nejen autem, ale i na kole je výhodou, kterou obyvatelé Náchoda využívají. Do Polska jezdí nejen za nižšími cenami potravin ale i za rekreací.

d) Hrozby

Úbytek obyvatel v malých a středních městech. Obecný trend stěhování lidí mimo malá a střední města do malých sídelních celků nebo (zázemí) velkoměst. Náchod se vylidňuje, kdežto v okolních menších sídelních celcích obyvatel přibývá.

Ztráta lidského kapitálu – Město ztrácí lidský kapitál. Mladí a vzdělaní lidé často odcházejí, zejména do (blízkosti) velkých měst. Náchod z podstaty své velikosti nemůže nabídnout takové příležitosti a vyžití jako velká města.

Stárnutí populace – Stárnutí silných ročníků spojené s nižší porodností zpřičňuje zvyšování průměrného věku obyvatel. Do budoucna výrazně přibude seniorů v neproduktivním věku a zároveň výrazně nepřibývá lidí ve věku produktivním. To bude mít nepříznivé ekonomické důsledky, ale

také to změny nároky na infrastrukturu občanské vybavenosti. * Obyvatelstvo v Královehradeckém kraji stárne v rámci ČR nejrychleji. Vypovídá o tom index stáří (počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0-14 let). V roce 2020 tento index v Královehradeckém kraji dosahoval 140,7 %.

Klimatická změna – Riziko častějších a silnějších přívalových dešťů spojené se změnou klimatu. Protože se město nachází v údolí může při prudkém dešti rychle dojít k přeplnění jednotné kanalizační sítě a škodám na majetku.

Obchvat města – Obchvat vytvoří v některých místech bariéru mezi městem a volnou krajinou. Dojde tak k separaci města od jeho velice hodnotného okolí. Stavba také výrazně ovlivní ráz okolní krajiny.

* HLOUŠEK, Adam. SWOT analýza: Kralupy nad Vltavou, (2022); Územní plánování II

** Krajské statistiky pod drobnohledem | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/krajske-statistiky-pod-drobnohledem?fbclid=IwAR1roHyR3d9ZxXKvKTrgtsiyObtiZZkcCBBTLV3qH1Re7kEGtNhrRQUCHY>

Závěr analýz

Závěrem lze říci, že Náchod je skutečně docela průměrné středně velké město s průmyslovým charakterem, které nijak výrazně nevyniká. Čím by snad Náchod mohl vynikat, je jeho nadstandardní okolí. Kdy se ve zdejší kopcovité krajině potkala hustá síť pěších tras s velkým množstvím příjemných zastavení, navíc bez přehnaného turistického ruchu. Pro Náchod také hraje to, že má poměrně velkou spádovou oblast, jakožto třetí nejlidnatější město v Královehradeckém kraji. Dobrým předpokladem je také to, že největší slabá stránka uvedená ve SWOT analýze, tedy zatížení dopravou, má již navržené řešení, a že silné stránky alespoň co do počtu převyšují ty slabé.

Proč se tedy městu více nedaří? Problémy, které Náchod má, vycházejí především z vnějších vlivů. Mluvíme tedy o nich jako o hrozbách. Jsou jimi například ztráta atraktivity malých a středních měst spojená s odcházením lidí a stárnutí populace. Což jsou potenciálně velmi vážné problémy. Příčiny těchto problémů bohužel vycházejí z celospolečenských trendů a město je samo nevyřeší. Může se na ně, ale připravit a pokusit se zmírnit jejich negativní dopady.

Výběr konkrétního území

Pro stanovení konkrétní oblasti jsem vybral dvě hlavní podmínky. I když se snažím být analytický a pragmatický, nepokládám za důležité vybrat oblast návrhu pomocí přesně definovaných koeficientů či a rádoby matematicky určovat jaké místo je o kolik desetin bodů důležitější. Na druhou stranu však chci udržet určitou metodiku rozhodování, a tak objasnit důvody, které mě vedli k výběru této konkrétní oblasti.

a) Rozvojové oblasti

První podmínkou je rozvojovost oblasti. Do rozvojových oblastí v budoucnu poputují značné prostředky ať už v podobě peněz nebo lidské energie. Díky čím dál tím většímu důrazu na udržitelnost je důležité tyto prostředky investovat správným směrem a uváženě, což se ne vždy děje. Rozvojová území jsou také mnohem tvárnější, pokud má tedy ve městě dojít k větším změnám, nejlépe se prosadí v těchto územích.

V problémové mapě jsou vyznačená 3 v současnosti nejdůležitější rozvojová území.

- I TEPNA – Nejdůležitější rozvojové území ve městě. Brownfield textilního areálu v přímé návaznosti centra tvoří prázdné a slepé místo. Na území vznikla povedená urbanistická studie, z pohledu územního plánování se tak jedná o již dokončený projekt, který je v rukou politiků. Viz strana 50.
- II Nad nemocnicí – Rozlohou největší území pro rozvoj rodinného bydlení ve stanovené území. Na ploše asi 16 hektarů zde má podle územního plánu Náchoda vyrůst zástavba převážně rodinných domů. Území se nachází v návaznosti na separované sídliště a areál nemocnice a základní školy, který bohužel tvoří bariéru.
- III Lázně Běloves – Záměr vedení města navrátit Náchodu lázeňskou tradici. V současnosti se mluví o výstavbě rozsáhlého lázeňského komplexu včetně

lázeňského parku, komplex má vzniknout na území původních lázní na okraji města v Bělovsi. Záměr podle mě bohužel příliš neřeší vazby na okolí a celkový vliv na město. Rozsáhlá investice tak má potenciál město ztraktivnit spíše jen pro turisty než místní obyvatele.

b) Problematické dědictví

Druhá podmínka částečně vychází z mého přání reagovat na problematický růst města v druhé polovině 20. století, a to především na jeho okraji. Z prostorových a historických analýz vyplývá, že právě toto období bylo pro rozvoj města velmi bolestivé. Obrazu města, i do jisté míry jeho funkčnosti, ublížily nejen rozsáhlé asanace, ale i necitlivá výstavba sídlišť na okrajích města. Tehdejší, tedy převážně modernistický, přístup k výstavbě měst, je z dnešního pohledu v mnoha ohledech problematický. Nicméně to tehdy byla adekvátní odpověď na požadavky státu, a i tyto méně vhodné struktury jsou dnes nedílnou součástí města. Důležité je tyto lokality, pokud možno revitalizovat, či rehabilitovat a pokusit se napravit jejich nevhodná řešení.

Sídliště vznikala v širším centru města, ale stejně jako u mnoha českých měst i na zelených loukách na okraji města. V případě Náchoda tedy na svazích nad městem, odkud je sice dobrý výhled, ale velmi slabá vazba na centrum. Sídliště jsou v těchto případech napojená na město pouze skrz zástavbu rodinných domů, a to způsobuje problémy

V ideálním “poučkovém” případě je množství obyvatel nejvyšší v centru města a postupně směrem k okraji klesá, to má celkově pozitivní vliv na fungování města i pohyb skrz něj. Výstavba, co do množství obyvatel početných, sídlišť na okrajích města má přesně opačný efekt. Jinak řečeno, taková sídliště vytvářejí ostrovy lidí na okrajích města, místo pozvolného přechodu. To je dobře patrné na Fig. 40 na straně 39. Sídliště jsou často již sama o sobě náchylná k sociálnímu vyloučení, ale v těchto případech sídliště na okraji se hrozba výrazně zvyšuje, navíc u tak malého města jako je Náchod.

Jak již bylo zmíněno, sídliště na okrajích jsou často napojena zástavbou rodinných domů. V případě sídliště u nemocnice – F, však i tato vazba chybí. Způsobuje to jeho poloha na ostrohu nad řekou i plánovaná výstavba infrastruktury. Navíc je sídliště z druhé strany odděleno rozsáhlým areálem nemocnice a základní školy. Je tak od města výrazně separované s velmi omezenými vazbami.



Fig. 63: Náchodská sídliště, ortofotomapa 2018 – cuzk.cz

Analytická část – Výběr konkrétního území

c) Konkrétní oblast rozvoje

První podmínka rozvojovosti území výběr značně redukuje, pokládám ji ale za důležitou. Druhá podmínka, tedy problematické rozpínání města se může zdát o poznání obecnější, ale věřím že jsem ji pádně zdůvodnil.

Území nad nemocnicí je průnikem obou stanovených podmínek. Co se týče potenciálu rozvoje sice není tak důležité jako brownfield TEPNY, který také sousedí se sídlištní zástavbou. Území za nemocnicí oproti brownfieldu TEPNY schází celková vize rozvoje. Mimo to se území nachází na velmi problematickém a separovaném místě.

Území sídliště u nemocnice a jeho okolí bylo v rámci "Integrovaného plánu rozvoje města Náchoda" * klasifikované jako "Problémová zóna u nemocnice" což také potvrzuje problematičnost toho území. V rámci integrovaného plánu rozvoje (spolufinancovaného Evropskou unií) byla zateplena velká část domů a zlepšeno pěší napojení. Ve veřejných prostranstvích také došlo k pár novým realizacím, ale jejich celkový stav se výrazně nezlepšil. Dávám to za vinu, jednak nízké úrovni nových realizací, ale především absenci uceleného konceptu a vize pro toto území.

Území stále považuji do jisté míry za problémovou lokalitu. Svým přístupem a novou vizí bych chtěl začít diskuzi, jak k tomuto rozvojovému území přistupovat.

* Integrovaný plán rozvoje města Náchoda - problémová zóna u nemocnice. Město Náchod. <https://www.mestonachod.cz/mesto/integrovan-y-plan/iprm-zona/> (accessed April, 2023)

Nad nemocnicí



Fig. 64: Výběr území



Fig. 65: Ortofotomapa 1953 – cuzk.cz

Návrhová část

Před samotným návrhem je důležité doplnit některá data v bližším měřítku. Z nich plynoucí informace pomohou dokreslit situaci v území a lépe definovat konkrétní návrh.



Fig. 66: Ortofotomapa 2001-2003 – mapy.cz

Analýzy konkrétního území

a) Ortofoto

Při porovnání leteckých snímků je dobře patrné jak se město za druhou polovinu dvacátého století rozšířilo. Ještě v 60. letech se téměř na celé ploše řešeného území hospodařilo. V sousedství již stojí "horní" nemocnice, o něco dál pak základní škola.

Přibližně od 70. let území dnešního sídliště sloužilo jako skládka odpadu. Samotné sídliště bylo dokončené na počátku 90. let. Jedná se tak o nejmladší náhodné sídliště.

Kromě změny v podobě výstavby samotného sídliště a na něj navázaných staveb, můžeme pozorovat již vyformované struktury rodinných domů. Ty se sice rozšířily, ale ne dramatičticky. K většímu rozšíření došlo u průmyslových budov a areálu nemocnice.



Fig. 67: Ortofotomapa 2022 – cuzk.cz

Za posledních 20 let v řešeném území vznikly 3 bytové domy o minimálně pěti nadzemních podlažích. Vznikl zde také nový park.

Nově vzniklou zástavbu a veřejná prostranství v jejím okolí nepovažují za příliš povedené, zejména kvůli její roztržitosti a neurčité orientaci k volné krajině. Nově zastavěné území je často složeno z nenavazujících prostorů (nijak na sebe nereagují). Nelze tedy mluvit o struktuře.

b) Širší vztahy

Nejdůležitější okolnosti plynoucí z analytické části jsou:

- Jedná se o rozvojové území
- Místo je značně separované a má sklony k tomu se stát vyloučenou lokalitou.

Území je separované z mnoha pohledů, jednak výrazným svahem nad řekou, malým údolím jižně od sídliště, ale také areálem nemocnice a základ-

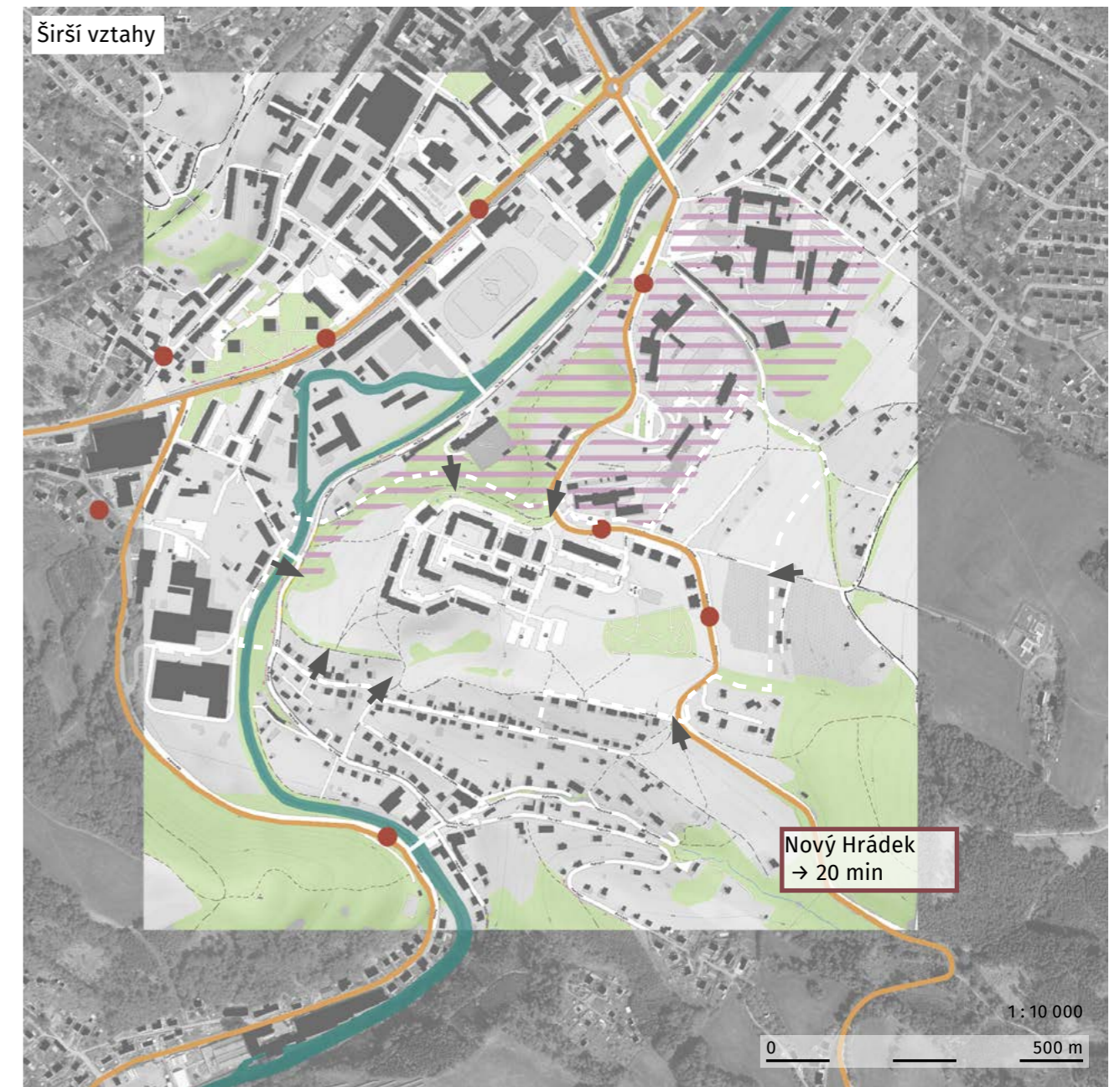


Fig. 68: Širší vztahy – mapy.cz, cuzk.cz

ní školy. Mimo to se přímo za řekou nachází řada průmyslových areálů.

Územím prochází komunikace napojující menší sídelní celky jihovýchodně od Náchoda směrem do Orlických hor. Mezi ty významnější patří například Nový Hrádek, nebo Olešnice v Orlických horách. Po této komunikaci také jezdí autobusové linky včetně jedné linky městské veřejné dopravy. Tato linka má v řešeném území konečnou zastávku.

- Významné komunikace
- Autobusová zastávka
- Vstupy do území
- ▨ Bariéry

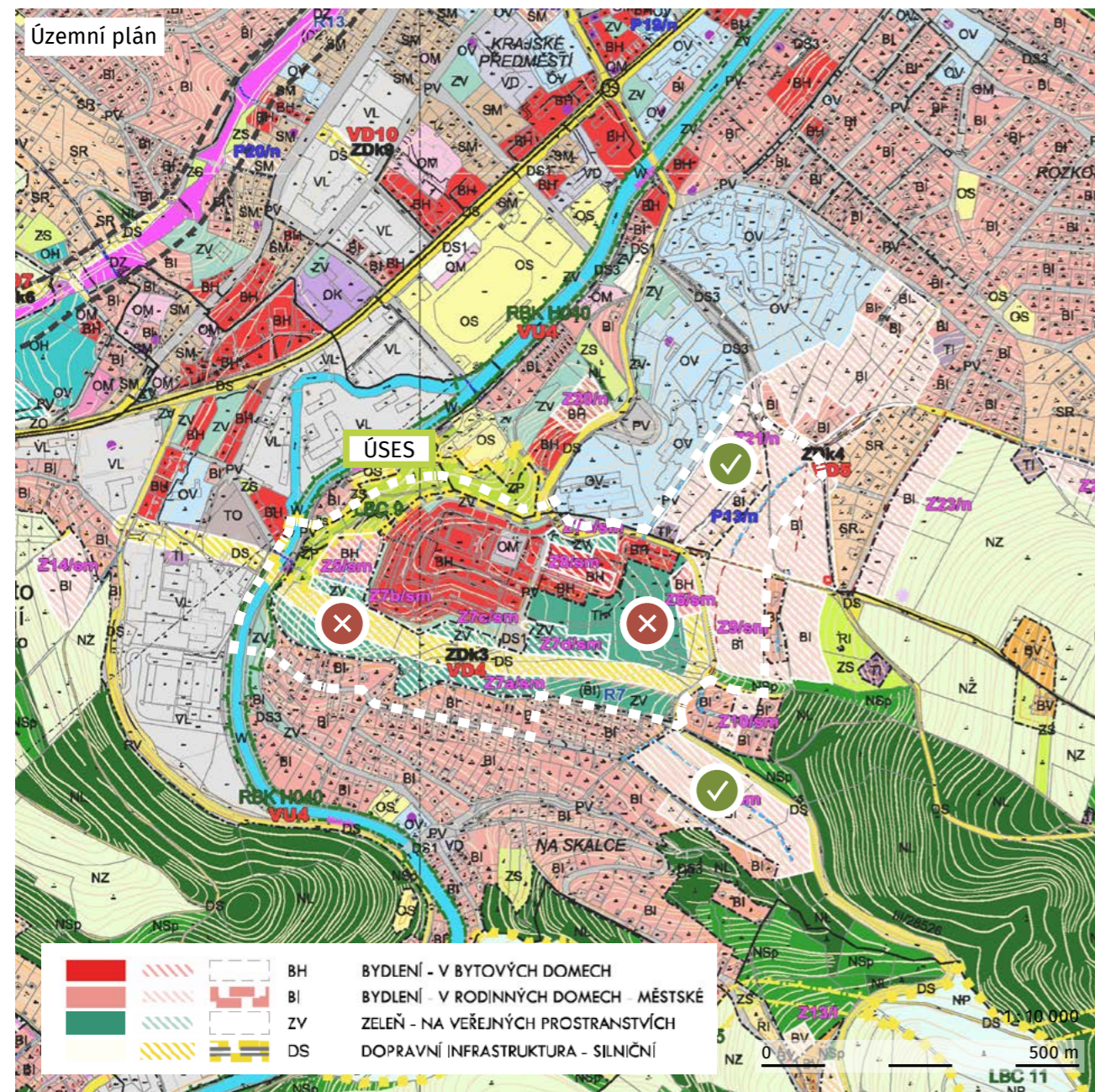


Fig. 69: Územní plán Náchoda – mestonachod.cz

c) Územní plán

Územní plán vymezuje řadu zastavitelných ploch, a to především pro bydlení v rodinných domech. Jako velký nedostatek územního považuji, že nově vzniklou "otevřenou" zástavbu ponechává v současném stavu a nevymezuje plochy k jejímu uzavření. Jedním z důvodů proč tomu tak je, je navržené silniční propojení, které by mělo ulevit kruhovému objezdu "U Slavie". Výraznou komplikací je však velké převýšení, viz. Hypsometrie, kdy sklon svahu dosahuje i 50%. Spojení by tak muse-

lo být řešené estakádou nebo obrovskými terénními úpravami. Rozsah a náklady případné stavby považuji za neadekvátní současnému provozu a spádové oblasti, kterou komunikace svádí do města.

Z těchto důvodů považuji silniční propojení za nevhodné a v tomto směru budu územní plán ignorovat.



Fig. 70: Hypsometrie území – cuzk.cz

Za vhodnou považuji umírněnou výstavbu rodinných domů za nemocnicí, kdy rodinné domy pozvolní přechod města a krajiny.

d) Hypsometrie

Hypsometrie dobře znázorňuje výraznou členitost území. Můžeme také vidět, že se sídliště skutečně nachází na ostrohu jehož hrany přesně kopíruje. Územím protéká sezónní potok, který pravděpodobně vznikl důsledkem dlouhodobého splavo-

vání půdy. Na plochých místech voda protéká pod povrchem, ve sklonitých úsecích vyvěrá na povrch. Tok byl z velké části regulován betonovými koryty, ale díky zanedbané údržbě má poměrně přírodní charakter. Dolní část jeho toku je vedena pod zemí.



Fig. 71: Navržené územní studie – mestonachod.cz

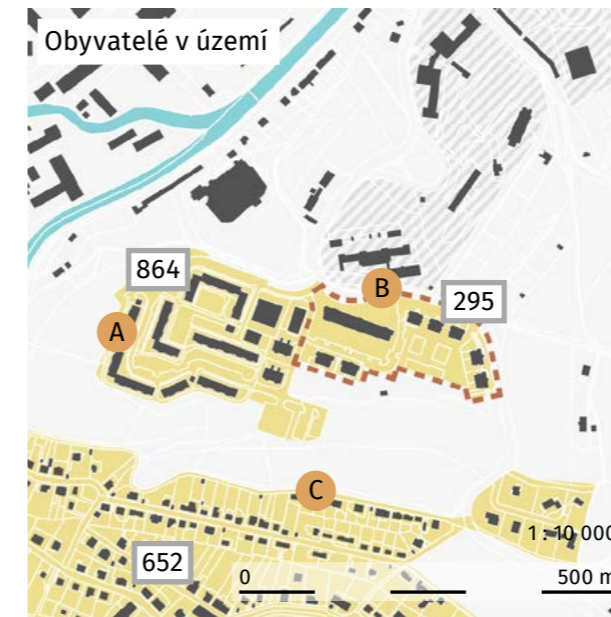


Fig. 72: Počet obyvatel v území

e) Územní studie

Ochotu města stavět v tomto území potvrzuje řada vzniklých územních studií. Studie logicky odpovídají územnímu plánu, ke kterému jsem se částečně vyjádřil.

Za vhodné považuji v umírněné formě navázat na stávající zástavbu. V případě rozhraní areálu nemocnice tak vznikne pozvolnější přechod mezi městem a krajinou. Podle územních studií by v území mělo přibýt přibližně 450 obyvatel (16 ha x 29 obyvatel/ha).

Za nevhodný považuji záměr zastavět svah západně od sídliště. Takto navržená zástavba nijak nezlepšuje stávající prostranství města, naopak arogantně porušuje řád, který vytváří stávající panelové domy kopírující hrany terénu.

A:
48 ha x 180 obyvatel/ha = 864 obyvatel

B:
(5+5+4) x 4 = 56 bytů
18 bytů
16 bytů
14 x 2 = 28 bytů

118 bytů x 2,5 člověka = 295 obyvatel

C:
225 ha x ~25 = 652 obyvatel

V lokalitě dnes žije asi 1800 obyvatel

f) počet obyvatel

Znalost přibližného počtu obyvatel je předpokladem pro vhodný návrh dimenzí občanské vybavenosti. Základní občanská vybavenost pro lokalitu této velikosti podle rukověti urbanismu (Jehlík, 2018): mateřská škola, samoobsluha.

Počet obyvatel je stanovený odborným odhadem podle charakteru struktury města na základě a hodnot hustoty obyvatelstva v knize Hustota a ekonomika měst (Hudeček, T. et al., 2018)

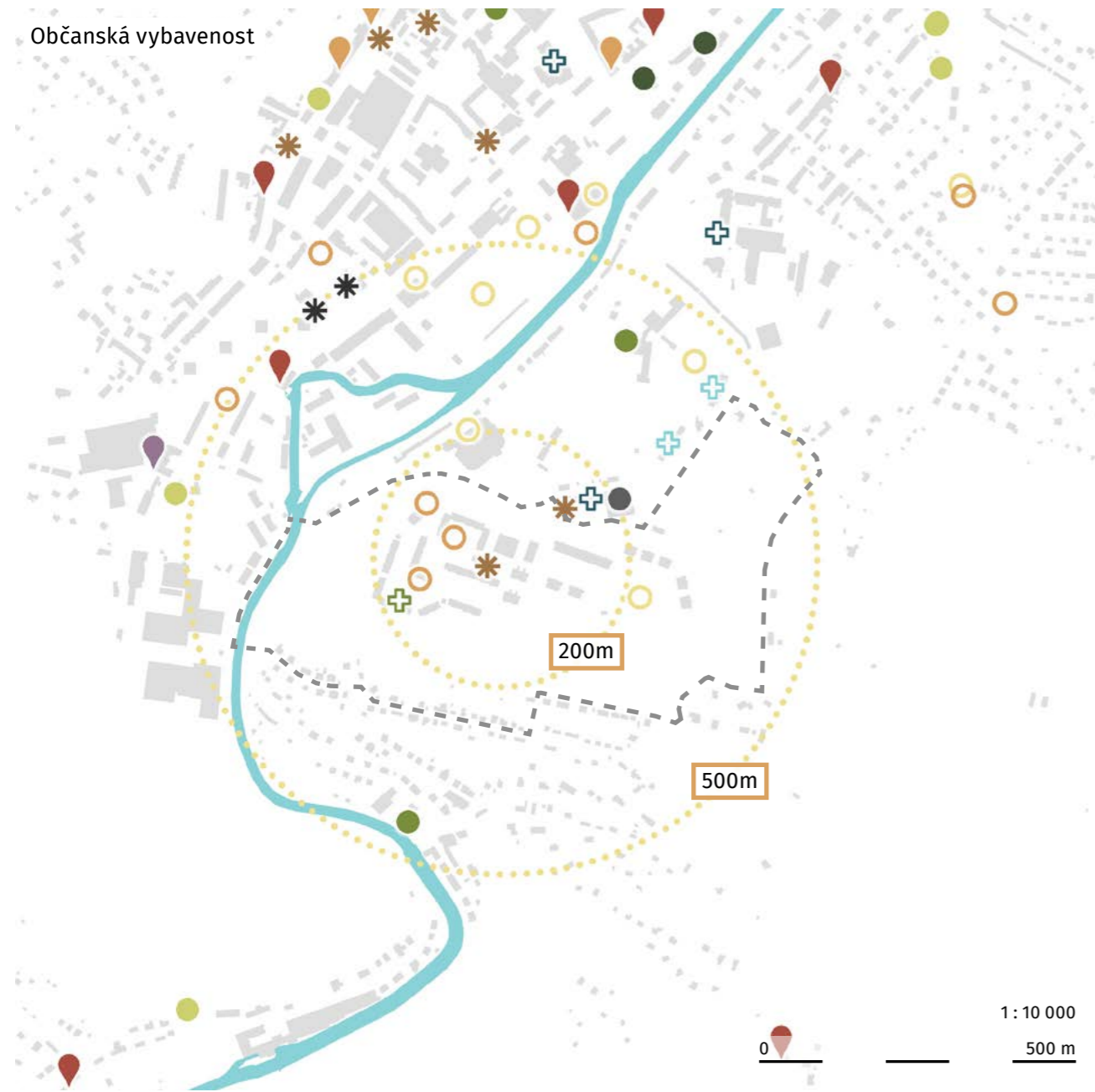


Fig. 73: Současná občanská vybavenost

- | | | |
|-----------------------------|----------------------|-------------------------|
| ✱ Potraviny | ○ Dětské hřiště | ⊕ Nemocnice/Poliklinika |
| ✱ Supermarket | ○ Sportovní zařízení | ⊕ Domov pro seniory |
| ● Mateřská škola | ● Restaurace/Kavárna | ⊕ Praktický lékař |
| ● Mateřská škola nemocniční | ● Hospoda | |
| ● Základní škola | ● Klub | |
| ● Střední škola | | |

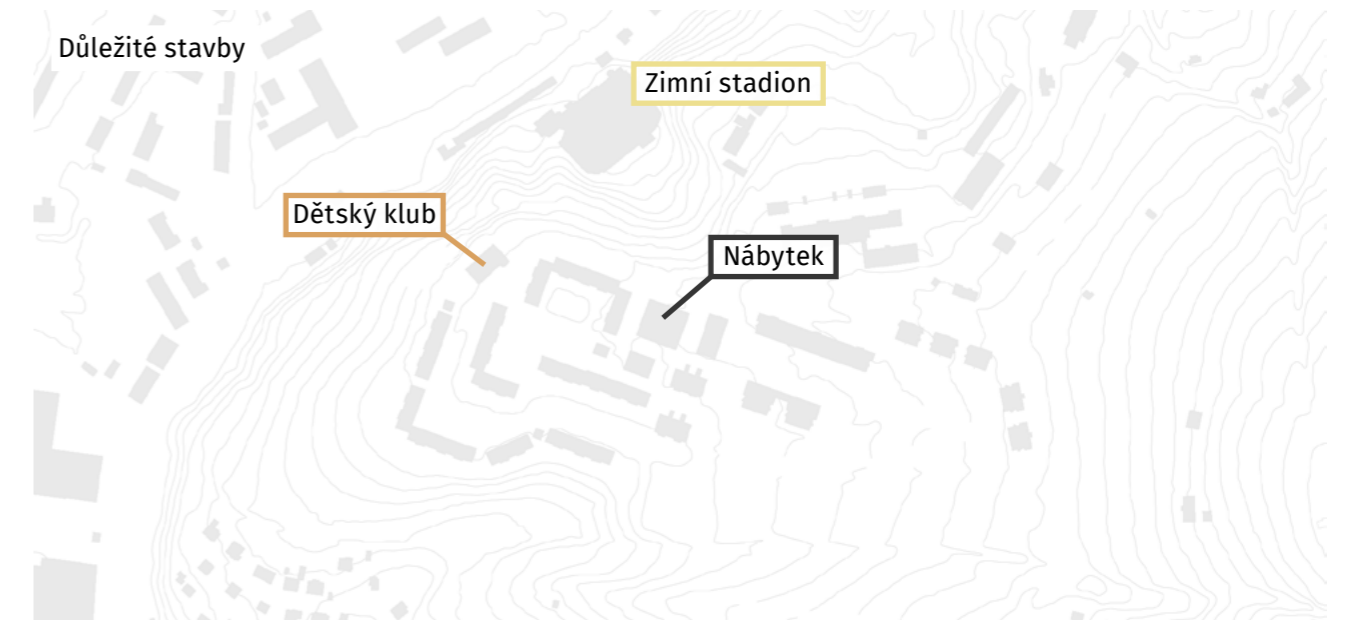


Fig. 74: Důležité stavby

g) Občanská vybavenost

V okruhu 500 m se nachází dokonce 2 základní školy, ale žádná klasická mateřská školka, přitom v území žije poměrně velké množství obyvatel. Dětské oddělení nemocnice má mateřskou školu, ale její provoz je určený pro pacienty nemocnice. Hlídaní dětí tak částečně doplňuje dětský klub umístěný v budově tepelného plynového výměníku. Historicky na území nacházeli dokonce 2 hospody. Samoobslužné potraviny uprostřed sídliště nabízí poměrně široký výběr zboží. Potraviny u nemocnice jsou výrazně menší. Hodnota je, že se v území nachází ordinace praktického lékaře.



Ptačí pohled od jihovýchodu

Fig. 75: Pohled od jihovýchodu – mapy.cz



Vágní rozhraní města a krajiny

Parkoviště

Fig. 94

Fig. 82

Fig. 78

Fig. 80

Fig. 81

Fig. 79

Fig. 92

Fig. 91

Fig. 90

Fig. 77

Fig. 89



Fig. 76: Ortofoto 2022 - cuzk.cz



Fig. 77: Pohled od východu



Fig. 79: Ulice Duhová



Fig. 80: Ulice Modrá



Fig. 78: Ulice Zelená



Fig. 81: Pohled z Modré na východ



Fig. 82: Ulice Růžová – Potraviny



Fig. 86: Pohled do údolí mokřadu od západu



Fig. 83: Výhled z parkoviště



Fig. 87: Ulice Okrová



Fig. 84: Ulice Bílá



Fig. 88: Ulice duhová pohled od parkoviště



Fig. 85: Ulice Růžová – pohled do vnitrobloku



Fig. 89: Potok při vstupu do území



Fig. 90: Střední část potoku

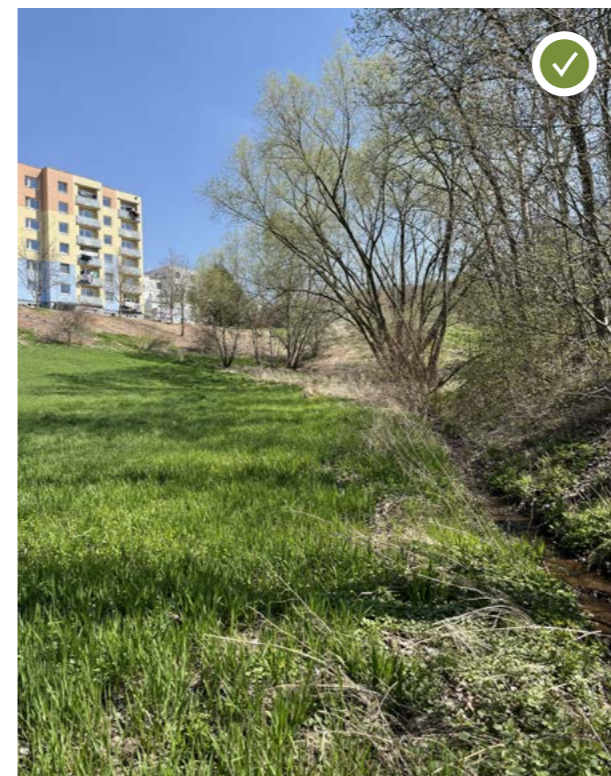


Fig. 91: Mokřad

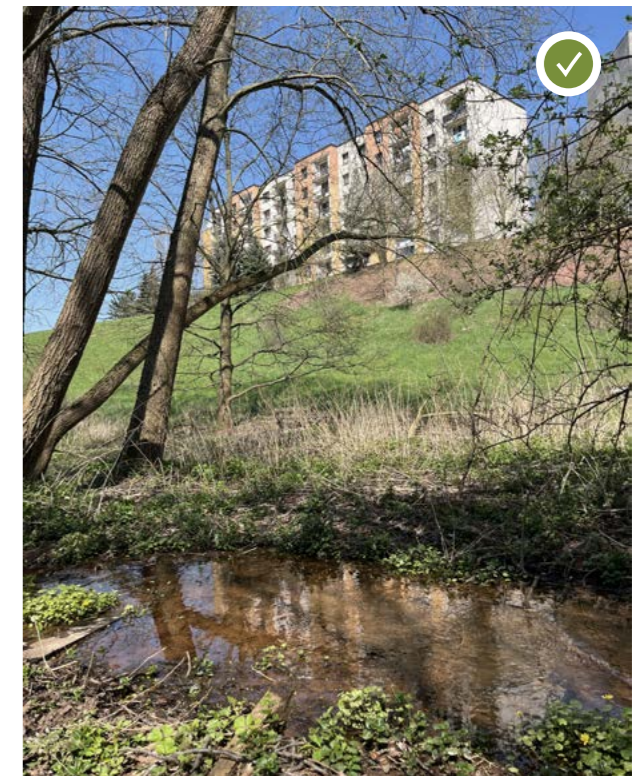


Fig. 92: Mokřad 2



Fig. 93: Mokřad 3



Fig. 94: Pohled do údolí mokřadu od západu



Fig. 98: Pohled z ulice Duhová směrem na východ – mapy.cz



Fig. 95: Ulice Modrá – mapy.cz



Fig. 99: Dětské hřiště uvnitř vnitrobloku – mapy.cz



Fig. 96: Pohled z pakoviště mapy.cz



Fig. 100: Ulice Okrová – mapy.cz



Fig. 97: Ulice Zelená – mapy.cz



Fig. 101: Dělení prostorů

h) Shrnutí

Situaci v území včetně širších souvislostí shrnuje SWOT analýza na straně 52.

Problémy

- Separovanost
- Absence mateřské školy
- Vágní rozhraní města a krajiny
- Kapacity parkování – jako jeden z největších problémů obyvatelé označují

- nízký počet parkovacích stání
- Nízké využití v lokalitě

Hodnoty

- Rozvojovost
- Výhledy – díky své orientaci ve svahu nabízí sídliště mnoho hodnotných výhledů.
- Blízkost přírody

Koncept

1) Hypotéza

a) Problém

Separovaná a problematická lokalita, která je současně největším rozvojovým územím v Náchodě. Lokalita nemá celkový koncept ani vizi, její současný rozvoj nesleduje žádnou strukturu a místo působí spíše jako “odkladiště staveb” než rozvíjející se území. Neutišený rozvoj má také za následek velmi vágní přechod města do krajiny

b) Přístup / Záměr

Místo snahy o hledání nových vazeb na centrum města, přijmout určitou oddělenost místa a tu využít, dále také využít a povýšit kvalitní blízké okolí a napojení na zázemí.

Koncept

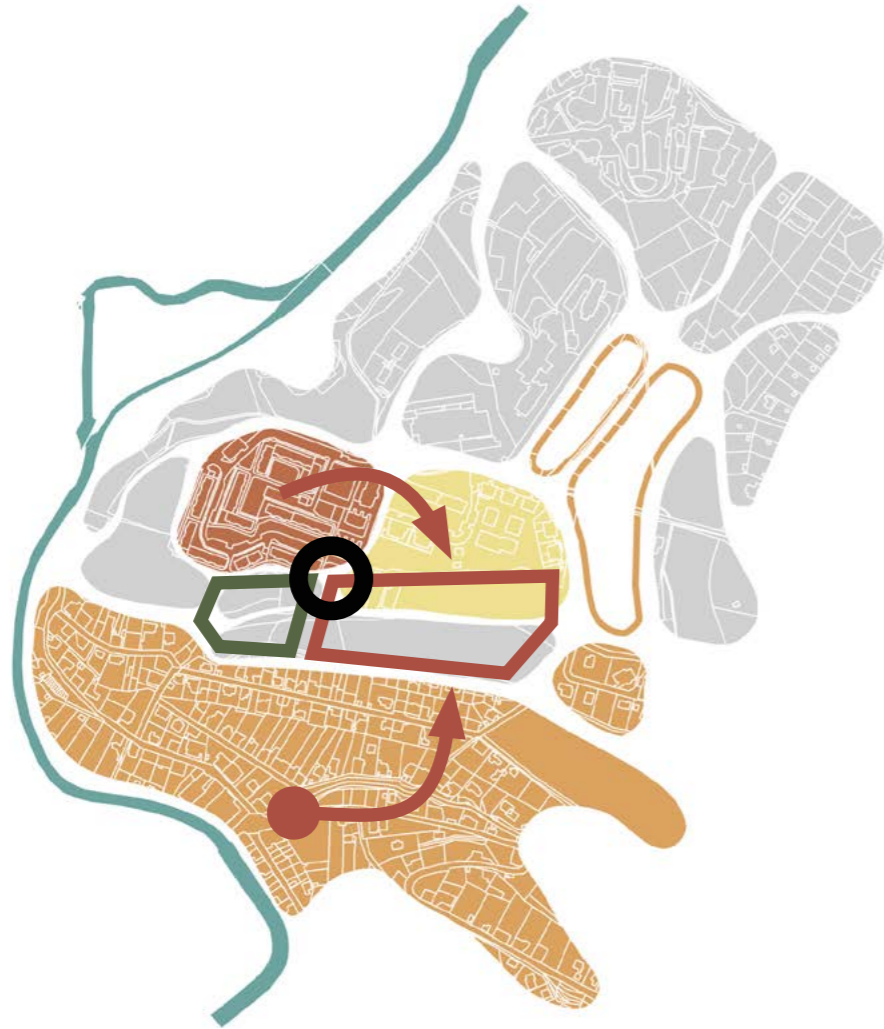


Fig. 102: Koncept

c) Řešení

Spojit v současnosti oddělené lokality různorodých charakterů a vytvořit nové společné lokální těžiště, které tyto lokality propojí. Dále definovat chybějící rozhraní města a krajiny a tím vytvořit prostor pro rekreaci.

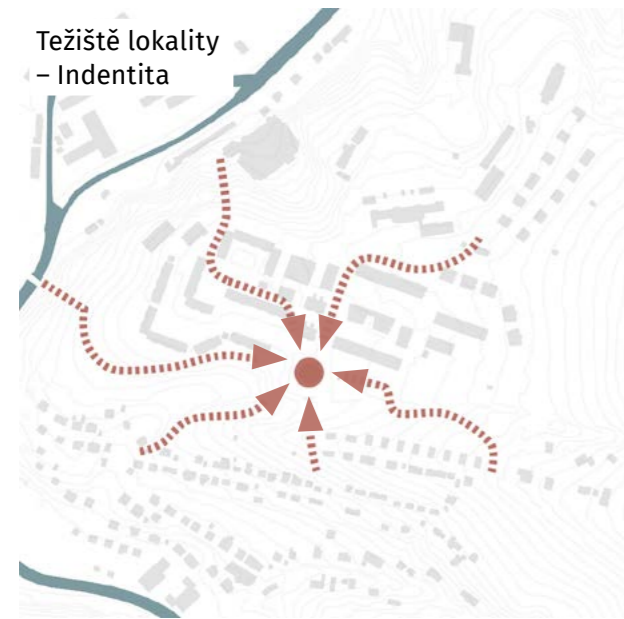


Fig. 103: Těžiště

Těžiště

Lokální místo pro setkávání a orientační bod. Věřím, že pokud má místo propojit rozdílné lokality a být orientačním bodem, musí mít osobitý charakter a odpovídajícím způsobem reagovat na okolní zástavbu.



Fig. 104: Napojení krajiny

Napojení krajiny

Okolí Náchoda je velmi hodnotné. V území již existuje řada dobrých napojení na krajinu, návrh na ně reaguje a zlepšuje jejich návaznosti

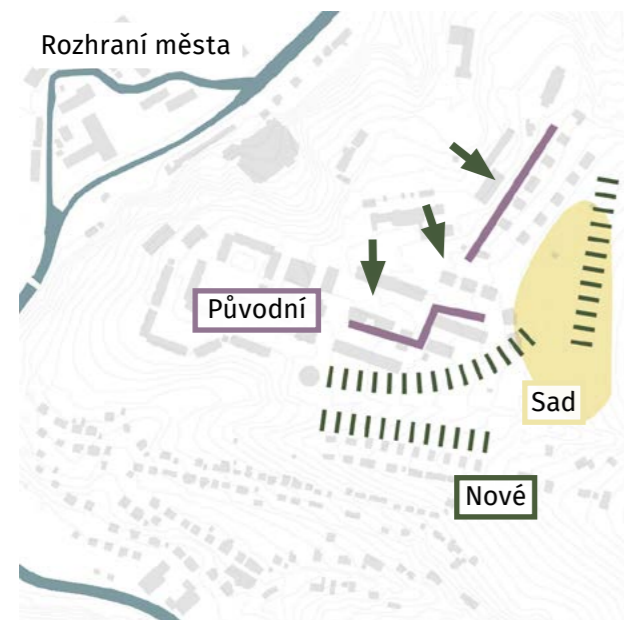


Fig. 105: Rozhraní města

Rozhraní

Dobrá orientace v území je podmíněná jeho čitelností. Současné rozhraní města je velmi vágní, a tak vzniká mnoho "nemíst". Návrh definuje čitelné rozhraní města a krajiny.

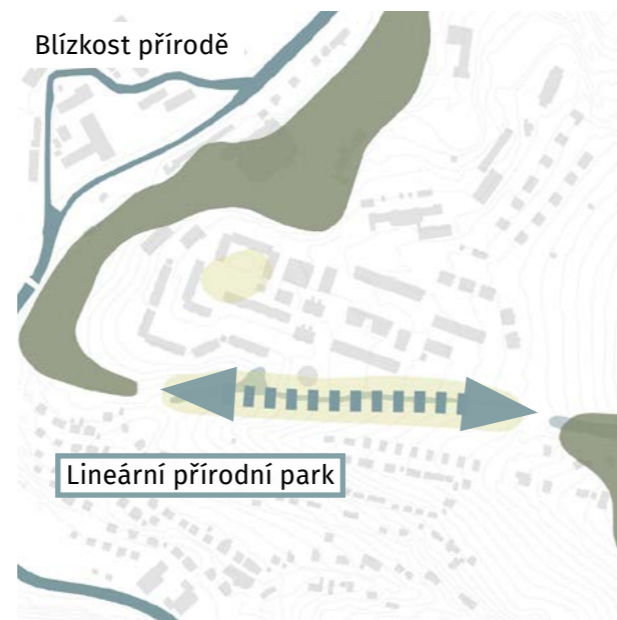


Fig. 106: Blížkost přírody

Blížkost přírody

Území nevyužívá v současnosti potenciál přírodního prostředí. Návrh zohlední a využije přírodní prvky a procesy tak, aby se dosáhlo harmonie mezi lidskou činností a přírodním prostředím.



Fig. 107: Intenzita

Intenzita

Velkou zátěží pro veřejná prostranství je parkování aut. Parkovací stání se prolínají s místy pro odpočinek, a tak vniká mnoho neurčitých míst. Řešení vidím ve větší intenzitě prostorů v rámci území. Zahuštěním parkovacích stání v prostranstvích s nízkým rekreačním potenciálem vznikne více místa v potenciálně kvalitních prostorech.

2) Principy ↑

Návrh je zpracovaný pomocí principů vycházejících z hypotézy. Věřím, že tyto principy jsou správnou cestou ke zlepšení situace v území.

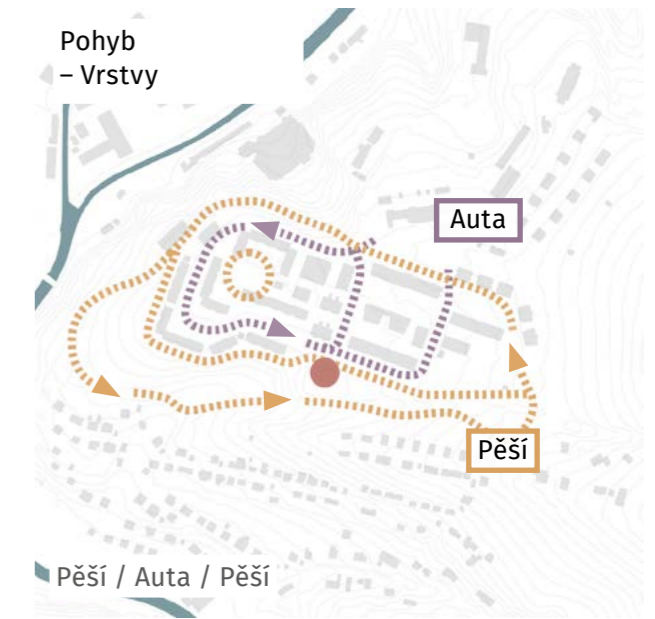


Fig. 108: Vrstvy pohybu

Pohyb

Zvýšení priority pěšího pohybu ve vybraných místech. Tento princip je přímo vázaný na intenzitu.

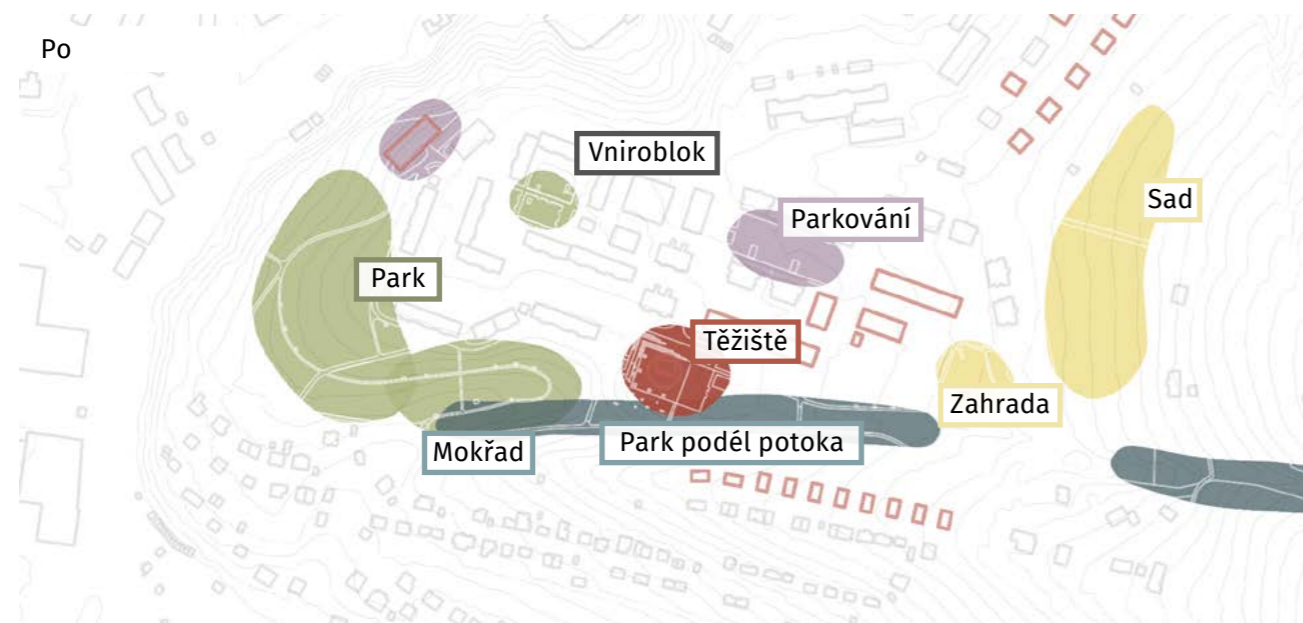
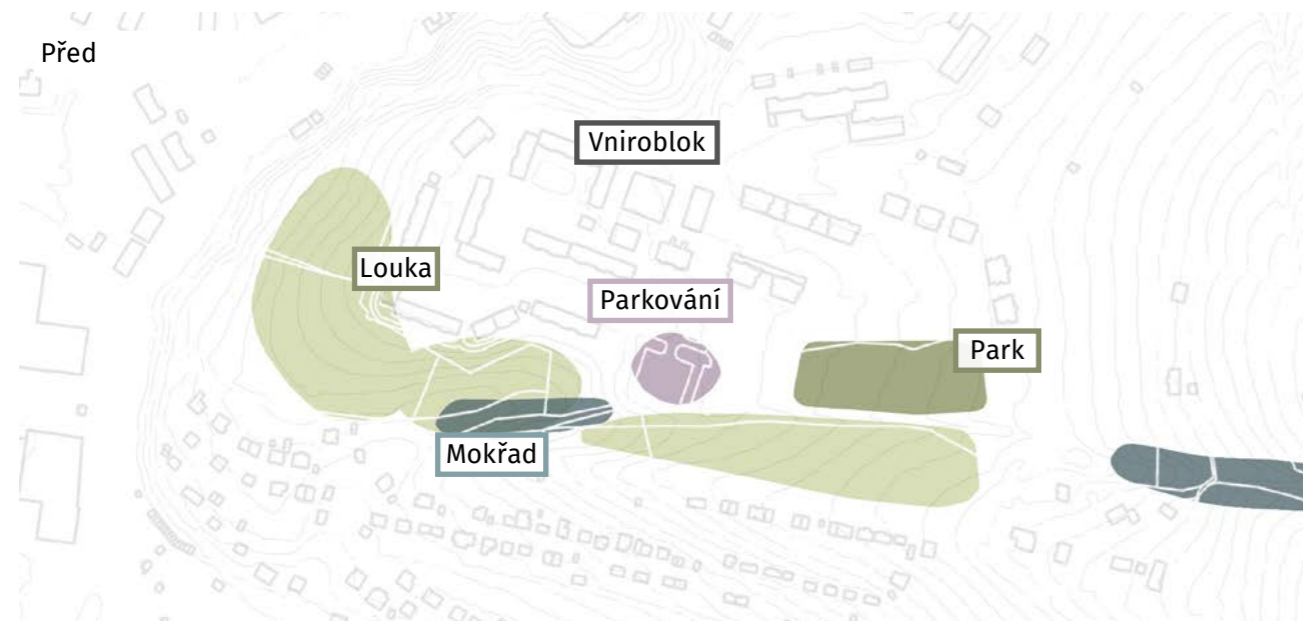


Fig. 109: Schéma návrhu: před / po

Návrh

Návrh vytváří chybějící těžiště lokality na vyvýšeném prostoru nad stávajícím mokřadem. Těžištěm je občerstvení v nově postavené budově. Občerstvení je místem setkávání různých skupin lidí a dějištěm akcí. Budova je přímo navázaná na sportovní hřiště a v letní sezóně nabízí velkorysou zahrádku, která slouží pro konání různých kulturních i sportovních akcí jako jsou malé venkovní koncerty nebo sídlištní turnaje. Parkování také zmizí se sídlištního vnitrobloku, kde vznikne prostor pro klidnou rekreaci.

Projekt také navrhuje čitelné ukončení zástavby jednak pomocí hmot budov, ale i různých charakterů příměstských prostranství jako příměstský park, sady nebo komunitní zahrada. Zmíněný příměstský park vznikne podél sezónního potoka, kde využije a zohlední přírodní procesy, které přiblíží procházejícím lidem. V západní části území park naváže na otevřenou louku a zalesněný svah.

Návrhová část – Návrh

Situace



Parkovací dům

Otevřený park
ve svahu

Klidný vni-
troblok

Aktivní ulice

Parkoviště

Ovocný sad

Těžiště

Komunitní zahrada

Park v údolí

Lineární park podél potoka

1 : 2 000
0 100 m

Návrhová část – Návrh

Ptačí pohled



Ovocný sad

Komunitní zahrada

Lineární park podél potoka

Těžiště

Klidný vnitroblok

Park v údolí

Otevřený park ve svahu



1) Těžiště

Místo pro setkávání místních obyvatel. Centrálním bodem je budova občerstvení s velkorysou zahradkou s výhledem do údolí řeky Metuje. Prostor využívá terénní modelace, která prostor přirozeně odděluje. Ve svahu směrem do zástavby se nachází sedací schodiště. Schodiště ukončuje pomyslnou osu ulice, na které je budova umístěná, a také přidává místu na reprezentativnosti. Směrem na západ, tedy směrem svahu se schodiště postupně rozpadá do osázeného svahu s rozmístěnými klouzačkami. Svah se tak stává prostorem pro hru. Efekt “rozpadu” schodiště je podpořený sedacími bloky volně rozmístěnými směrem do navazujícího parku. Park je napojený pomocí lávky přemostující mokřad.

Fig. 110: Pohled na budovu občerstvení

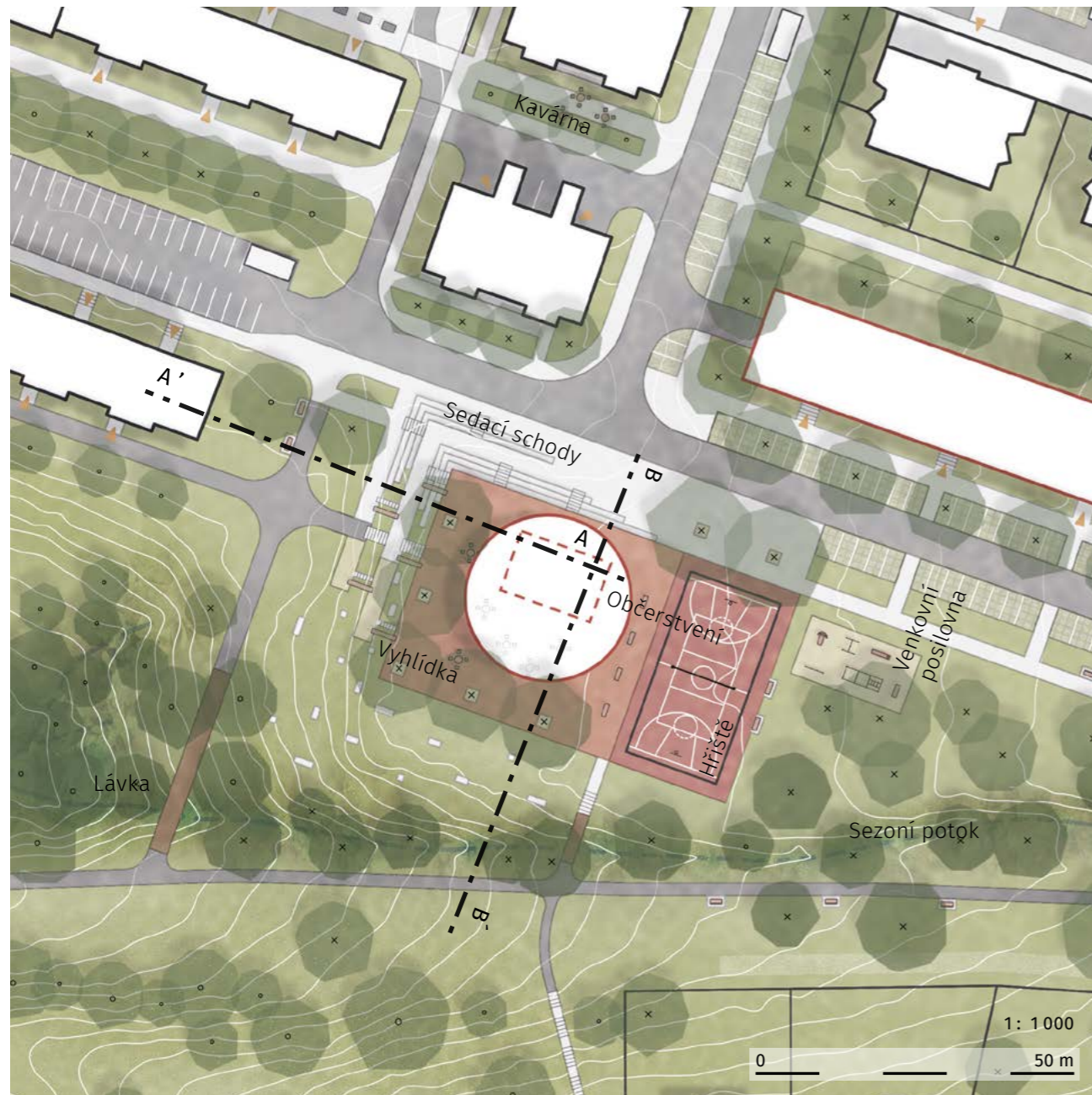


Fig. 111: Těžiště – situace 1:1000



Fig. 112: Řez A-A' 1:1000



Fig. 113: Řez B-B' 1:1000

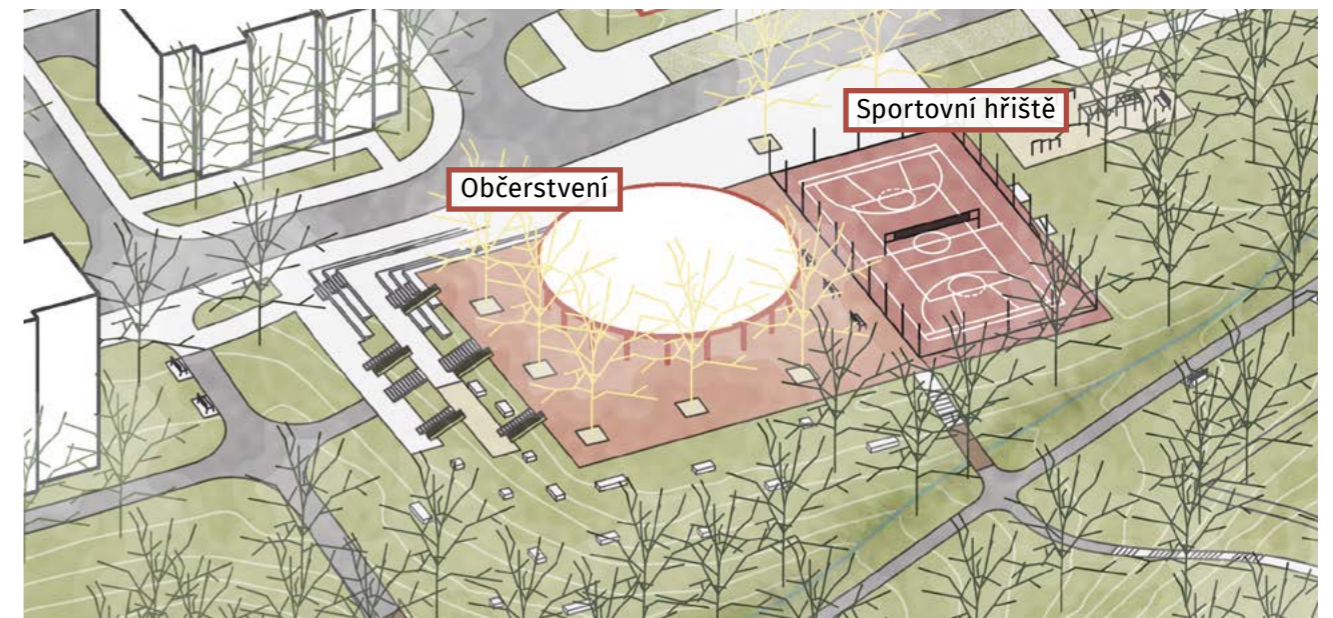


Fig. 114: Těžiště – ptačí pohled



Fig. 115: Pohled na hřiště od východu

Zahrádka občerstvení je přímo navázaná na multifunkční sportovní hřiště. Hřiště tak má ve své blízkosti zázemí v podobě sportovního vybavení a toalet. Těžiště lokality je tak vhodným místem pro konání menších kulturních ale i sportovních akcí. Na druhou stranu od hřiště se nachází venkovní posilovna. Prostor je dostatečně velký a členitý, aby ruch sportovního hřiště nerušil ostatní návštěvníky.

Důležitost místa je podtržena výsadbou 7 jírovců (*Aesculus sp.*), které na jaře atraktivně kvetou a v letních měsících poskytují příjemný stín. V bližším měřítku bude specifikován vhodný druh a kultivar.

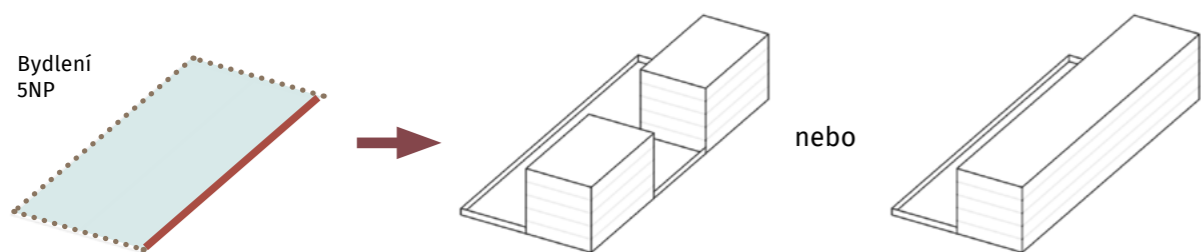


Fig. 116: Regulace budov

2) Rozhraní

a) Hmoty

Kvůli dosavadnímu neutišenému rozvoji města vzniklo velmi vágní rozhraní mezi městem a krajinou. I když se návrh zabývá především veřejným prostranstvím, kvůli komplikované stávající situaci je nezbytné město “dokončit” i pomocí hmot budov a nespoléhat se pouze na charakter a typy prostorů.

Možná důležitější, než dotvoření rozhraní města je fakt, že se jedná o rozvojové území na které existuje řada územních studií navrhujících v naprosté většině rodinné bydlení. Jako vhodnější řešení vidím město zahustit v již “zastavěném” území namísto jeho rozsáhlého rozšiřování.

Z těchto důvodů navrhuji 3 stavební parcely pro bytové domy, 1 pro mateřskou školku, která v lokalitě chybí a 15 parcel pro rodinné domy. Budovy jsou navrženy pomocí regulace, která zajišťuje žádoucí orientaci k navrženým veřejným prostranstvím, ale ponechává určitou volnost vzhledem k terénu. V hlavní situaci a na ptačím pohledu jsou zobrazené hmoty, které by co do kapacity bydlení, nahradily vzniklé územní studie.

b) prostory

V méně komplikovaných místech je rozhraní řešeno pomocí typů prostorů. Jedním z takových případů je rozhraní areálu nemocnice. V současném stavu areál sousedí přímo s volnou loukou, jedná se tak o velmi náhlou změnu. V tomto případě je pozvol-

nější rozhraní vytvořené pomocí rodinných domů a ovocných sadů. Ovocné sady jsou navrženy s ohledem na zachování hodnotného výhledu.

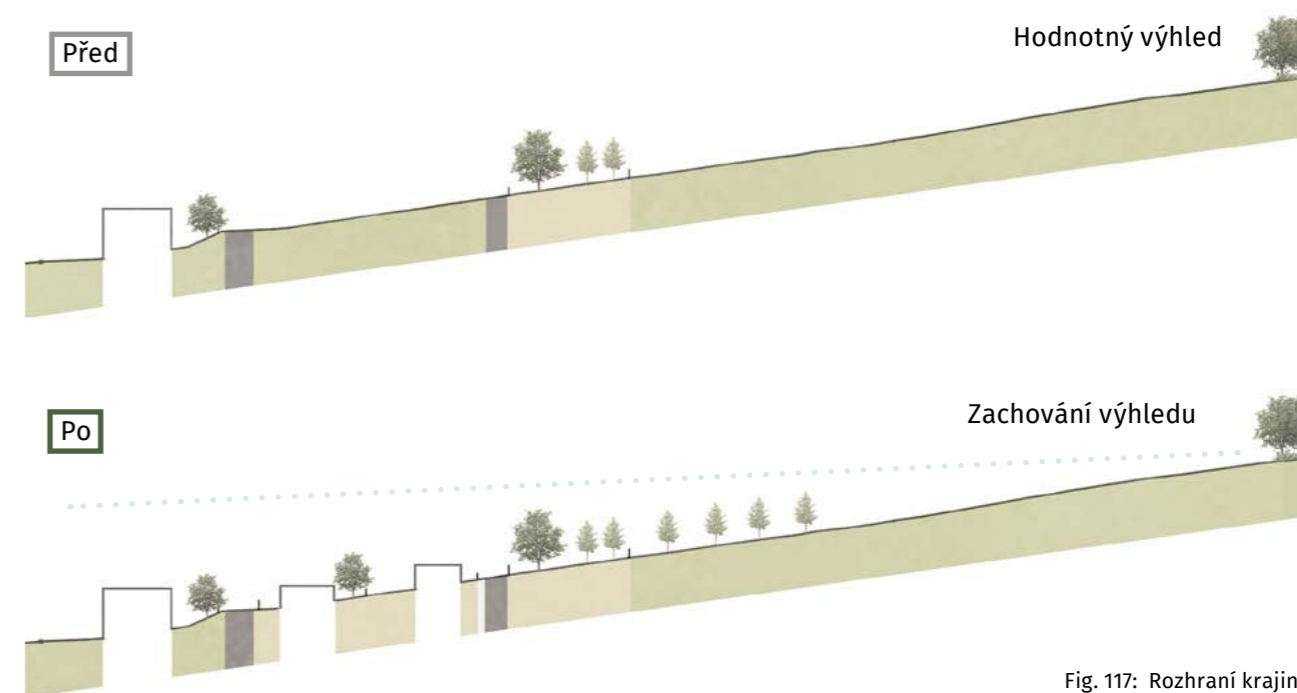


Fig. 117: Rozhraní krajiny



Fig. 118: Výhled na náhodský zámek

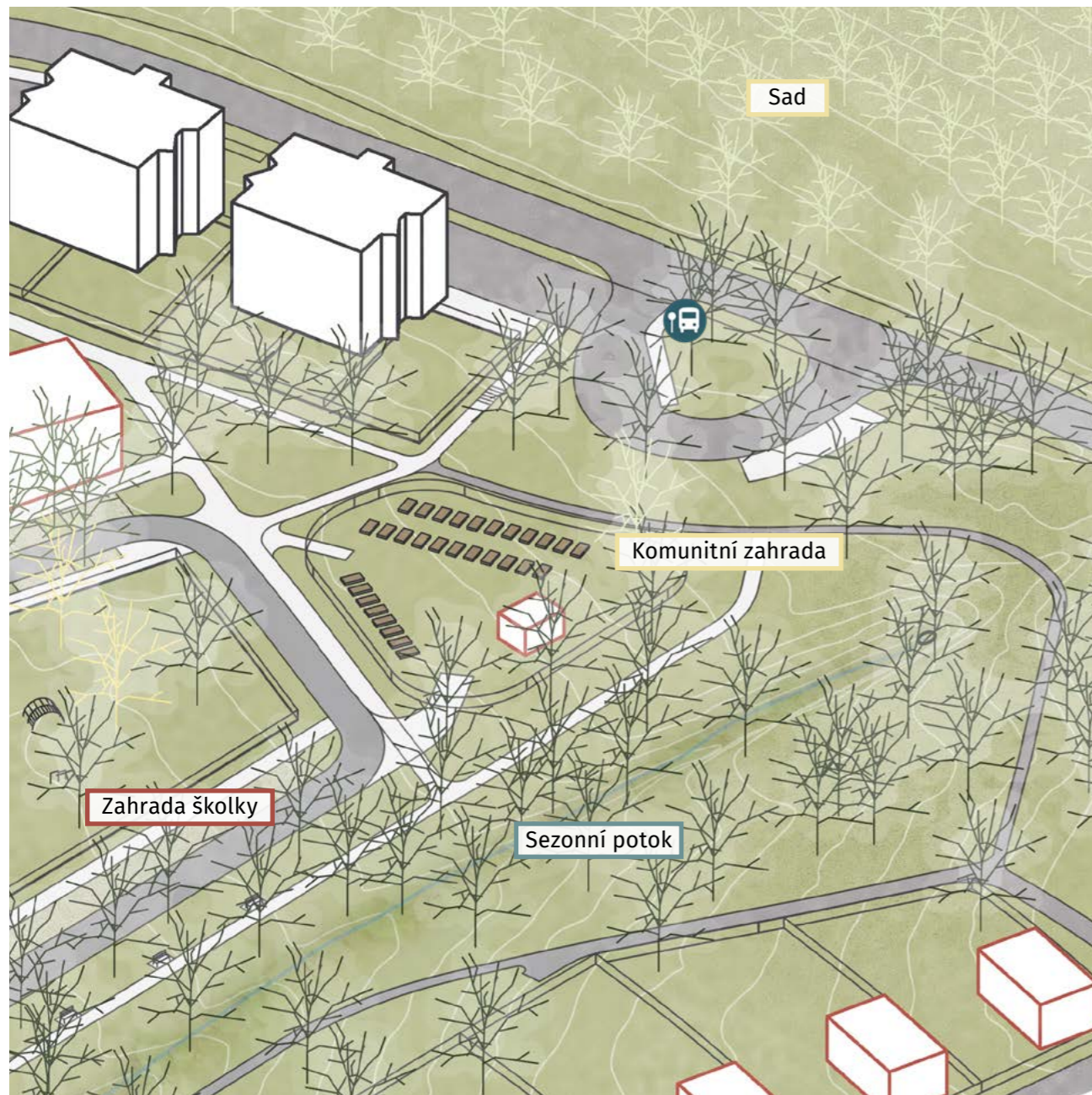


Fig. 119: Komunitní zahrada – ptačí pohled



Fig. 121: Skica – sad



Fig. 120: Skica – komunitní zahrada

Ovocné sady

Ovocné sady vytváří vhodné rozhraní mezi městem a krajinou, sady totiž nemají pouze produkční funkci, nabízí také příjemný prostor pro rekreaci v příměstské krajině

Komunitní zahrada

Komunitní zahrada je nástrojem pro budování komunity, která v místě sídliště chybí. Je místem, které aktivním obyvatelům nabízí jednak možnost pěstovat vlastní ovoce a zeleninu, ale především místo pro setkávání a trávení volného času. Navržená plocha komunitní zahrady je přibližně 1200 m²

Konkrétní podoba komunitní zahrady bude řešená skrze participaci se zakládajícími členy. Správným impulzem a komunikací s aktivními obyvateli lze společně se zahradou založit i fungující komunitu. Pokud má zahrada fungovat je důležité, aby k ní je jí uživatelé měli kladný osobní vztah.

Komunitní zahrada přímo sousedí s navrženou mateřskou školou, zahrada tak může sloužit také jako místo pro vzdělávání dětí.



3) Blízkost přírody

Návrh vytváří v okolí sídliště rozsáhlou soustavu parkových a zelených prostranství. Kolem sídliště vzniká několik možností pěšího okruhu. Okružní trasy respektují terénní modelaci a jsou vedené s ohledem na sklon cest. Bohužel kvůli velkým terénní převýšením je velká část cest vedená ve sklonu, který ale nepřevyšuje 12 % (vyjma jedno úseku) viz. Technická situace.

Asi nejdůležitější částí soustavy parkových prostranství je údolí s mokřadem. Díky terénní modelaci se v území celoročně drží voda. Při jejím dostatku vyvěrá na povrch v podobě malých potůčků, které na dně údolí stékají v jeden. Zanedbané místo plné odpadku se proměnilo v oázu přírody.

Fig. 122: Park v údolí mokřadu

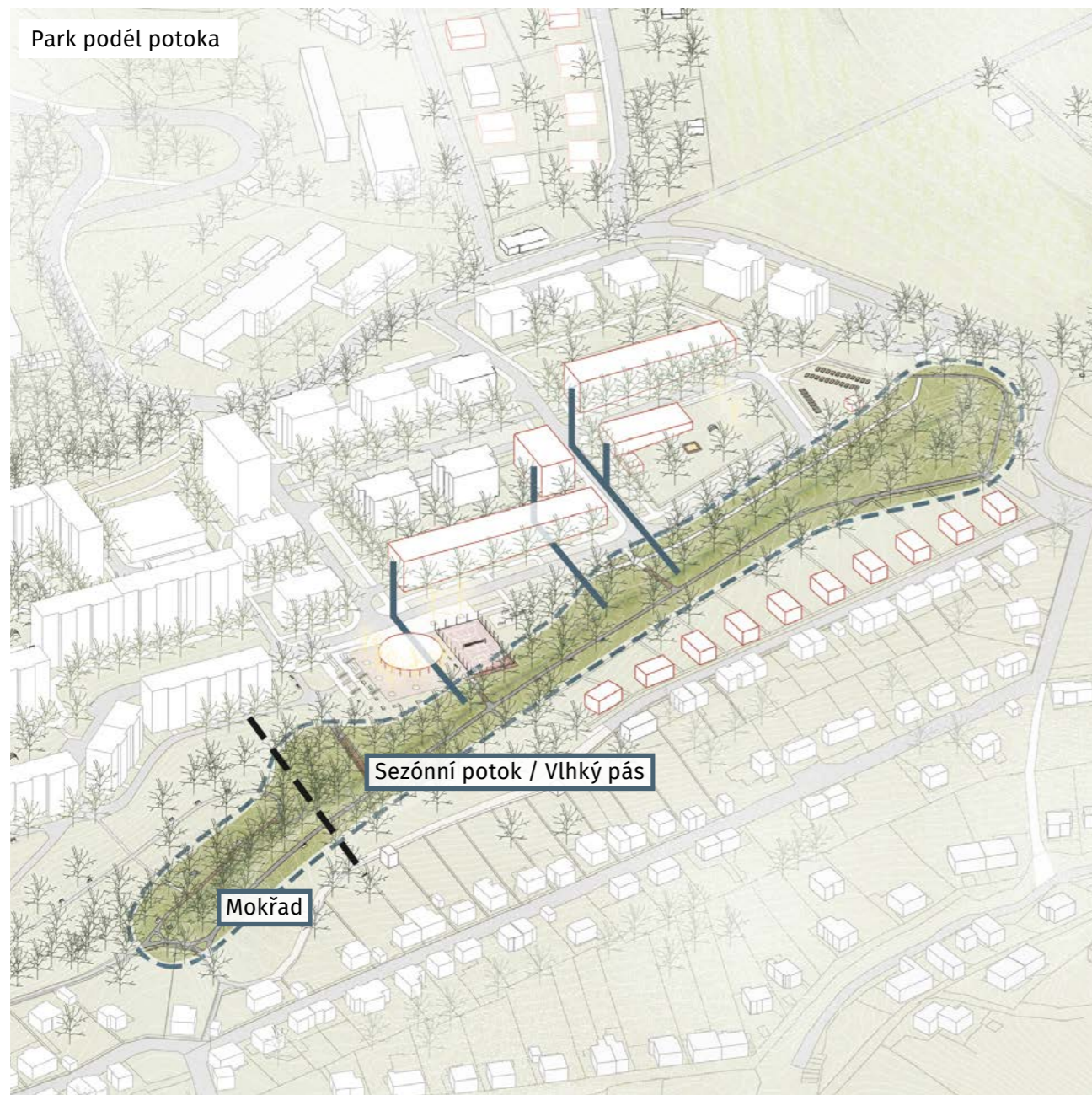


Fig. 123: Dělení charakterů toku

a) Park podél potoka

Charakter sezonního potoka je rozdělený do dvou charakterů Sezónní potok / Vlhký pás a Mokřad. V obou jsou navržena přírodě blízká řešení za účelem zpomalení odtoku vody a jejího co největšího vsakování přímo v území. Do koridoru toku bude také svedena dešťová voda ze střech nově navržených domů a nepojížděných povrchů. Koryto toku je ponechané řízené sukcesy.

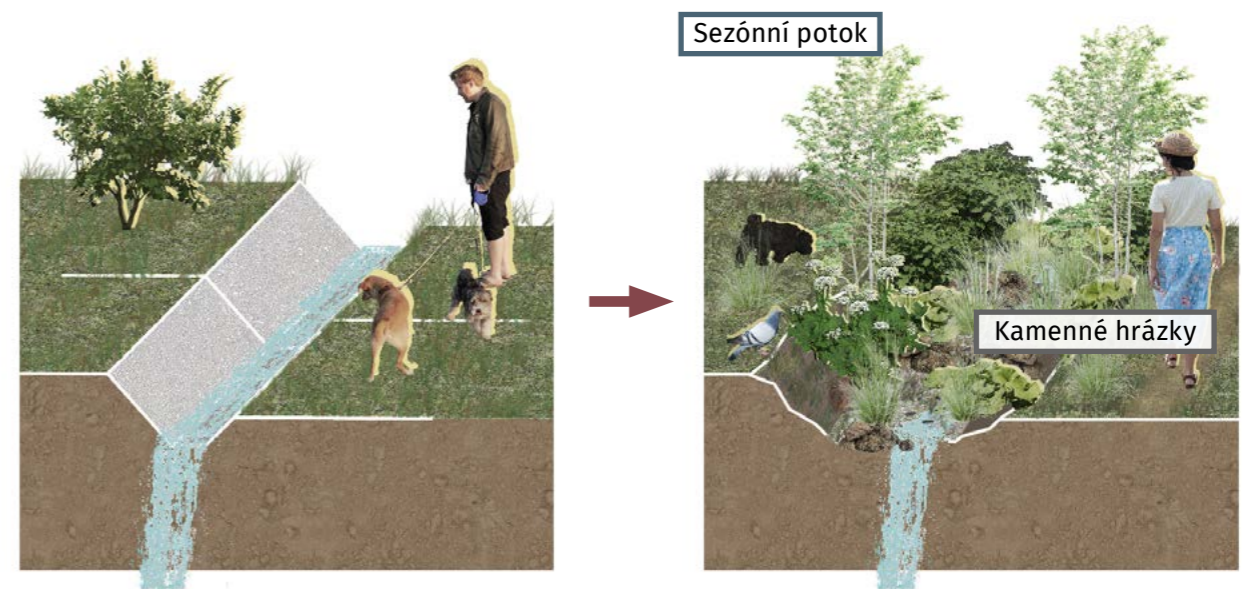


Fig. 124: Horní část potoka - před

Fig. 125: Horní část potoka - po

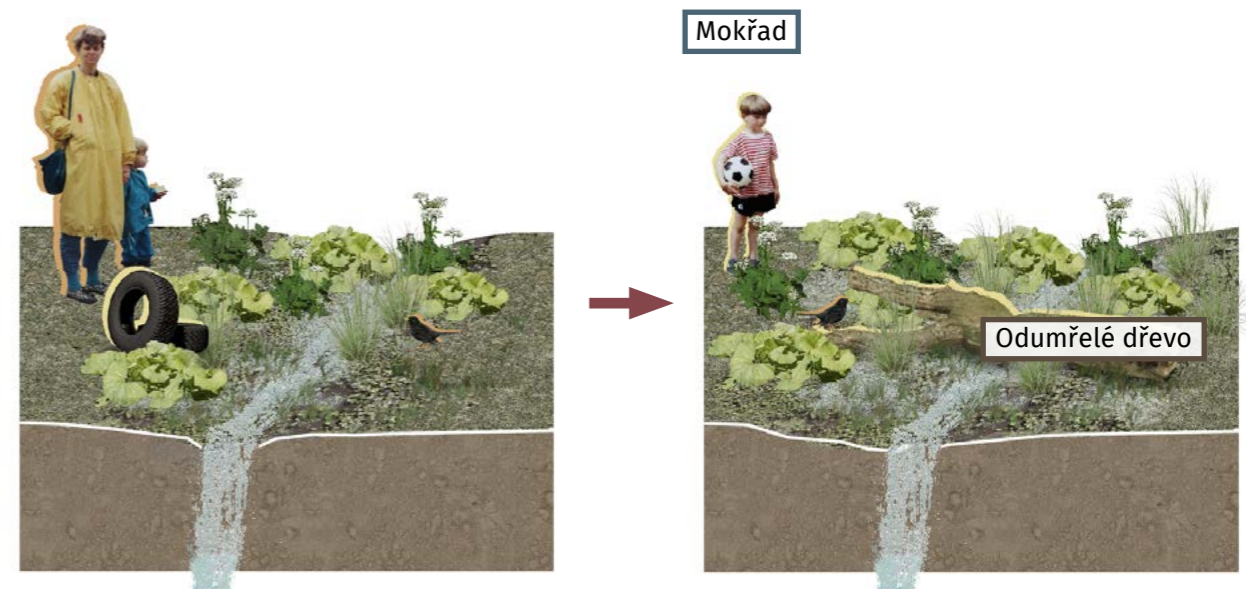


Fig. 126: Mokřad - před

Fig. 127: Mokřad - po

Sezónní potok

Odtok povrchové vody je zpomalený pomocí přírodně rostoucí vegetace. V prudších částech je odtok zpomalený pomocí kamenných hrázek

Mokřad

Území ponechané přírodě, pěší cesty jsou kvůli sezónnímu podmáčení vedené na dřevěných lávkách těsně nad terénem. Odtok vody zpomalují ležící kmeny odumřelých nebo pokácených

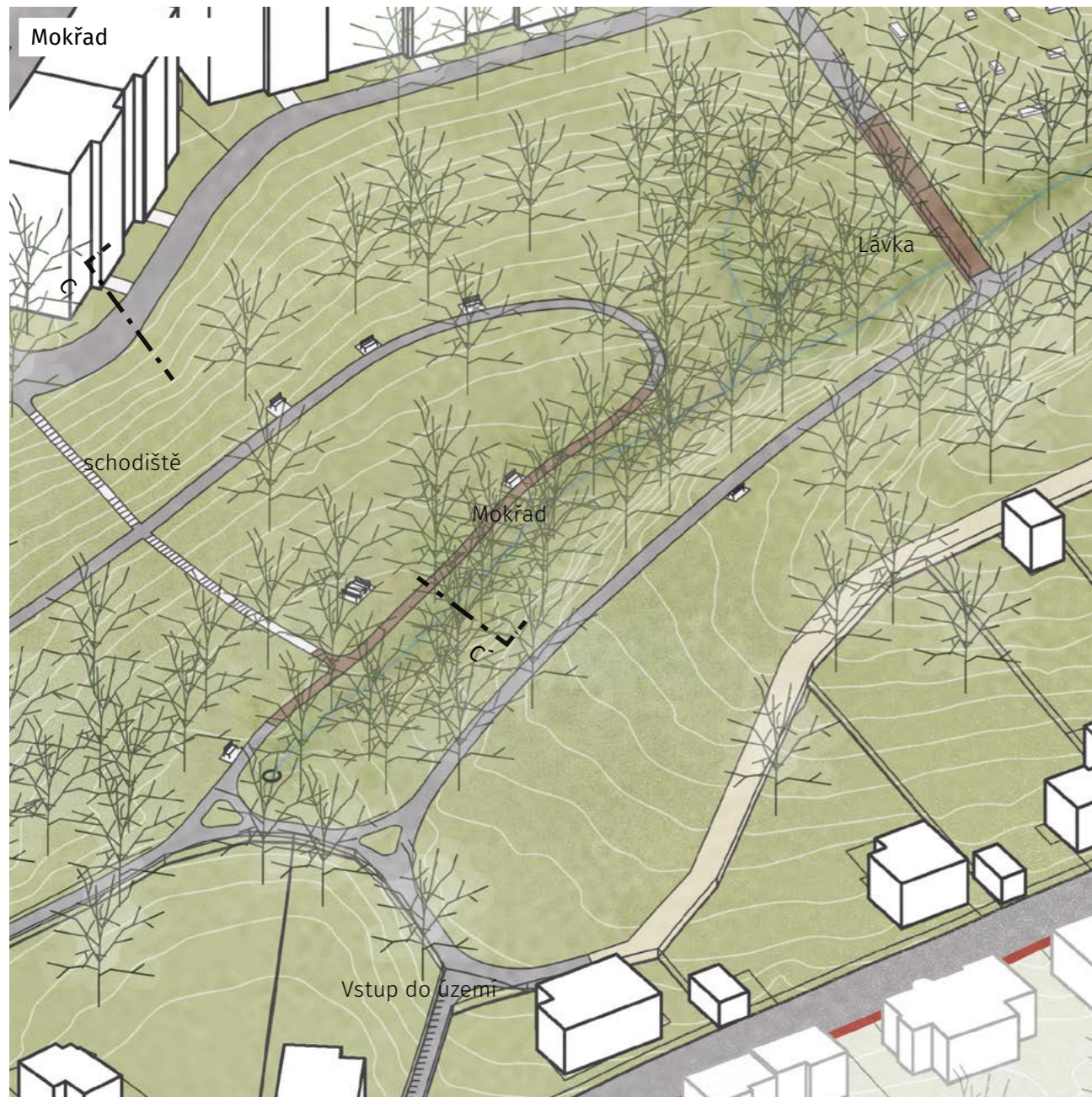


Fig. 128: Mokřad – ptačí pohled



Fig. 129: Řez C-C'



Fig. 130: Skica - napojení lávky



Fig. 131: Skica - cesta podél potoka

stromů. Přivedením návštěvníků a vytvořením vztahu k území se ze zanedbaného místa plného odpadu stalo příjemné místo pro klidnou rekreaci. Současně také návrh zlepšil přírodní podmínky tím zvýšil biodiverzitu

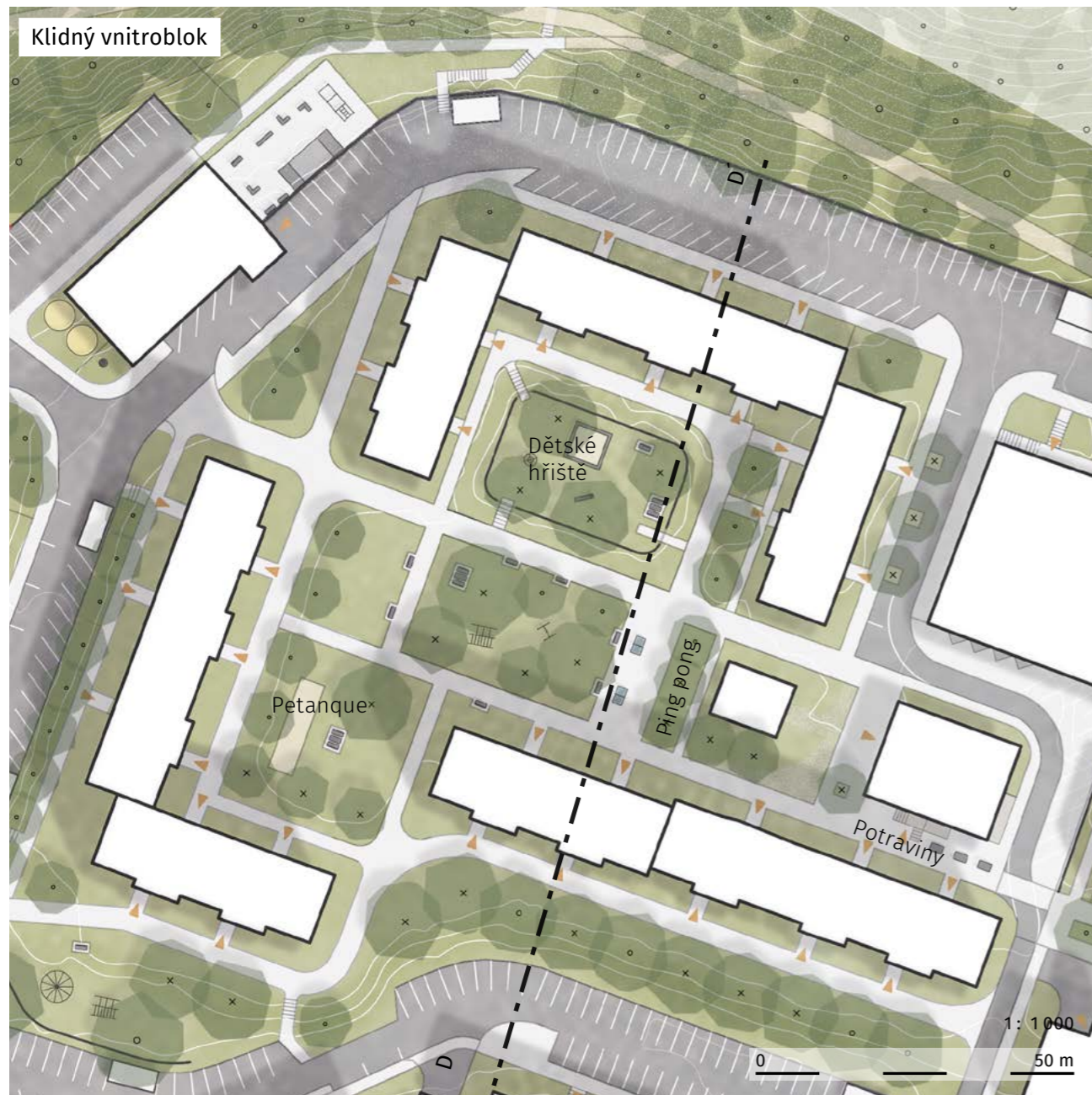


Fig. 132: Vnitroblok - situace 1:1000

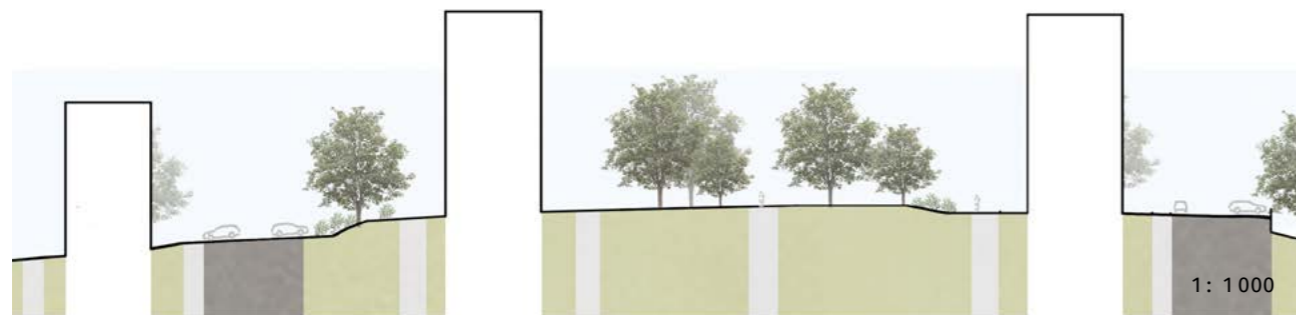


Fig. 133: Řez D-D'



Fig. 134: Skica - vnitroblok ze shora



Fig. 135: Skica - Vnitroblok

4) Intenzita

Díky přemístění parkovacích stání mohl ve vnitrobloku vzniknout klidný prostor pro odpočinek. Díky úplné absenci automobilů je prostor bezpečný pro hru dětí. Návrh přidává několik herních prvků i mimo prostor dětského hřiště. Téměř uzavřený prostor vnitrobloku je díky absenci větru vhodným místem pro stolní tenis. Nachází se zde i petanquové hřiště s posezením. Vzniklo také velmi pohodlné napojení na obchod s potravinami i nově postavené občerstvení (lokální tržiště).

Požární příjezdové cesty pro hasiče jsou řešeny pomocí pojízdné dlažby nebo štěrkotrávníku. Vedení příjezdových cest je vyznačeno na technické situaci.



Fig. 136: Původní parkování

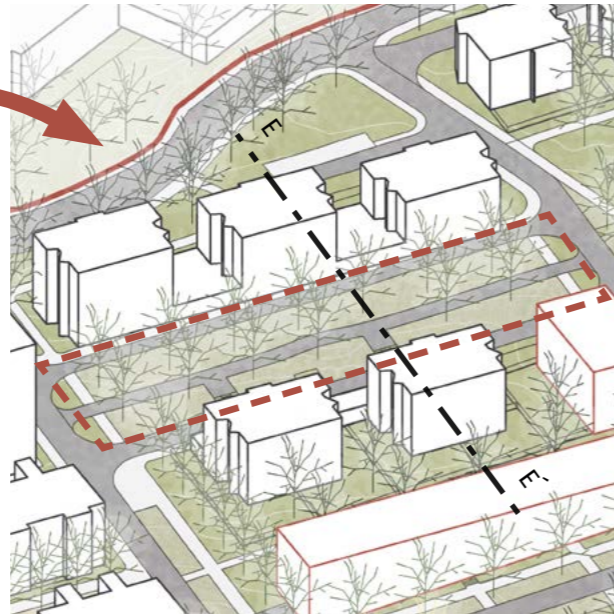


Fig. 137: Nové parkoviště - Okrová

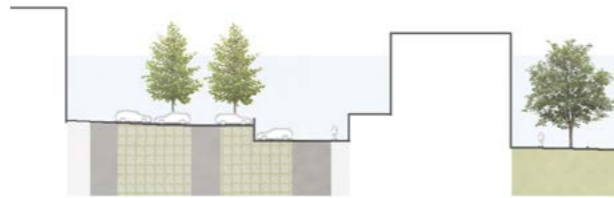


Fig. 138: Řez E-E'

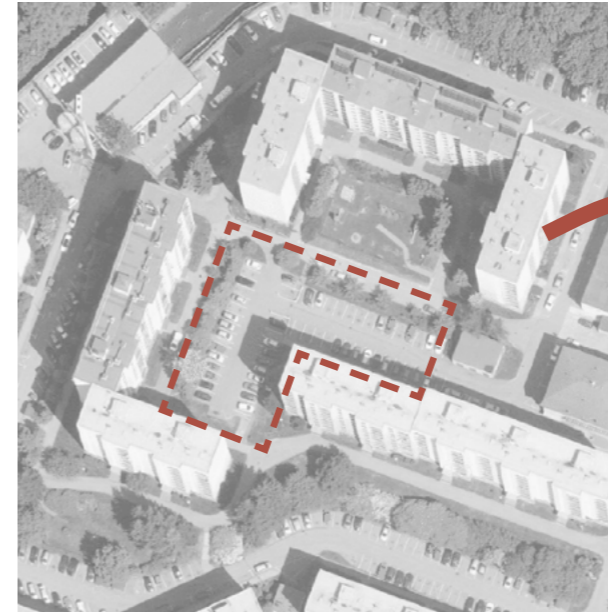


Fig. 139: Původní parkování ve vnitrobloku

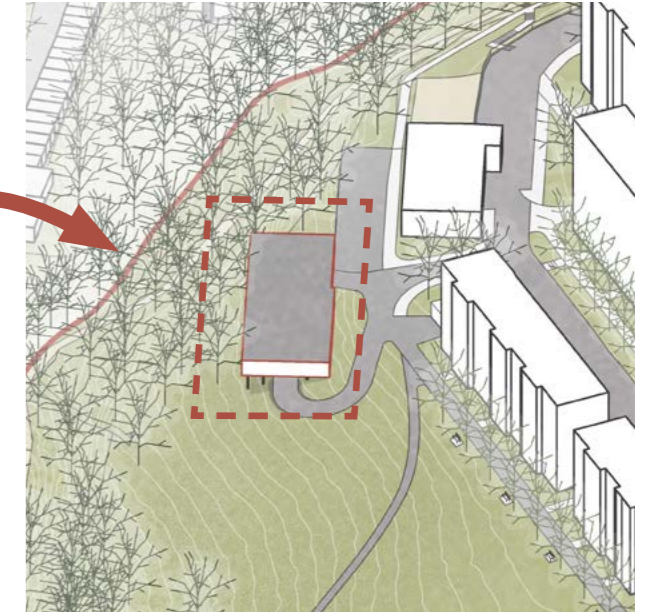


Fig. 140: Nový parkovací dům pro 62 automobilů

Parkování

Původní počet parkovacích stání je 562, navržený počet je 647, návrh tedy přidává až 85 parkovacích míst ve veřejném prostoru. Problematika parkování ve veřejném prostoru je velmi ošemetná. Při současné situaci, kdy parkování zdarma, je pravděpodobné, že parkovacích stání nebude dost nikdy. Za žádoucí považují takové parkování zpoplatnit.



Fig. 141: Schéma - stromy v krajině

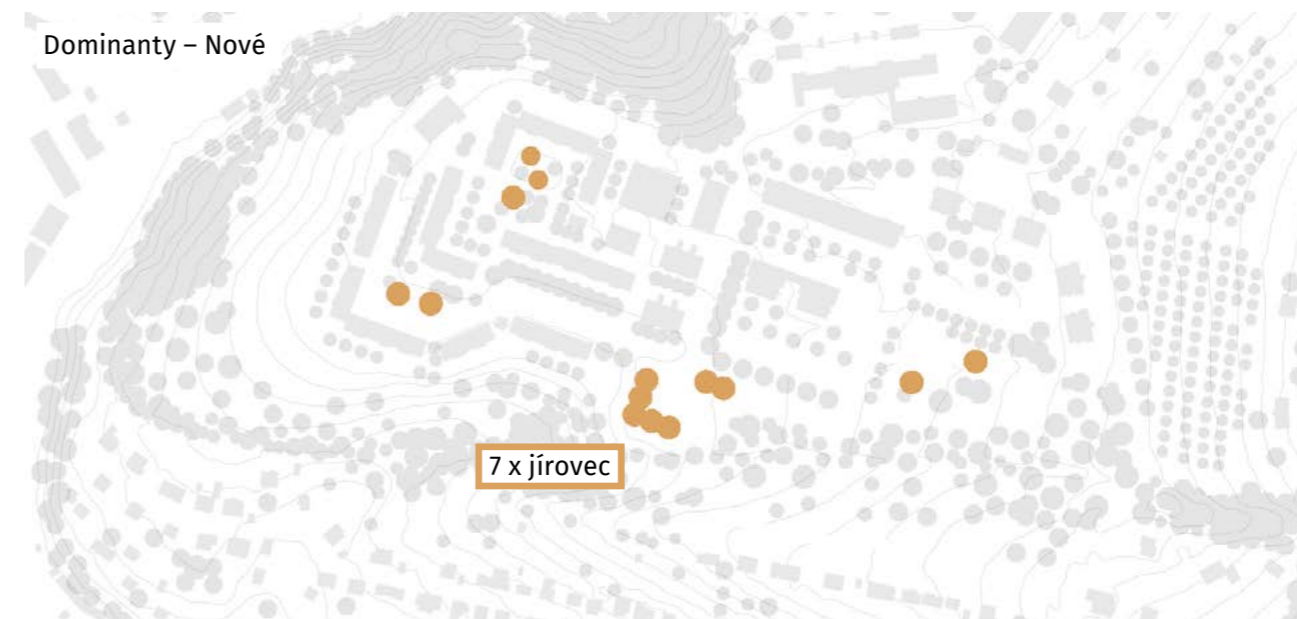


Fig. 148: Schéma - dominanty



Fig. 142: vrba křehká, *Salix fragilis* - wikipedia.org



Fig. 143: javor klen, *Acer pseudoplatanus* - cs.garden-experts.net



Fig. 144: jasan ztepilý, *Fraxinus excelsior* - todoarboles.com



Fig. 146: jírovec maďal, *Aesculus hippocastanum* - sekvoj.cz



Fig. 147: dub letní, *Quercus robur* - botany.cz

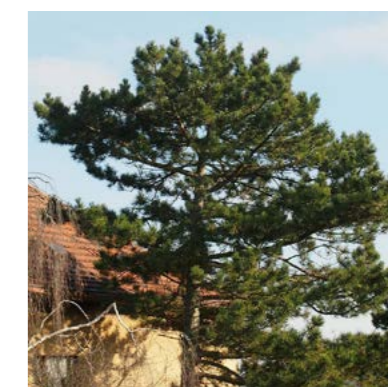


Fig. 149: borovice černá, *Pinus nigra* - blanokridlivpraze.cz



Fig. 145: břıza bělokora, *Betula pendula* - wikipedia.org

5) Sortiment stromů

Druhové složení dřevin je řešeno především schematicky pomocí žádoucích parametrů, jako jsou habitat, nebo schopnost odolávat ztíženým podmínkám. Konkrétní kultivar bude zvolen až po konzultaci s odborníkem. Stromy jsou rozdělené do kategorií: stromy v krajině, dominanty, stromy do stromořadí, sady

Na území sídliště se v současnosti nachází i některé nežádoucí druhy, které by v dendrologickém měly být uvedené jako nevhodné z kompozičního hlediska a ideálně odstraněny v průběhu stabilizační fáze růstu. Těmito druhy jsou zejména: smrk (*Picea* sp.), Zerav (*Thuja* sp.), Cypřiš (*Cupressus* sp.)

a) Stromy v krajině ←

Jedná se o striktně domácí dřeviny odpovídající konkrétní poloze v území například v blízkosti mokřadu budou vysazené stromy vyskytující se v mokřadech (*Salix* sp, *Alnus* sp) apod.

b) Dominanty ↑

Druhy zvolené zejména na základě habitatu, nebo kvůli atraktivnímu květenství



Fig. 153: Schéma - stromy do stromořadí



Fig. 156: Schéma - sady



Fig. 150: líska turecká, *Corylus columnata* - biolib.cz



Fig. 151: javor babyka, *Acer campestre* - zahradystovicek.cz



Fig. 152: lípa malolistá, *Tilia cordata* - zahradnictvi-flos.cz



Fig. 154: jabloň, *Malus* - blog.eugenika.sk



Fig. 155: švestka, *Prunus domestica* - wikipedia.org

c) Stromy do stromořadí

Stromy do stromořadí jsou navíc rozdělené do dvou velikostí (malé a velké). Jedná se o listnaté se schopností odolávat ztíženým podmínkám jako zasolení nebo menší prokořenitelný prostor.

d) Sady

Konkrétní druhy budou navrženy po konzultaci s odborníkem, stejně jako u předchozích skupin. Tím že se území nachází v nadmořské výšce 400 m nad mořem je důležité dbát na mrazuvzdornost stromů.

Kvůli rekreačnímu potenciálu, který mají sady také nabídnout se bude jednat minimálně o polokmeny.

Závěr a reflexe

Práce si kromě konkrétního návrhu území vzala také za úkol ono území vybrat. Konkrétně v analytické části. Tato část práce posuzuje území Náchoda z řady různých úhlů a vzdáleností se záměrem vybrat to skutečně kritické pro budoucí rozvoj. Což věřím, že se povedlo. Bohužel to má, ale za důsledek, že poměrně velkou část práce tvoří analýzy. Práce tak po dlouhou dobu nesměruje ke konkrétnímu řešení. Na druhou stranu lze ale říci, že návrh stojí na pevných základech může proto být nástrojem k zahájení diskuze o tomto komplikovaném území. Věřím, že mnou navržená řešení cílí správným směrem, a že by za vynaložení přiměřeného úsilí lokalitu značně pozdvihly.

Seznam zdrojů

strana: 13, 16, 20, 22, 28, 33, 35:

BAŠTECKÁ, Lydia, EBELOVÁ, Ivana, ed. Náchod. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-674-5.

strana: 20:

Vlhké kontinentální podnebí. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6ppenova_klasifikace_podnebi%C3%AD

strana: 20:

Beck, H. E. et al. Present and future Köppen-Geiger climate classification maps at 1-km resolution. Sci. Data. 5:180214 doi: 10.1038/sdata.2018.214 (2018)

strana: 22:

SWOT analýzy podle nadmořské výšky | Klimatická změna v České republice. [online]. Copyright © 2023 Klimatická změna [cit. 19.03.2023]. Dostupné z: <https://www.klimatickazmena.cz/cs/adaptace/swot-analyzy/>

strana: 26:

NEWMAN, Peter – KENWORTHY, Jeffrey: Cities and Automobile Dependence. Aldershot 1989. in HNILIČKA, Pavel. Sídlní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů: urbanismus do kapsy. 2., dopl. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-592-4.

strana: 27:

HNILIČKA, Pavel. Sídlní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů: urbanismus do kapsy. 2., dopl. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-592-4.

strana: 35:

Historie města. Město Náchod. <https://www.mestonachod.cz/zivot-v-nachode/o-meste/historie/> (accessed March 19, 2023).

strana: 43:

ČTVRTEČKA, Jan; (2022)

strana: 49, 51:

Tůmová, Š. Obchvat Náchoda se dostane do zákona, který chce zrychlit výstavbu, 2018. iDNES.cz. https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/obchvat-nachod-i-33-d11-kralovehradecky-zakon-416-vystavba-rsd-jaromer.A180621_410049_hradec-zpravy_tuu (accessed March 19, 2023).

strana: 53

HLOUŠEK, Adam. SWOT analýza: Kralupy nad Vltavou, (2022); Územní plánování II

strana: 53

Krajské statistiky pod drobnohledem | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/krajske-statistiky-pod-drobnohledem?fbclid=IwAR1roHyR3d9ZxXKvKTrgtsiycObtiZZkcBBTLV3qH1Re7kGEGtNhrQUCHY>

strana: 61:

Integrovaný plán rozvoje města Náchoda - problémová zóna u nemocnice. Město Náchod. <https://www.mestonachod.cz/mesto/integrovaný-plan/iprm-zona/> (accessed April, 2023)

